

KURJER POZNANSKI

wychodzi dwa razy dziennie

w wydaniu porannem i wieczornem, — w niedziele i święta tylko wydanie poranne, — w dni poświęczone tylko wydanie wieczorne.

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chelmiński, wiadomości potocznych Wiktor Ujma, za inne działy odpowiada Szymon Nawrocki, za ogłoszenia i reklamy Antoni Leśniewicz, wszyscy w Poznaniu

Dyrektor wydawnictwa: Roman Leitgeber.

Czcionkami i nakładem Tow. Akc. Drukarnia Polska
w Poznaniu, św. Marcin 70.

Redaktor naczelny: Dr. Marjan Seyda.

Nr. 176

Poznań, sobota dnia 16 kwietnia 1927

Rok XXII

ALLELUJA!

Rozważania w Zmartwychwstanie

W dniu Zmartwychwstania więcej, niż kiedykolwiek, godzi nam się, nie tonąc w pesymizmie, lecz myśl swą kierować ku dodatnim stronom naszego życia państwowego. W codziennej szarzyźnie i pod natłokiem objawów ujemnych, z którymi walczyć musimy, niejedni traci perspektywę, nie widzi linii rozwojowych z odległości i nie uświadamia sobie wskutek tego, że przecież, jakkolwiek się często potaczamy, idziemy w rezultacie ostatecznym jednakowoż naprzód i możemy znacznie większe jeszcze w dziedzinach praktycznych wykazać postępy, gdy uzdrowimy i umocnimy moralne podstawy społeczeństwa.

Jeżeli porównamy obecny stan państwa polskiego z pierwocinami naszej wskrzeszonej państwowości, stwierdzimy — mimo wszystko, co z zewnątrz knowano i knuje się przeciwko Polsce, i mimo wszystko, co nagrzeszono i grzeszy się przeciwko niej w tonie społeczeństwa polskiego — istotny postęp.

Prawda, że niebezpieczeństwo zewnętrzne bynajmniej się nie zmniejszyło. Pozycja Niemiec w świecie międzynarodowym wzmocniła się bardzo znacznie, ich siła gospodarcza i finansowa wzrosła poważnie, stąd wzmogła się ich pewność siebie i spoutęgowały wybitnie ich zupełnie realne, konkretne dążenia odwetowe. Pożądanie niemieckie zwraca się przede wszystkim ku polskiemu Pomorzu — nie ze względów tylko jakichś komunikacyjnych, czy z pobudek uczuciowo-prestiżowych, ale dla tego, że naród niemiecki chce w obszarze nadbałtyckim, któryby się ciągnął bez przerwy szeroką ławą od niemieckiej Pomeranii, poprzez nasze pomorskie terytorjum do Prus Wschodnich, a przede wszystkim właśnie w kraju dolnego biegu Wisły uzyskać bramę wypadową na całą Polskę i wogóle na wschód. Pod tym względem nie wolno nam się oddawać żadnym złudzeniom.

Nie mniej prawdą jest, że i od wschodu niebezpieczeństwo zagraża nam stale, choć w innej postaci. Sowietaom nie tyle o terytorjalne chodzą zdobycze, co o dokonanie w Polsce społeczno-politycznego przewrotu, by stała się ona dla komunizmu bramą wypadową na zachód, w głąb Europy środkowej i do Europy zachodniej. I praca Trzeciej Międzynarodówki, czyli Moskwy zatoczyła u nas niewątpliwie szerokie kręgi. To prawda druga.

Ale mimo to stwierdzamy, że polityczna pozycja państwa polskiego w świecie międzynarodowym, a także w stosunku do jej bezpośrednich sąsiadów, umocniła się. Na naszą korzyść pracował przede wszystkim czas. Polska nie jest już dzisiaj jakimś tworem tylko, którego istnienie zadekretowano „od zielonego stolika”, nie jest „państwem sezonowym”, lecz jest żywym i trwałym organizmem państwowym, który funkcjonuje, którego funkcjonowanie, mimo błędów popełnianych, w rezultacie jednakowoż z roku na rok się polepsza.

Mamy wprawdzie na sumieniu błędy i grzechy, ale, na nasze szczęście, sąsiedzi nasi mają ich również sporo. Mają oni swoje duże kłopoty wewnętrzne — Sowiety w tej chwili nawet i zewnętrzne —, które ich rozpęd przeciwko Polsce hamują, a wybuch ostateczny na pewien przeciąg czasu nawet uniemożliwiają.

Ponadto życie międzynarodowe nie stoi na miejscu. Konkurencja mocarstw światowych wciążą Polskę z natury — rzeczy coraz bardziej w sferę ich zainteresowania. Dla jednych jesteśmy wale, który fałę niemiecką

wstrzymuje od wschodu w jej łożysku, dla drugich jesteśmy kordonem, który zapobiega potoczeniu się komunizmu szeroką ławą ku zachodowi. Nasze położenie geograficzne przeto, dla państwa polskiego pod wielu względami tak niedogodne, daje nam i pewne korzyści.

Przedewszystkiem świat anglo-saski, dawniej tak obojętnie, a częściowo wręcz nieprzychylnie odnoszący się do Polski, dzisiaj stosunek swój do niej poddaje rewizji, bo wobec wzmoczonej w odnośnych państwach propagandy Trzeciej Międzynarodówki, wobec bezpośredniej nawet, acz zakulisowej, akcji militarnej Sowietaów, godzącej w najżywniejsze interesy szczególnie Anglii na Dalekim Wschodzie, istnienie bądźco bądź dużego państwa, jakim jest Rzeczpospolita Polska, u zachodniej ściany Związku Republiki Sowieckich przybiera dla Londynu, a w pewnym zakresie także dla Waszyngtonu, szczególnego znaczenia.

Dzięki tym okolicznościom, choć nie wyłącznie dzięki nim, spalił na panewce zamiar polityki berlińskiej, który ją powiódł do Locarna, — zamiar izolowania Polski na wschodzie Europy. To niewątpliwie nasz dorobek.

Ale nietylko konjunktury zewnętrzne kształtują się dla nas, przynajmniej w części, stopniowo korzystnie. I w rubryce własnych państwa wysiłków mamy, obok ujemnych, również dodatnie do zanotowania objawy. Przedewszystkiem — naginanie się doktrynerstwa do wskazań realizmu politycznego, do wymagań życia.

Selchly ulubione przez lewicę deklamacje pacyfistyczne, znieczulające opinię publiczną, a ustąpiły miejsca trzeźwemu, na rzeczywistość poglądowi, że możemy wprowadzić i powinniśmy być ożywieni jak największym pragnieniem pokoju, że jednakowoż za najskuteczniejszą jego ostoję uważać musimy własną gotowość zbrojną. Przedstawiciel preza Rady Ministrów i ministra spraw wojskowych ogłasza (na górnośląskiej uroczystości plebiscytowej) prawie aż nadto głośno, że wojna z Niemcami, rychlejsza, czy późniejsza, jest nieunikniona. W sferach radykalnych inaczej dziś mówią o wadze dla państwa złem zachodnim, niż niezbyt jeszcze dawno temu. Za dużo w tem wprawdzie pobudek propagandowych, chęci zdobycia sobie u nas miru, ale bądźco bądź, abstrahując nawet od tego, zmiana na korzyść niewątpliwie się dokonuje.

Życie uczy nawet zaślepionych ludzi rozumu, wpaja w nich świadomość, że niedocenianie rzeczywistych ostatecznych w stosunku do Polski celów niemieckich mogłoby nas kosztować utratę nietylko ziem zachodnich i tem samym istotnej gospodarczej i politycznej niezawisłości, ale wogóle odrębnej egzystencji państwowej. Nasze w tej mierze stale wygłaszane poglądy polityczne przyswajają sobie stopniowo ci, którzy dawniej byli ich świadomymi przeciwnikami, a conajmniej nieprzezornie je lekceważyli.

W konsekwencji tej dokonującej się zmiany zasadniczej następują też pewne przeobrażenia w metodzie polityki zagranicznej sfer, które są dzisiaj u steru nawy państwowej. Nietylko od wyprawy kijowskiej z roku 1920, ale i od znacznie późniejszych nerwowych, a zarazem drażniących nastrojów naszej lewicy droga daleka do dzisiejszych zabiegów rządu o pozytywne uregulowanie stosunków sąsiedzkich z Rosją sowiecką. Nie znaczy to, by orientacja na wschód i pomysły federacyjne były już wywietrzały z wszystkich umysłów, zaliczających się do obozu rządowego. Takie przypuszcze-

nie byłoby wielkiem złudzeniem, tak samo, jak mniemanie, że niema już nigdzie dążeń do związania nas z Niemcami układem, któryby dla państwa polskiego był bardzo kosztowny i niebezpieczny. Natęgi niełatwo zamierają i zwykle okazują skłonność do odezwania się ponownego. Dlatego czujność z naszej strony w dziedzinie polityki zagranicznej jest bezwzględnie konieczną, ale obrachunek rzeczowy wykazuje bądźco bądź skłonienie się oficjalnej naszej polityki zagranicznej ku torom, po których szło zawsze nasze działanie polityczne.

A w polityce wewnętrznej? Obok licznych sprzeczności, błędów i wykołajeń, obok politycznych nadużyć i pogwałceń widzimy jednakowoż tok życia realnego — odbiegający bardzo od „majowych” nadziei rewolucyjnych. Życie jest silniejsze od doktryn i postulatów demagogii. Jego nakazów nie można w pełni lekceważyć, gdy się już opuściło ulicę, a stanęło u steru rządowego. Przy sterze tym nie tak łatwo zadosyć uczynić hasłom „dokończenia rewolucji”, rewolucji społecznej przede wszystkim, palenia dworów, wieszania księży i „panów” i t. p. żądań kombatanatów majowych. Raz bowiem popłynąwszy z tym prądem, można samemu źle skończyć. Już słabość przez kilka miesięcy wystarczała, by państwo, a przynajmniej wschodnia jego część i większe centra fabryczne znalazły się na wulkanie. Wobec groźnej sytuacji zdecydowano się na reakcję, na walkę z komunizmem, na tępienie „hurtków”, na więzienie „enpechowców”. Dalekie to od — palenia dworów, od „dokończenia rewolucji”.

Nie rewolucyjną też, lecz ewolucyjną jest — mimo różnych niekonsekwencji i skoków — polityka gospodarcza rządu. A polityka skarbowa kroczy szlakiem, ułorowanym uprzednio, szczególnie przez ministra Zdzie-

chowskiego, i gruntownie umocnionym przez Sejm.

Tak wyglądają dodatnie strony rzeczywistości, ściślej mówiąc, praktycznych dziedzin naszego życia państwowego. Jeżeli już w tych dziedzinach nie brak stron ujemnych, szkodliwych, o których dzisiaj powyżej, lekko tylko wspomnieliśmy, to zniwoleni jesteśmy, położymy nacisk — właśnie w święto Zmartwychwstania — na groźnie osłabione podstawy moralne naszego życia zbiorowego.

Już wojna z wszystkimi jej następstwami rozluźniła ogólne obyczaje. Bunt majowy w części społeczeństwa nietylko potargał instynkt praworządności, ale zatarł granicę między złem a dobrem, między czynem chwalebnym a zbrodnią. W tych okolicznościach nie dziw, że wypłynęły na wierzch mgły moralne, że podniosły głowę żywioły, jawnie depcące nasze uczucia religijne. Tem bardziej, że system „sanacji” polega na rozproszkowaniu społeczeństwa przez wytworzenie w niem zamętu moralno-politycznego. Stąd choroba braku zasad, cywilnej odwagi, braku charakterów, choroba oportunistów, karierowiczostwa i wszelkiej duchowej małości.

Tego stanu psychicznego zdrowe sfery społeczeństwa tolerować nie mogą, bo taka tolerancja musiałaby się rychlej, czy później fatalnie odbić na całej naszej przyszłości. Można, lekceważąc pierwiastki moralne, ideowe, do czasu wykazywać nawet postępy w praktycznych dziedzinach życia państwowego, — ale też tylko do czasu. Załamanie się bywa później tem gorzej.

Dlatego rozważania nasze w dzień Zmartwychwstania kończymy stwierdzeniem, że walnym dla nas nakazem musi być wydzwignięcie naszego życia zbiorowego z nizin moralnych, w które je stracił rok ostatni. Społeczeństwo ma siły po temu i odrodzenia — przekonani jesteśmy — dokona.

Wartości i wskazania katolickie

Nastrój dla aspiracji religijnych jest w świecie chrześcijańskim dobry. Zbankrutował liberalizm, socjalizm w beznadziejnej walce z komunizmem przechodzi bardzo groźny kryzys.

Schizma wykazała swoją skostniałą bezpłodność, protestantyzm uświadamia sobie, że jest przez obalenie u siebie zasady autorytetu ojcem przewrotów religijnych, politycznych i społecznych.

Jeden katolicyzm zachował wśród tarć, walk, zamachów na wolność z zewnątrz, a czystość ideologii z wewnątrz, jasną, niezmienną linię postępowania.

Dlatego też zwracają się ku niemu nawet niechętni mu w założeniu, rozumiejąc, że on jeden potrafi, może i chce stać się tem utęsknionem źródłem naprawy zawikłanych stosunków ludzkich.

Istnieje więc nastrój dobry nie tylko dla myśli religijnej wogóle, ale także do sprezybowanej myśli katolickiej.

Mimo to napatyka obecna ewolucja religijna na bardzo poważne przeszkody natury różnorodnej.

Dawniejszy materializm ideowy — jeżeli tak można się wyrazić, — stał się obecnie na wskroś brutalnym; przekształcił się w chęć posiadania i ordynarną chęć używania. Licząc się pozornie z sentymentem religijnym, wprowadza chytrze, szybko i zreszcie renesans pogaństwa w dziedzinie moralności, bałwochwaltwo literatury i sztuki, słowem stacza z czystą ideą religijną o każdą placówkę zacięty bój.

Walka ta wywołuje wewnętrzny konflikt indywidualny w każdej niemal duszy.

Uczuciem Ignie ona bowiem do religii; gotowa jest w sferze nawet rozumu zgiąć kolano przed prawdami, których nie może ogarnąć, ale wola tęczy z cicha w swej słabości i szuka dróg usunięcia się z pod rygorów religii; tej religii nie rezygnującej z istoty swego wpływu na wewnętrzne i zewnętrzne życie swoich wyznawców. Jest nią katolicyzm.

Katolicyzm awia przed swoimi wiernymi wieczny ideał prawdy, pięk-

na i dobra; dla niego każe staczać walkę z niższymi instynktami, pójść na przekór sobie, przełamać się, chociaż to jest czasem przykre i bolesne. Jest on jeden i ten sam dla wszystkich. Inteligent na szczytach poznania obcuający z najwykwintniejszemi wrażliwościami, jest dla Kościoła równie duszą nieśmiertelną, jak prostaczek, obracający się w bardzo ciasnej sferze bytu. Różne tylko stosuje do nich metody, do tego samego jednak dąży celu.

Katolicyzm rządzi się we wszystkim logiką. Chcąc całego człowieka posiadać, aby go uczynić w życiu pozagrobowym uczestnikiem istoty boskiej, a więc dać mu pełnię niezamącanego i niezmiennego szczęścia, musi przeprowadzać konsekwentnie swój pogląd w każdej dziedzinie życia ludzkiego. Nie może zgodzić się na to, żeby w wychowaniu i wykształceniu nie było harmonii między tem, co naucza religia, a co wykładają inne dyscypliny. Nie może uznać poglądu, jakoby pogański, bałwochwalczy kult dla sztuki i literatury miał wyższość ponad celem ostatecznym człowieka. Musi przypominać klasom posiadającym, że są tylko włodarzami dóbr sobie powierzonych, i że nie mogą ich pomnażać, krzywdą klas innych, bo to wola o pomstę od Boga i już tu na ziemi pociąga za sobą karę i zamęt w ładzie społecznym.

Kościół katolicki nie ma demagogicznie, aby powiększyć swój wpływ szerokich tłumów mirażami, że nastanie w życiu ziemskim złota era równości w posiadaniu i używaniu dóbr, że zniknie ból, że świat zamieni się w radosną sielankę bez trudu i bólu.

Przeciwnie z całą świadomością, jasnością i prostotą naucza Kościół, że ani praca ani nieważniona bieta nikogo nie hańbi, że najlepszym inspektorem pracy powinno dla każdego być sumienie i poczucie odpowiedzialności przed Bogiem.

Nie oznacza to, że pewne klasy są predestynowane do niezmiennego posiadania. Inne do ciągłego chodzenia w jarzmie. Stan faktyczny jest inny, w ewolucji dziejów posiadający schodzą z swego poziomu, robiąc miejsce

tym, którzy trudem i świeżością niezdegenerowanych sił wspinają się z dołu na wyższy szczebel społeczny.

Jeżeli Kościół w tych wszystkich zagadnieniach zabiera głos, wydaje wyroki, wykreśla linję postępowania, to nie jest to żadnym objawem jakiejś niesamowitej zachłanności, tylko zupełnie logicznym wynikiem jego wiecznych założeń. W najdrażliwszej nawet może sferze polityki Kościół nie ma celów ziemskich. Królestwo jego bowiem nie z tego świata jest. Chce tylko i musi dążyć do stworzenia warunków dogodnych dla głoszenia Ewangelji wszystkiemu stworzeniu.

Stąd nakłada katolikowi każdemu obowiązek w polityce wewnętrznej zapewnienia wolności i warunków takich, w którychby w całym życiu publicznym religija nie była motywem dekoracyjnym, albo narzędziem do utrzymania obywateli państwa w ryzach, tylko tym szczerym motorem życia równie w życiu prezydenta, jak najniższego funkcjonariusza.

Z tego wynika tendencja w polityce zewnętrznej do złagodzenia — nie zniwelowania — różnic i odrębności narodowych, ażeby ziścić ten ideał wielkiego zbratania ludów bez rzucenia słabszych na pastwę mocniejszych.

To zbratanie nie jest utopją, jak senne marzenia materialistycznego humanitaryzmu, bo ono uznaje, ceni i poświęca odrębności narodowe, ściera

tylko ich ostrość, ponieważ stają się przeszkodą w szerzeniu królestwa Boga.

Niewczesne są obawy ludzi, którym świat nadprzyrodzony jest obcy, o preponderancję Kościoła nad państwami. Nie jest on przecież obcą jakąś potencją, chcącą sobie podbić ościennie narody; tylko zespołem narodów na równych prawach. Od ich wartości wewnętrznej, od ich sprawności w wysiłku ludów zależy większa czy mniejsza suma wpływów w Kościele; a każdemu jest w każdym razie zapewnione pewne minimum, wynikające ze sprawiedliwości.

Nic tak nie jest pożądanego, jak to, żeby mężowie stanu, wielkie umysły, po dojściu do przekonania, że Kościół jest mocen dać światu podstawy odnowienia, zechcieli drogą pokornych, modlitewnych rozważań dążyć do żywego, osobistego złączenia się z Kościołem przez mistyczny udział w Jego łaskach, których strażnikiem i szafarzem jest z woli Jezusa — Boga — Człowieka.

Powiedział Jezus, że zmartwychwstanie, zwycięży śmierć i zapowiedź swoją ziścił. — Odtąd stało się to Jego Zmartwychwstanie rękojmią wiary, nadziei i miłości, stało się tem miłościwem źródłem odrodzenia, życia łaski dla tych, którzy zrozumieli i pojęli znaczenie oraz sens życia.

X. Józef Prądzyński.

Grób Chrystusa Pana

Po zdjęciu z Krzyża nabalsamowali uczniowie Ciało Chrystusa Pana wedle tradycji — na kamieniu, który obecnie nosi nazwę Kamienia Namaszczenia. Kilka lamp, należących częściowo do katolików, częściowo do prawosławnych i częściowo do koptów płonie teraz stale nad tym Kamieniem, leżącym tuż naprzeciw wejściu do Kościoła Grobu Świętego. A następnie położył Józef z Arymatei Ciało Chrystusa Pana „w nowym grobie swoim, który był w skale wykopal. I przywalił do drzwi grobu kamień wielki i odszedł” (Mat. XXVII, 60).

Grób ten znajduje się o niewiele metrów od Kamienia Namaszczenia i niewiele dalej od Golgoty. Krzyżowcy nie podjęli się więc zbyt śmiało dzieła, gdy zdecydowali się te trzy miejsca święte a dalej jeszcze tuż w pobliżu leżący „ogródek”, gdzie Chrystus po Zmartwychwstaniu Marij się był ukazał i wreszcie podziemie, gdzie cesarz

Hadrjan kazał być zakopać drzewo Krzyża św., objąć jedną wielką budowlą i nad niemi wzniesić olbrzymią bazylikę. Bazylikę tę nazwano Kościołem Grobu Świętego, gdyż odpowiednio do konfiguracji terenu Grób Chrystusa Pana stanowi ośrodek tego rozległego kompleksu budowli. Tuż nad Grobem unosi się przestrzenna kopuła całej świątyni a zarazem i jej główna latarnia, przez którą wpada do niej główne a właściwie i jedyne naturalne światło.

Skutkiem tego panuje dokoła Grobu — jak na rzymską budowlę — stosunkowo wiele światła. Ale światło to nie oświetla samego Grobu. Bo Grób sam znajduje się obecnie w środku osobnej kapliczki, którą tuż pod tą rotundą wystawiono. Aby więc Grób sam zobaczyć, trzeba wejść do środka i dopiero po przejściu przez tzw. Kapliczkę Anioła, tj. tego Anioła, którego Apostołowie Piotr i Jan zastali się

dzającego na odwalonym kamieniu Grobowym, można ujrzeć to Miejsce Święte.

Oczywista, że znajduje się i tutaj ołtarz, na którym — ciekawa rzecz — odprawiają nabożeństwa tak katolicy jak i prawosławni i znajdują się tak samo równie bogate wieczne lampy i wota, jak na Golgocie. Pomędzy niemi od kilkuset lat także polska lampa, dar Radziwiłła Sierotki (1589 r.) Z dawnego Grobu, w skale wykutego nie widać jednak nic. Przykrywa go ciężka płyta marmurowa i przykrywają go bogate dywany. Grób sam nie ma bowiem być przedmiotem pustej ciekawości. Nie pokazuje się nawet najmniejszym tego świata. Ma być przedmiotem Wiary i Skupienia i Tajemnicy, jak był nim także dla Apostołów. „Bo gdyby Chrystus nie był zmartwychwstał, próżne, tedy jest przepowiadanie nasze, próżna jest i wiara nasza”. (I. Kor. 1,14). I ma być dalej przedmiotem cichej, gorącej ale ufającej Modlitwy.

I tak też jest. Słowacki nie mógł się coppersa i tutaj utulić w rozrzwinięciu. Jego „rozigrane nerwy” wyciszył mu bowiem i tutaj łyż z oczu.

Sam jeden — bo Szpicnagel go zupełnie zawiódł, gdyż go ledwo sobie przypomniał — czytał aż do późnej nocy biblię wśród 43 płonących lamp. A następnie, gdy i to go nie ukoilo „rzucił się z płaczem wielkim na kamień grobu.” Ale na ogół nie widać już tutaj tych dramatycznych scen, jakie poruszają ludzi na Golgocie. Na ogół wlewa ten Grób, to Przewyciężenie Śmierci i Zmartwychwstanie tylko u-

czucie ulgi i ufności. Dokoła tego Grobu czuć jakoby zapach tych olejków, którymi to Ciało namaszczone albo też tych kwiatów, które tuż niedaleko rosną w onym Ogródku. Dokoła niego z wyżyn kopuły rozbrzmiewa też — zwykle o północy — radosna pieśń: Christus vicit. I dokoła Grobu odprawiają się też zwykle uroczyste nabożeństwa. Nie na Golgocie, lecz tu. Golgota jest dla skruchy, samotnej kontemplacji i udokumentowania pokory. Tu zaś trzeba oczywiście i Tajemnicy Grobu oddać należną cześć, ale po dostatecznym ukajaniu się tam na Górze można już pełną piersią mówić a nawet i śpiewać: Sztandary Chrystusa wieszczą zwycięstwo.

Wrażenie rośnie tem więcej, gdy się przejdzie do zupełnie katolickiej części tej Świątyni: do jej od północy przylegającej kaplicy Objawienia nie i drugiej Marij. Tutaj, gdzie ógny był Ogródek, ukazał się im Jezus mówiąc „Bądźcie pozdrowione” (Mat. XXVIII, 9). Na tej katolickiej części dokonano się bowiem wówczas to oszałamiające przeżycie wewnętrzne, w którym zakończyło się całe piekło udręki płynące z poszukiwania Chrystusa, który niewiedomo gdzie się z Grobu podział. Po strasnym szamotaniu się z sobą, po szarpającej walce z niepewnością o losy Zbawiciela, padło tu po raz pierwszy to serce rozpierające wyznanie: Rabboni — Mistrzu (św. Jan XX, 16). I stąd popłynęła potem najpierw do Apostołów a potem na cały dalszy świat ta radosna wieść: Chrystus zmartwych stan jest: Alleluja Alleluja! Ks. A. Kubik.

Staropolskie święcone

Tak samo jak ongi, rozkwitają i dziś o wczesnej godzinie wiosennej na przybrzeżach leśnych śnieżyczki, gładzki i przyłaszczki,

tak samo jak ongi, dzwonią i dziś pod kryształowym kłosem nieba skowronki, srebrzą się baze na wierzbach, ciszką ciepłą wiatry przychozą od morza, co się czerni na wschodzie,

tak samo, tak samo —

jeno święcone wielkanocne nie kwitnie już takim bogactwem zastawy, taką mnogością jadła wszelakiego, jak ongi, a ulubione powiedzenie o uginających się stołach, nie dotyczy sprzętów dzisiejszych. Z tego samego drzewa lasów ojczystych wyrobione są jednak mniejsze od stołów dawnych, obliczone na biesiadników niezbyt tłumną gromadkę. Wychudła kieska gospodarza ugarniurę je wprawdzie święconem, jak każe dawny obyczaj, lecz będzie ono dużo, dużo skromniejsze od staropolskiego. Skarżało pokolenie bab, mazurków i placków, łeb odyńca nie jest już na stole wielkanocnym „conditio sine qua non”, a baranka, który bywał ongi w czasach możnych fortun, pełnych spichrzy i komor, kunsztownie z masła wyrabiany, zastąpi dziś agnusek z szablonowych form w gipsie wylany i za kildzieści groszy kupiony na straganie w rynku.

Dawniej po dworach i pałacach wielmożów, zamłowanych aż do przesady w zewnętrznych splendorach, wysilano cały spryt i fantazję w tym kierunku, by niezliczonym potrawom najwymyślniejsze kształty nadawać, niewiele dbając o to, że alegorie i symbole spiętrzone kunsztem kucharzy i paszтетników w groteskę kulinarnych arcydzieł i dziwów, znikną bardzo prędko w odchłaniach nienasyconych, zda się, żołądków.

Za czasów Władysława IV. zapragnął Sapieha w Dereczynie uzmysłować wystawnym i wymyślnym święconem podział roku, a to, co w tym kierunku zrobił cały zastęp pańskich kuchtów, jest jak z bajki wyjęte. Oto, co opowiada o dziwactwie sapieżyńskich pomysłów kulinarno - alegorycznych kronikarz:

„Stało cztery przeogromnych dziwków, to jest tyle, ile części roku, każdy dzik miał w sobie wieprzowinę, alias szynki, kiełbasy, prosiątka. Kuchmistrz najcudowniejszą pokazał sztukę w upieczeniu całkowitem tych odyńców. Stało tadem dwanaście jeleni, także całkowicie pieczonych, ze złocistemi rogami, ale do admiraowania, nadziane były rozmaitym zwierzyngą, alias zajęciami, ciętrzewiami, droplami, pardwami. Te jelenie wyrażały dwanaście miesięcy.

Na około były ciasta sążniste, tyle ile tygodni w roku, to jest pięćdziesiąt dwa, całe cudne placki, mazury, żmujdzkie pierogi, a wszystko wysadzane bakalją. Za tem było 365 babek, to jest tyle, ile dni w roku. Każde było adornowane inskrypcjami, floresami, że

niejeden tylko czytał, a nie jadł. Co zaś do bibendy: były cztery puławy, exemplum czterech pór roku, napełnione winem jęszcze od króla Stefana. Tandem dwanaście konewek srebrnych, z winem po królu Zygmuncie, te konewki exemplum 12 miesięcy. Tandem 52 baryłek, także srebrnych in gratiam 52 tygodni, było w nich wino cypryjskie, hiszpańskie i włoskie. Dalej 365 gąsiorków z winem węgierskiem, alias tyle gąsiorków ile dni w roku. A dla czeladzi dworskiej 8700 kwart miodu robionego w Brezie, to jest ile godzin w roku.”

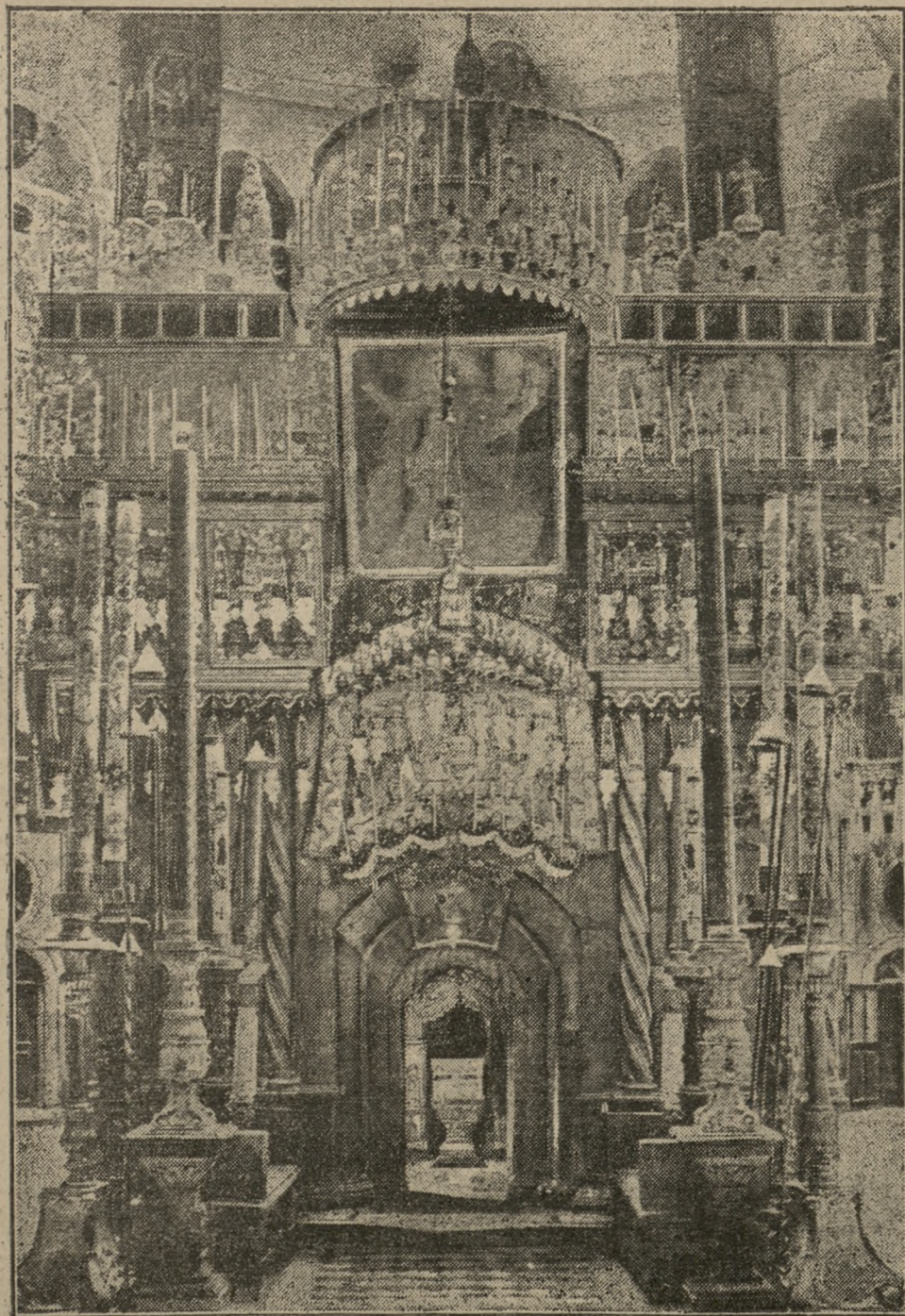
Tyle o tem osobliwym święconem mówi relacja kronikarza.

Z nad komina wałę dymy
Ze aż pocuć je zdaleka,
To obyczaj nasz rodzimy,
To święcone się wypieka.

Po dworach i dworach z nastaniem Wielkiego Tygodnia, przeświąteczna gorączka gospodarzom spać nie dawała. Ogromny piec piekarski był prawdziwym ogniskiem, które zestrzelało myśli, troski, kłopoty i nadzieje. Jakże pieczolowicie zachodzono około tego pękatego pieca, pilnując odpowiedniej jego temperatury, boć od niej zawisa uroda i rumienieć bab okazałych, wdzięk mazurków, uśmiechek kocieteryjne jajczników. Pani domu dobywała z apteczki szafranu, korzeni, rozmaitych owoców suszonych i bakalij, wyciągała wielkie lufy słoików wypełnione słodką amunicją konfitur, a rękopiśmienna księga przepisów kulinarnych mówiła dokładnie czego i w jakiej ilości przymieszać, by stąd i podniebieniem gości i własnej ambicji dogodzić. Hej, ten wyświechtany, a taki cenny rękopis! Był ci on w dłoniach przejętej swą rolą gospodyni, niczem na półkach bibliofila wykwinny elzewir.

A gdy do święcenia nakryto już stoły, taka ciżba i gąszcz zapanował na nich, potraw wszelakich, „że i wąż się nie prześlizgnie między misy i talerze”. Stał w pośrodku duży baranek z masła uformowany z chorągwią czerwoną Zmartwychwstania. Czasem bywał agnusek taki prawdziwym pieczonym barankiem, a wtedy po kostki jego zgłaszali się po świętąch wieśniacy do dworu, by szczytki te zakopać na krańcach wsi, co zabezpieczać miało pola od gradu. Panowała władnie na stole wielka głowa odyńca, a w pysku jego rozwartym białą chrzan. Pachy szynki, ozory, zwoje kiełbas, prosiaki nadziewane, wdzięczyły się wzorzyste pisanki, zieleni! wszędy bukszpan, złocił szafran, a bronili tego królestwa wydzwignięte brzochem stołu wały mazurków, baszty i wieże potężnych bab, zdając się mówić: Wawa od tego zbereżniku! Niech płynie ci ślinka, lecz nie dobedziesz twierdzy, zanim deszczący święconej wody nie zrosi wszystkiego i po polach nie pójdzie weselne wołanie: „Resurrexit sicut dixit”.

Ach, ileż je!!! ci nasi przodkowie,

Grób Święty w Jeruzolimie.

toż farami całymi panoszy się jadło w komnatach! To już nie dobre apetyty, ale coś, co na brzydkie obżarstwo zakrawa!

Nie czyńcie im krzywdy takim pośądzeniem. Nie zapominajcie, że dwór polski tulił po swych kątach rozmaitych „rezydentów”, rozmaite panny repspektowe i czeladź mnogą, którą sowsicie udarować należy. Nie zapominajcie, że „brama na wciąż otwarta w gościnę zaprasza”, a dla gości wadliwego obyczaju nie godzi się mieć jeno uścisk kordyjalny, uśmiech na szczerzej twarzy i okrzyk „bywaj brateńku”, ale równie naszczęcaj otwarte spiżarnie i komory, oraz do ostatniego choćby talarka wypróżnione trzosi. Nie zapominajcie, że są we wsi sieroty i kaleki chudobne, a na drogach wędrowcy - powsinogi i włóczykije rozmaite, co rade widzą kominy, z których dobrze się kurzy.

Po srebrzystych bażkach wierzb poszedł dreszcz, cudu onego, co zwie się Zmartwychwstaniem, poszedł krzepki wigor odrodzeń, wiosennych podźwignów. Polotna wola wiatrów rozłarła rantuch schmur, zaczęła zatrzepotała

Medytacje pasyjne

W cieniu stuletnich buków nad wąwozem,
Kolo klasztoru na górze Alwerni,
Smutny Panjezus siadł na kolumie;ce,
Rękoma, spletanemi konopnym powrozem,
Podpierał głowę skrwawioną;
Boć ja przynioła korona z cierni
I srodze cięży jej pono...
Usiadł Panjezus w smutku okrutnym
Myśli o Swojej mece,
O Swoich krzyżowych stacjach...

Pod Panjezusem smutnym,
Kolo wyrębu, na drewnianej ławie,
Nieraz w godzinie wieczorną,
Pograżony w medytacjach,
Siedziałeś ojcie Czesławie,
Aby odprawiać swe modły,
Albo kronikę spisywać klasztorną...

Gwarzyły z tobą mniszki jodły,
Gwarzyły z tobą bernardyny-buki,
W brązowych, szorstkich habitach,
Niby dysputę z tobą wiodły,
Choć twej nie miały nauki,
Jednakże czasem w ich szumnych roz-
chwiejach,

W ich modlitewnych zachwytach,
Slyszales powieść rzetelną
O dawnych dziejach,
Któreś spisywał do kronik...
I nieraz w takiej chwili
Cicho ci szeptał trzyszczyk-pastkonik:
Cyt, już śpią, śpią snem wiecznym nad
kruchta koś...

Ci, co tu niegdyś żyli...

Pod Panjezusem smutnym,
Na zielonej murawie
Hasały sobie wróbelki
Z rozgwarem buńczucznym i butnym
i chutnym
Wzajemnej z każdym szukając zaczepki —
I zaglądały w twarz twoją ciekawie
I za nic sobie mając wzrost twój tegi,
krzepki,
Nieraz w poufalości i śmiałości wielkiej
Dziobały twoje trepki,
Ty, z zanadru dobywszy kawę z łaba
suchy,
Sypales im okrucy...

Kędyś za borem Szymoty,
Poza Kwaczała, Lipowcem
Chował się słońca krag złoty;
Wieczór już zwolna szarym pokrowcem
Odziewał łąki, łąki, zagony,
Jak gdyby one barwne feretrony
Po procesyji znów złożone w kacie...
Za mgłą się kryły babiogórskie szczyty
Daleko na horyzoncie,
Jak zakonnicy, zamodleni w stallach...

Z rąk twych, ojcie Czesławie, wypadali
rózaniec
I mimowoli zamykał się brewiarz,
A wzrok twój, w którym gorzały
zachwyty.

Błądził po ziemskich okolicach, oddalachi
Aż poza świata kraniec,
Kędy ty zawsze duszę swą rozkrzewiasz...
Liczyłeś te wzgórze i wzgórze,
Jakby żywego różańca paciorki,
Na Wisły srebrną nawlezione wstęgę
Wertowałeś stubarwne łąki, pola, niwy,
Niby inicjałami zdobną, starą księgę
I z woni lasów tyś wypijał
Ożywczy, silny kordyjał
Miłości powszechnej a żywej...

Te łąki, lasy, rzeki — na górach, na niżu —
Ogarniales miłością i błogosławieństwem,
Zowiąc je bracia własna i rodzeństwem,
Jak niegdyś mistrz twój z Assyżu;
Cieszyły cię ich wonie, ich gędzy, ich
blaski,
A nawet tam, gdzie chłodne rozsiadły się
cienie

I kędy wrzaly niesnaski,
Słales słowo pociechy — albo rozgrze-
szenie;
Tam zaś, gdzie boleść widziały lub ranę,
Wznosiły ręce szorstkie, spracowane,
Niby chcąc przyjąć stygmaty...

chorągiew błękitna nad ziemią pachnącą. Młode słońce zlociste i radosne otuchą karmi ruń zieloną, odwagi dodaje pierwioskom nieśmiałym, mówiąc im mocno: oto jestem!

Co to za malowanka kraśna pod dworem? Czy pan Tetmajer Włodzimierz pogubił tu barwy ze swojej palety? Czerwienią się chusty pasiate, bielą koszule czysto na wiosennej wodzie wyprane. Na lnianych płatkach rozłożone kołaczki i jajka. Zbiegły się niewiasty ze wsi całej, pod gankiem dworu stanęły, czekając na księdza,

Przyjechał, białą komżę nawdział, wszedł w gromadę, a rosa wody święconej padła na chleb bielszy od codziennego.

Pod wieczór uleciała z pod dworu malowanka kraśna pod kościół. Znowu chusty pasiate i białe gziezła. Nad głowami chorągwie i feretrony się chwiewają, środkiem ludu pod baldachimem ksiądz się przesuwa ze słońcem monstancji w dioniach, a dzwony srebrem triumfu grają i pieśń się daleko nad pola ponosi: „Wesoły nam dziś dzień nastal...”

Mieczysław Opałek.

Siedział Panjezus smutny, Jezusinek
Na kolumieuce kamienniej;
Chwilowy ino miał tu odpoczynek,
Bo zaraz dalej poena go katy
Droga krzyżowa — hań na Kalwaryją,
Podług Bóg-Ojca woli nieodmiennej...
Przysiadł, aby se spojrzeć, jak tu ludzie
żyją,

Jak się radują i cierpią,
Jako się krzywdzą — lub miłują,
Jakie zamiary, jakie myśli snują,
Skąd wiarę i nadzieję czerpią,
Czy wszystko jest, jak było przódziej,
Kiedy to On — Panjezus — mieszkał
pośród ludzi...

Miłość i boleść miał we twarzy —
Dwie najmniejszej w świecie, wszech-
rodzące siły,
A oczy Jego przesmutne mówiły,
Ze boleść On odbiera, a miłością —
darzy...

Józef Birkenmajer.

Przed 79 laty

(Wygłoszone na „Żywym Dzienniku” dnia 10 b. m.)

W „Dzienniku żywym”, który się odbywa 10 kwietnia, o czymże innym mówić, jeśli nie o rocznicy pewnej, która na ten dzień przypada?

Rocznicy dumnej i szczególnie ważnej w historii nie tylko literatury, ale i życia Wielkopolski wogóle.

Było to bowiem 10 kwietnia 1848 roku, kiedy przybył do Poznania Juliusz Słowacki.

Przybywał gnany dwiema najpotężniejszymi tęsknotami, jakie wogóle oświadczą mogą sercem człowieka.

Chciał ujrzeć ziemię swoją, zrywając się do walki o wolność.

I chciał ujrzeć matkę, do której tęsknota była najgłębszą treścią Jego duszy.

I jednej i drugiej nie widział od czasów listopadowych.

I jedną i drugą miał uściskać po dwu dziesiątkach lat.

Z matką umówił się już dawno, że spotkają się w Wrocławiu. Lecz bez namysłu odwlokł i opóźnił tę chwilę utęsknioną, dowiedziawszy się, że Wielkopolska powstała! Więc na skrzydłach tęsknot popędził do Poznania.

Toż to są ludzie mospanie
Prawdziwe światu lamparty
Gdy się bić to nie na żarty
To nie muchy bić na ścianie
Lecz lby... Wiwat Pożnańczanie!

Ostatnie to już były kroki, jakimi chodził po ziemi.

Chudy i otulony pędem, z pod którego zwisały przejrzyste ręce, o skroniach zaklesłych i cieniach głębokich na mizernej twarzy. Dławiony kaszlem nieustannym, z którym resztki płuc wyrzucał.

Koleją żelazną dojechał do Berlina, dylizansem dotarł do stolicy Księstwa.

A stanawszy na Piekarach, w domu państwa Bukowieckich w Poznaniu zmienił się do niepoznania. Ten zamknięty w sobie, podejrzliwy, unikający ludzi samotnik, ten „podszarzały na służbie Bożej żołnierz”, człowiek, którego „jadło ziemskie już nie nęciło” rozbłysnął nagle nowem, radosnym światłem życia. Ożył. Rozmawiał z ludźmi, „opowiadał o swoich podróży, potraçał o różne przedmioty, słowem ożywiał całe grono, które go z

niewypowiedzianem zajęciem stuchalo”.

Jest bardzo wiele relacji o tym ostatnim pobycie Twórcy „Króla-Ducha” na ziemi ojczystej. Wiadomo. Są opowieści rzewne i anegdoty, są sprawozdania z konferencji z Libeltem i Jarochowskim.

Jest przepiękne opowiadanie Juliana Bukowieckiego, uczniaka gimnazjalnego, u którego rodziców mieszkał. Potem wspaniały wierszyk: „Wiwat Pożnańczanie”!

I jest pożegnalne wspomnienie z Bazaru, kiedy to zmuszony przez policję pruską do wyjazdu, wstępując po eta z młodym chłopakiem na kielich węgryzna i piję z nim strzeziennego.

I jest relikwia. Owa biblia ks. Wujka w Muzeum Mielżyńskich, którą „wracający z emigracji Juliusz Słowacki gościnnie przyjęty i schroniony na pamiętkę zostawia.”

Ale przede wszystkim jest list dziękczynny, który tu chcę przypomnieć. Do pani Bukowieckiej wprawdzie pisany, ale jakgdyby wszystkim paniom poznańskim ofiarowany.

Pani Bukowieckiej, — która zięcia straciła na polu bitwy pod Miłostawiem, a dwóch synów posłała do powstania dziękuje poeta za gościnę, odjechać bowiem musiał bez słowa pożegnania.

Oto słowa listu już z Paryża pisanego:

„Nadewszystko smutno mi było i smutno jest dotąd żem głowy mojej nie mógł schylić głęboko przed Pani osobą, że tej czci, którą dla niej przeżyty byłem, wyrazić w ostatniej chwili pożegnania nie mogłem.

Bo wierz mi Pani, szczerze to powiem, nigdy jeszcze charakter Matki

Polki nie stanął przedemną w takim majestacie, jakim był, gdyś pani wśród nieszczęść rodzinnych mimo łez wylewanych, całem światłem i całą powagą patriotyzmu świeciła.

Nigdy nie zapomnę ani żaloby, którąś była okryta, ani tej energii, z którą syna swego oddawałaś obowiązkom i Bogu.

I dlatego to błogosławię okolicznościom, które mię pod dach Pani zaprowadziły...

Widzenie tak wielkich cnót zostało mi skarbem wiecznym w pamięci!... Nie wiele ma wspomnień Wielkopolska złączonych z życiem naszych wieszczów, ale z tych, które posiada, zaprawdę dumną być może.

Bo symboliczne są, anteuszowskie. Mityczny olbrzym Anteusz zwyciężał zawsze, ilekroć go wspomogła i podsycała przez dotknięcie siła jego matki - ziemi. I oni także. Obaj olbrzymi. Z odniesionych przez Mickiewicza na ziemi wielkopolskiej wrażeń powstały najpiękniejsze karty „Pana Tadeusza”.

Ostatni, szczęśliwy miesiąc życia na świecie przeżył Słowacki w Poznaniu, odrodzony i uszczęśliwiony i podsycony dotknięciem matki - ziemi ojczystej.

„Nigdy jeszcze charakter Matki - Polki nie stanął przedemną w takim majestacie...”

Godzi się nad tem pomyśleć i zastanowić.

Nie powinny kobiety wielkopolskie zapomnieć słów tych Słowackiemu.

Nie powinny zapomnieć w roku, w którym wraca do Ojczyzny, że jedną z ostatnich jego ziemskich radości był hołd złożony patriotyzmowi niewiast wielkopolskich.

Stan. Wasylewski.

Stroje mieszczan poznańskich w XII w.

(Kartki z przeszłości Poznania)

Stroje męskie w dawnych wiekach — w przeciwieństwie do dzisiejszej jednostajności — zmienne były, barwne i przeróżnego kroju, jak teraz tylko kobiece. Prócz typów ubiorów wytworzonych w Polsce noszono stroje innych narodów, włoski, hiszpański, węgierski, niemiecki, z których każdy oznaczał się swoistymi odrębnymi cechami. Moda miała charakter lokalny; to co było modne w jednym mieście, mogło być nieużywane zupełnie w innym, wyrabiały się też lokalne modyfikacje powszechnie używanych typów ubioru. Także donioślejsze zdarzenia dziejowe wpływały na strój. „Gdyśmy wojnę mieli nad Dnieprem — pisze Starowolski w r. 1632 — nosiliśmy suknie szerokie i długie, drogiemi futrami soboli albo rysłów podszyte, a kołpaki wysokie; gdy się zaczęła wojna z Turkami, ozdobne rzędy na konie, ściślejsze i krótsze od Tatarów i Turków przejeżdżaliśmy suknie; a jak wybuchnęła walka przeciw Szwedom w Prusiech, obszerniejsze skórzane spodnie, płaszczki i inne ubiory na krój niemiecki zaczęto nosić” (por. Gołębiowski, Ubiory w Polsce, 8).

Najzwyczajniejszym ubiorem polskiego szlachcica jak i mieszczanina był kontusz, żupan, pas, spodnie, buty i czapka; szlachcic jednak wkładał pas na kontusz i nosił szablę u boku, mieszczanin zaś opasywał się pod kontuszem na żupanie i nosił tylko łaskę; przywilej noszenia szabli mieli jedynie członkowie magistratów miast: Krakowa, Poznania, Wilna i Warszawy (ibid. 34). Oczywiście dostatek lub niezamożność powodowały w stroju dużo znaczniejszych różnic niż przynależność do jednego lub drugiego stanu. Ubogi szlachcic o wiele gorzej się nosił od zamożnego mieszczanina, naogół zaś bogaci patrycjuszowie miejscy wydawali wiele na stroje, starając się zaćmić nawet przepych ubiorów magna kich. Rady miejskie — nie wyłączając poznańskiej — starały się temu zapobiec, wydając ustawy przeciw zbytkowi; te jednak w praktyce pozostawały bezskuteczne (por. Łukaszewicz, obraz hist. - statyst. I. 197.).

W poznańskich 16-wiecznych inwentarzach szat obserwować można, zależnie od zamożności i znaczenia właściciela, całą skalę rozmaitości, od najbogatszych kolekcji do jednej lub dwu sztuk garderoby. Moda poznańska dopuszczała najszerze możliwości. Bogaty patrycjusz, kupiec i dostojnik miejski Kasper Schluselfelder, żyjący do r. 1574, nosił np. ubiory polskie, niemieckie, moskiewskie i włoskie. Wswej bogatej garderobie z „odziewalnej” odzieży, tj. ubieranej w razie wyjścia miał „szubę wielką” i szubkę czerwoną podszytą lisami, o-

pończe białą włoską, dwie delje: „czerwona czelista bagazija (materia bawelnianna) podszyta” i „czarna uterfinowa” (uterfin — cienkie sukno), płaszcz żalobny, kopieniak (płaszcz od deszczu bez rękawów) czarny z włoskiego sukna i dwa kożuchy moskiewskie. Dzieci więc posiadał „ubrań”, a wśród nich: „włoskie białe”, „zamszowe niemieckie” i „usarskie nowe białe”; czternaście różnokolorowych kabałów (rodzaj kaftana, strój niemiecki), z barochanu, zamszu, atlasu, adamaszku, lub z łosiowej skóry; dwa z nich zaś były z koletami, tj. jakby z krótkimi spodniczkami skórzanymi, kolet jest to bowiem krótka sukna skórzana do jazdy konno. Schluselfelder widać często zazywał konia, bo oprócz kabałów z koletami ma dwie suknie niemieckie specjalnie do jazdy. Innych sukien naliczymy pięć, dwie żupice (długa szata bez rękawów), żupan łosiowy, pstry kaftanik i wielka obfitość nakryć głowy, odpowiednich do różnych rodzajów używanych strojów. Bielizny zato niewiele: „cztery koszulki kolieńskie, szeszc hustek” i „kapica łazienna”, do nakrywania po kąpiel. — Nie tak wiele ubrań miał browarnik Maciej Sadowski (um. 1573), więcej jednak dbał o czystość i higienę. Dobre mu świadectwo wystawia „piethnascie koszul y siedmnascie chustek”, a także „dwie szcotchce do wy-czosowania szat”. Holdował innej modzie. Z rodzajów szat używanych przez Schluselfедера posiadał tylko żupan i kabał łosi, zazwyczaj zaś nosił giermaki (długa sukna ruska) z sukna, kitajki lub muchajeru, na zimę podszywane futrem. Wychodząc wdziewał „uberczech czarny axamien-thny” i takż beret; na większą jednak paradę służyła mu „szupka lisia odziewalna krotkha czarna z esami srebrnymi” i kołpak aksamiitny sobolami podszyty. Kolega Sadowskiego po fachu, Wojciech Szoltisz (um. 1575) nie dorobił się na swem rzemiośle, albowiem nie dbał o stroje; inwentarz jego wymienia tylko dwie żupice uterfinowe, brunatną i czarną.

Z włoska i niemiecka nosili się murarze. Głównem ich ubraniem jest sajan (krótka sukna włoska) i piudry (szerokie spodnie niemieckie). Murarz Antoni (um. 1579) oprócz takiego garnituru miał jeden kabał skórzany i trzy płócienne, a co ciekawsze trzy pary pończoch, sześć koszul i zamszowe rękawice. Kolega jego Andrzej (um. 1582) chodził w sajanach czarnych lub błękitnych, i w szarym płaszczu z sukna morawskiego, okrywając głowę brunatnym kołpakiem z lisami, lub czapką z sznurem. Ubogim w szaty był też czeladnik złotniczy Tomasz Merkacz (um. 1579), niemniej jednak strój jego miał charakterystyczny styl.

Do pludrów barchanowych w zwykły dzień wdziewał kabat czarny barchanowy, a w święto także kabat, tylko ozdobiony dwudziestu czterema srebrnymi guzikami. Strój ten przepasywał „pass biały pleciony drothowy”, a wierzchnie okrycie stanowił czarny płaszcz uterflinowy, zdobny aksamitem. Innych jeszcze rodzajów przyodziewku używał piernikarz Wacław (nm. 1593); nosił grubrynowe (rodzaj jedwabiu) marynaly (rodzaj spólni) i kamizelę przepasaną pasem, albo huczkę, t. j. długą szatę aż do pięć podobno na wzór rzymskiej; płaszcz zaś i czapkę miał aksamitne.

Nieodzowną pozycją w garderobie mieszczanina był jakiś rodzaj broni, którą każdy musiał umieć władać. — Spotykamy najczęściej rusznice krótkie lub długie i miecze. Oprócz nich jednak nie brak szabel, pałaszów, kordów, szpad, rapierów, koncerzy, włóczni i halabard z białej broni, a ze strzelniczej półhaków. Wielu mieszczan ma całe zbroje z przyłbicami, lub części ochronnego uzbrojenia, jak karwasy (naramienniki żelazne), czapki pilśniane, wyłożone blachą, „rekawice panczerwowe”. Nieraz biała broń była srebrną oprawą lub w inny sposób ozdobioną. Szlachetnych metali i klejnotów używano też do t. zw. zawieszek przy czapkach, do ozdoby czapek i pasów, najczęściej centkami srebrnymi, kosztowne też bywały guziki u ubiorów. Jako biżuterję przez mężczyzn noszone spotyka się również — prócz sygnetów i pierścieni — talary z uszkami, kryształowe srebrem oprawne, „carniole” i „nożenki męskie” najczęściej srebrne.

Siedziba Kawalerów Rodyjskich

(Z nowości włoskich)

Z fal Śródziemnego morza wykłwita wyspa Rodos, ongi twierdza obronna przeciw potęgę muzułmańskiej, owiana urokiem sławnych jej rycerzy. Poeci zwali ją „clara” i wyspą różaną, od róż też nazwę swą wywodzi. Słynęła już w wiekach starożytnych z klimatu, z uroczych dolin i gór, cyprysów, laurów i róż. Miano ją za ulubioną siedzibę boga Heliosa. Jemu to poświęcono ów sławny Kolos, zaliczany do siedmiu cudów świata. Kolos ten wprawdzie przetrwał zaledwie lat kilkadziesiąt i runął skutkiem trzęsienia ziemi, lecz chwala jego przeszła do potomnych.

Rodos wraz ze stolicą tegoż imienia, założoną 408 r. przez sławnego architekta świata starożytnego, Hippodamusa z Miletu, tworzyła ongi Rzeczpospolitą Dorycką z potężną siłą morską, której prawa morskie tworzyły podstawę prawa narodów. Była pod panowaniem rzymskim, kwitła za rządów Kawalerów św. Jana, w szesnastym wieku przeszła pod panowanie tureckie. Z początkiem 20 wieku po wojnie włosko-tureckiej zajęły ją Włochy. Od 1912 r. stanowi kolonię włoską, którą obecny rząd włoski otacza troskliwą opieką.

I tej przepięknej wyspie Rodos, łączącej w sobie piękno przyrody z bogactwem cennych zabytków, a stanowiącej dziś pole wyczerpanej pracy Włoch odrodzonych, poświęca osobny numer tygodnik włoski „L'illustrazione Italiana”. Numer*) przedstawia się wspaniale, wydany na doskonałym papierze, bogato ilustrowany, jest miłym podarkiem, jakim rok rocznie obdarza czytelników znany tygodnik medjołański. Prześliczne ilustracje — a jest ich kilkadziesiąt — wyczarowują czytelnikowi Rodos w całym przepychu i blasku, tak pod względem przyrody, jak sztuki, kultury i typów ludowych.

Zabytkom i sztuce rodyjskiej poświęca dłuższy artykuł A. Maiuri. Sztuka rodyjska ulegała różnym wpływom, tak wschodnim, jak greckim. Rodos stawszy się ważną placówką handlową, rzecząpospolitą doskonałą zorganizowaną, ściągając w wielkiej liczbie artystów, wytworzył nawet miejscową szkołę rzeźbiarzy, którzy wzbogacili miasto w świątynie i pałace, rzeźby i brzozy i stworzyli z Rodos ważne środowisko sztuki helleńskiej. Bogate wykopaliska świadczą, czem był Rodos w starożytności. Z r. 1308 rozpoczyna się nowy okres świetny sztuki rodyjskiej, szczególnie architektury. W roku tym bowiem zdobyli Rodos szpitalnicy św. Jana Jerozolimskiego, odtąd zwani Kawalerami Rodyjskimi.

*) Rodi e le isole Italiane dell'Egeo. Natale e capodanno dell'illustrazione Italiana. 1925—1927.

Niebrakło elegantów także wśród duchowieństwa. Jednym z nich okazuje się ks. Walery Klepacki z Kościelna, „dioecesis Posnaniensis clericus”. Choć zmarł dopiero w dwadzieścia lat później, testament pisze w r. 1604, — przeznaczając wielu legatarjuszom swój majątek nieruchomy i przedmioty codziennego użytku. Nosił on czarną czamletową sutannę, lub czarny sukieny paledran i kabat do niego, a pas czarny jedwabny. Latem ubierał czarny płaszcz falendzyski, kapelus lub „kapicelę” letnią, w zimie futro lisie i czapkę sobolową. Nie tu jednak przejawia się jego zamiłowanie do strojów. Mówią o tem buty kurdybano, trzewiki i pantofle, pończochy „dziane szare do butów”, wełniane białe, czarne sukienne, a prócz nich także skarpetki. Staranie o powierchowność zdradzają wankiety i kołnierze, „grzebieniarski z grzebieniem i zwierciadłem” i „miotalka włoska do szat”. — Strój ks. Walerego uzupełnia „ohraczka złota z bawolowym rogami” i „signecik złoty, nad którym — jak pisze w testamencie — nie miał nic miłszego od nieboszczyce matki mojej miły”.

Szkic powyższy zaledwie pobieżnie dotyka tematu, niewyczerpując nawet cytowanego materiału. (Scabin. Posn. 1568 — 78 f. 137 v., 153 v., 190; 1579 — 85 f. 86, 89, 92 v., 112, 205 v., 298 v.; 1586 — 96 f. 72 v., 73, 317, 412. Acta Consist. Posn. 1624 — 27 f. 97). Temat bardzo mało dotąd opracowany czeka zainteresowania historyka kultury.

Dr. Marja Wojciechowska.

wzniósł szereg budynków rządowych i stare Rodos zaniedbane za rządów tureckich odnowił, łącząc tradycje dawnej siedziby rycerzy z potrzebami nowoczesnego miasta. Dużo zdziałano w krótkim stosunkowo czasie, lecz pracy czeka jeszcze moc: rozbudowa dróg, komunikacji, myśli się o uniwersytecie, któryby stał się ogniskiem kultury włoskiej. La lotta è dura walka jest ciężka — kończy Butti — lecz godna Włoch Odrodzonych i w imię tych Włoch Włosi zwyciężaj!

Franco Benetti wykazuje zalety turystyczne Rodos i żartobliwie powiada, że już Apollo był pierwszym wycieczkowiczem na wyspie. Podając bowiem na swym rydwanie niebieskim zoczył pewnego dnia wylądającą powoli z głębin morza szmaragdową wyspę i oczarowany jej widokiem skierował ku niej ogniste rumaki. I jak mówi legenda, dzięki tej wycieczce słonecznego boga, odtąd na Rodos nie minie dzień bez promyka słońca. Był tu i św. Paweł, ten „największy turysta chrześcijaństwa”, płynęły fale podróży w drodze do Ziemi św.

Posiada też Rodos wszelkie warunki by zostać centrum turystycznym. Tak położenie geograficzne, jak klimat, przyroda, wybrzeże morskie i zabijki. Wielką ponętą jest polowanie na zające, kuropatwy, jelenie, bekasy, drozdy. Kwitnie też Koło Łowckie. Rozwijają się sporty, buduje stadjon. Są naturalnie telefony, radio, urządzenie sanitarne, hotele, pensjonaty, wychodzi gazeta „Messaggero di Rodi” w języku włoskim i greckim. Komunikacja na wyspie udogodniona. W sześć godzin samochodem objeżdża się całą wyspę, na co dawniej było potrzeba czterech dni jazdy na mule. Wycieczki urozmaicone, nad brzegiem morza, czy w góry, np. na Monte Fileremo, wstawione obrazem cudownym Najsw. Panny, wywiezionym niegdyś przez W. mistrza Villiers de l'Isle Adam i podobno znajdującym się dziś w Gątczynie.

Wycieczka na Rodos w pojęciu nowoczesnym włoskim jest obowiązkiem każdego Włocha, aby przekonał się, co „la madre Italia” dzięki geniuszowi Mussoliniego zdziałała i jak pracuje ku chwale i potęgę Włoch.

Któżby chętnie nie podał się słoneczną Rodos, której rycerze i w Polsce mieli siedziby. Zwiedzał ją wraz z Jackiem Malczewskim prof. Marjan Sokolowski, zachwycał i opisywał. Dziś trudne warunki podróży. Poprzestać trzeba na piękny wydawnictwie włoskiem, wyłożonym w bibliotecę Towarzystwa polsko-włoskiego „Dante Alighieri”.

Prócz Rodos la Madre Italia” dźwierz także władzę nad kilku pomniejszych sąsiednimi wysepkami, jak Patmos, wstawioną wygnaniem św. Jana, Kos, Nisiro, Stampalia, Lero. I tym poświęcone artykuły i artystyczne ilustracje.

Aniela Koehlerówna.

Do słów Ewangelji

(Św. Jan, R. XIV.)

Przyjdę, gdy zorza się ogniem rozplonie,
By dać świadectwo prawdzie moich słów —

I będę zjawą waszych cichych snów,
Utkaną z światła i lilijowej woni.

Będę wam pieśnią poranku radosną,
Graną na drzewach kwietnego ogroja
I ową świętą, wiekuiącą wiosną,
Co czeka na was u mojego Ojca.

Jan Pietrzycki.

Do braci ptaków

(Św. Franciszek z Assyżu.)

Ptaszka Boże, rzeszo ty skrzydła,
Mali śpiewacy Pana tego świata!
Niechajże sławi Go głosami wiela
Chór wasz najmilszy i wdzięczna kapela.

On waszym pieśniom muzycznym dał
mowę,

A pióra w barwy ustroił tęczowe.
On od potopu zachował was zięgo,
Dając wam skrzydła i arkę Noego.

Błękitnych źródeł potoki i cienie,
Gniazd waszych wątlých bezpieczne

W zielonych drzewach i w skalnym
schronieniu

Bóg wam przeznaczył w dobroci ogromie,
załomie

Choć nie orzecie, ptaszkiwie szczęśliwi,
Ani ściejcie, Pan dobry was żywi...

Niechajże pieśni Go za to ucieszają,
Wdzięczne twe pieśni, skrzydła ty

rzeszo!

Przekład Jana Pietrzyckiego.

Kwiecień w lesie

(Z naszej przyrody.)

Słońce prześwieca przez nagie jeszcze gałązki buków, grabów, brzozy i dębów i jego ciepłe promienie padają na zacięzioną później przez liście ziemię. Korzystają z ciepła słonecznego niektóre zioła leśne i kwitną. Tak im spieszą do rozkwitnienia, że nie wypuszczają nawet listków, tylko najpierw kwitną. W zacisznym lesie budzi się do życia wcześniej niż gdzieindziej muszka lub komar, nawet motyl zjawia się nieraz, skorzysta z zastawionego dlań kielicha kwietnego, aby nasycić się miodem i w zamian za ugoszczenie kwiat zapylic. Większą część kwiatów kwitnących wcześniej wie jednakowoż o tem, że na muszkę lub motyla nie można liczyć w marcu lub na początku kwietnia, więc radzi sobie w ten sposób, że w razie niezapylenia wytwarza cebulki lub odnóżki zastępujące nasienia.

Najwcześniejszym kwiatem naszych lasów i gajów jest przylaszczka, nazywana u nas w Wielkopolsce także trojanką, kwitnąca błękitnie. Wiejskie kobiety nazywają je fiołkami leśnymi, jak kokorycz fioletową nazywają bżem leśnym i jako takie sprzedają na placu Sapieżyńskim.

W lasach puszczykowskich pełno przylaszczek, które barw jakby zapożyczyły sobie z błękitu błękitu nieba zimowego. Kryją się więcej z trwogi niż z kokieteryj wśród liścia zwiędłego i suchych łodyg liścia, ale tam gdzie blaski słońca je pieszczą, podnoszą główki, lekko pochylone.

Cień chmury je płoszy, a mróz zabija, chociaż w lesie zawsze cieplej i z zaciszniej. Jaką tragedją jest dla nich dzień bez słońca, deszcz lub śnieg. Wówczas nie zadzwoni im nad uszkiem ani muszka ani pszczołka, nie muśnie ich nic skrzydło motyla, nie zadzwęczy nuta weselna.

A przecież jak im musi zależeć na każdej godzinie słonecznej, jaką dla nich tragedją chłody, deszcze lub śniegi.

Kto chce się nasycić i rozkoszować widokiem błękitnych kwiatków, zacięzionych niby gęstą murawą barwną z boczka leśnego, musi już w końcu marca lub w pierwszych dniach kwietnia pójść do lasu, bo krótkie jest życie kwitnących przylaszczek, przekwitają szybko, bo kwitną w lesie same.

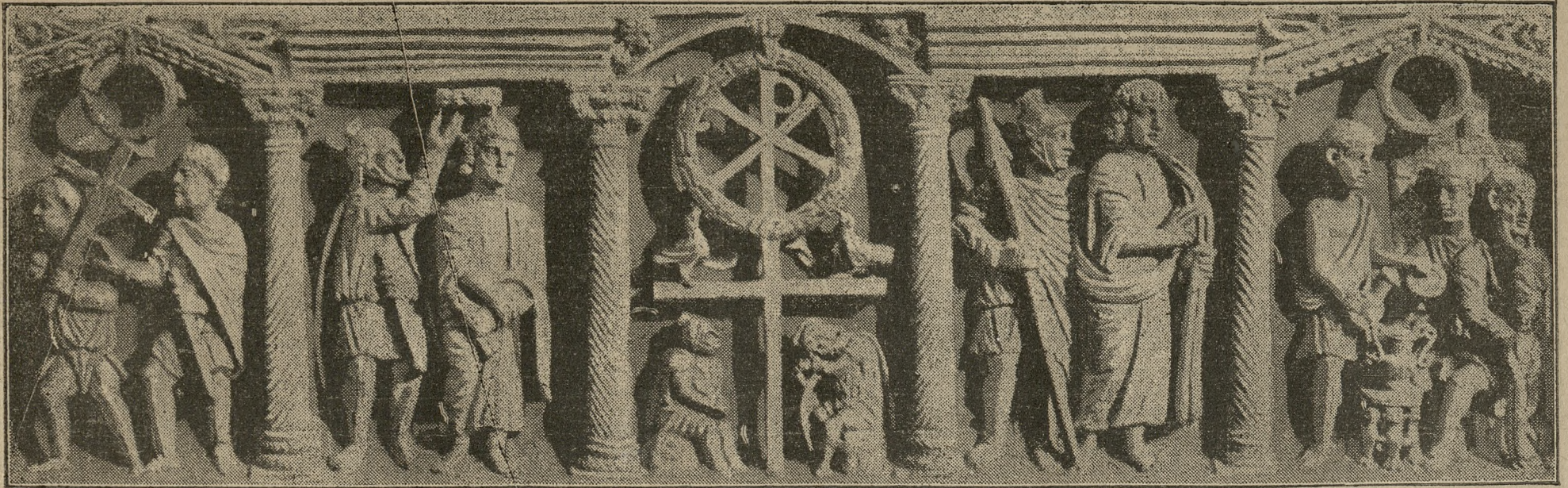
Sierotkami wśród kwiatów są przylaszczki, o tej porze kwitną tylko na łąkach stokrotki, rzadko gdzieś fiołek z trawki się wychylił, na miedzach i po zboczach rowów kwitną podbiały, a gdy kniaty złote rozkwitną, już dla przylaszczek ostatnie biją godziny. W ogrodach pod krzami na miedzach pod tarnią kwitną o tej porze żółte ziarnopłony, korzystając z tego, że krze nie mają liści i że słońce światłem i ciepłem je obdarzy. Po drogach przy skraju lasu kwitnie mała zioła, po ogródkach dokwita biały gładyszek, ot cała prawie brać kwietna o wczesnej porze wiosennej.

Później rozkwitną w lesie bładozielne pierwiosniki, białe, różowe zawilce i drobne szczawiki.

Zbocza zwrócone ku południowemu słońcu pokryte już liściem drobnutkiem macierzanki, dyszącą wonią tak miłą i znaną. Już z ziemi wydobywają się grube liście wroniego sadła, ziela rosnącego na piaskach, przeczornie naprzód zaopatrującego się w wodę, w liściach zamagazynowaną. Wszędzie sterczą pręty zielone jagodziny, z których jeszcze nie wyrosły listeczki, miłą dla oka zieleń mają listki poziomek już należycie rozwinięte. Można też zauważyć chropowate listki kluźników, które lada dzień rozkwitną i trójliśc szczawiku, zwanego także zającą kapustą. Na piaskach ścielą się misternie wykrojone liście bodziszka i anemony, rozpościera się też niegościnnie osot w trawach, zakwitną wkrótce żółte pięciorniki wybierające z predylekcją skraj lasu, gdzie więcej słońca i ciepła.

Widoku tych pierwszych w pochodzie wiosny kwiatów pozbawiają nas zwykle dni chłodne i mroczne. Wówczas czekać musimy do maja, aż bzy rozkwitną i zadyszają upajającą wonią. Gdy bzy rozkwitną bez słońca, gdy w maju przesłoną nam błękit nieba szare deszczowe chmury, wówczas mija drugi ostatni czar wiosny i pocieszyć się musimy nadzieją lepszej wiosny na rok następny.

r. el.

Sarkofag arkadowy (muzeum laterańskie): Droga Krzyżowa, Cierniem ukoronowanie, Tryumf, Chrystus przed sądem, Piłat umywa ręce.

Odwiedziny świętych niewiast przy grobie Pana Jezusa

(W ikonografii starochrześcijańskiej i średniowiecznej)

O odwiedzinach świętych niewiast przy grobie opowiadają nam trzy ewangelie-synoptycy. Różnice, jakie się zaznaczają w ich relacjach, znalazły również wyraz w ikonografii, która wykazuje kilka typów tradycyjnych. Artyści w przedstawieniu tej sceny opierali się na tekście św. Mateusza (28, 1-8) lub św. Marka (16,

sceny dotyczą głównie figuracji grobu Chrystusa. Późno dopiero napotykamy na grób w skale wykuty, jak tego wymaga tekst ewangeliczny. Najdawniejsze pomniki ukazują grób w postaci budynku, mniej lub więcej podobnego do owego tegurium, jakie wznosił cesarz Konstantyn w Jerozolimie na miejscu Grobu Chrystusa. Wiernie od-

trójlściem, prawą wskazuje na próżny grób. W kompozycjach, w których grobowiec zajmuje środek obrazu, zwykle anioł siedzi z jednej strony, podczas gdy z drugiej zbliżają się niewiasty. Najczęściej wszystkie osoby grupują się przed grobowcem. Anioł wówczas prawą ręką wskazuje na grób i równocześnie odwraca się od niewiast (n. p. na fresku w s. Angelo in Formis).

Niewiasty przychodzące do grobu wyrażają zwykle gest zdziwienia i smutku, często w ręce trzymają flaszeczki lub puszki z maściami (Lk. 24, 1). Na ampułce z Monzy pierwsza trzyma kadzielnicę. Motyw ten odąd popularny w naszej scenie nie ma podstawy historycznej, przypomina raczej ceremonię liturgiczną, która odbywała się od najdawniejszych czasów w Jerozolimie w dzień Wielkanocy. Naśladowano wizytę niewiast przy grobie i okadzano tegurium.

Śpiących lub przestraszonych strażników wprowadzili artyści do naszej kompozycji według słów św. Mat. 28, 4. Rzadko widzimy ich w sztuce monumentalnej, częściej w rzeźbie i miniaturach (n. p. na kości słoniowej w Monachjum, na kapitelu w Monreale, na miniaturze ewangeljarza kruszwickiego w Gnieźnie).

Scena niewiast przy grobie zastępuje aż do XIII w. Zmartwychwstanie Pana Jezusa, zwłaszcza w ikonografii zachodniej, podczas gdy na wschodzie tę zastępczą rolę często wypełnia wstąpienie Pana Jezusa do otchłani. Przyczyną tego faktu w pewnej mierze można by znaleźć w braku wszelkiego opisu Zmartwychwstania w relacji ewangelistów, którzy raczej szeroko omawiają poprzedzające i następujące zdarzenia. Z drugiej strony zmienną jest rzeczą, że już w sztuce sarkofagowej napotykamy na symboliczne, jak się zdaje, przedstawienie Zmartwychwstania Chrystusa. Widać krzyż uwieczniony monogramem Chrystusowym, ozdobionym wieńcem laurowym, przy którym dziobią dwa gołębki, poniżej obu ramion krzyża dwaj żołnierze w postaci śpiącej (n. p. na sarkofagu z IV w. w Muzeum Laterańskim w Rzymie). Kompozycja ta nie powtarza się w późniejszej sztuce, tem mniej artyści widocznie odważyli się na realne, historyczne ujęcie tematu. Dopiero późne średniowiecze zdobywa się na stworzenie figuracji Zmartwychwstania. Po raz pierwszy ukazuje się scena ta sporadycznie w XII w. na

paschale w bazylice św. Pawła z. m. w Rzymie, na kapitelu w Muzeum w Toulouse.

Z drugiej strony jeszcze Duccio w sławnym obrazie t. zw. Majestas, malowanym w r. 1311, stosował się wierne do tradycji ikonograficznej.

Ks. Dr. Stanisław Janicki.

Alleluja!

Już po Mszy świętej.

Rodzice poszli jeszcze do babci na kwadransik, ale my, chłopcy, wróciliśmy już do domu.

Jesteśmy w bardzo pięknych, nowych ubrankach.

Dom — dziwnie przyjemny. Wszystkie pokoje takie jakies jasne, pełne powietrza, wszystkie sprzęty uśmiechnięte i każdy stara się jak najlepiej wyglądać.

Ale najpiękniej jest w pokoju stołowym.

O, wcale nie dlatego, że tam są na stole torty: załoburski, kamienny, czekoladowy, daktyłowy, prowansalski. I wcale nie dlatego, że tam jest sernik i dziesięciopiętrowy przekładanec i makownik i jajecznik i babki. I wcale nie dlatego, że tam jest cała piramida kielbas, różowa polędwica i szynka, wielka jak góra, porosła lasem bukszpanowych gałązek. A może dlatego wszystkiego i dlatego także, że między tem wszystkim stoją na stole żółto-czerwone tulipany i białe-lilla hiacenty. Może dlatego wszystkiego, a może tylko wogóle tak!... Chrzan też jest! Chrzan jest ważny. I sos tatarski. I zwykły, żytni chleb.

Rodzice już są. Zaraz będzie śniadanie. Mama kraje — trochę salcesonu, trochę kieszki, trochę kielbasy krajanej, trochę szynki, trochę polędwicy, trochę kielbasy siekanej — już, dość, mamo, bo nie zjemy! Matka kraje, a ojciec żartuje i śmieje się.

Tak, ten talerzyk z pokrajanymi cząstkami jajka. Lubię na twardo, ale nie taki mały kawałeczek. Czego ja tatusiowi życzę? Jakby tatuś mnie się spytał, czego ja sobie życzę, tobym wiedział. Ale tatuś mnie nie pyta, tylko życzy mi, żebym był grzeczny i dobrze się uczył. Trzeba starszych nas'adować, więc życzę tatusiowi tego samego. — Smarkaczu jeden! — Naśladujże starszych!

Po kieliszczeniu — nie my — rodzice. Szynka świetna, wogóle, u nas zresztą zawsze. Można jeść, to też

Zmartwychwstanie (wiek XI).

1-8), rzadziej św. Łukasza (24, 1-8). Według Mateusza 2 niewiasty przychodzą do grobu Jezusowego, anioł siedzi na kamieniu, odwalonym od grobu. Według Marka 3 niewiasty z wonnymi olejkami zbliżają się do grobu. W zachodniej sztuce stosowano się przeważnie do opowiadania św. Marka, na wschodzie zaś do św. Mateusza.

Dalsze różnice w typach naszej

tworzącej się formę grobu zabytki, których pochodzenie palestyńskie jest pewne. W szczególności na ampułkach z Monzy (z VI w.) możemy dostrzec prototyp grobu, który był kostką ze skały z nadbudową pyramidalną. Najstarsze monumenty zachodnie z IV w. (kości słoniowa w muzeum narodowym w Monachjum, w zbiorach Trivulzich w Medjolanie) ujawniają już pewną odmianę grobu Palestyńskiego, nadając mu kształt podstawy czworobocznej z nadbudową we formie wieży. Typ ten powstał w fantazji artysty z kombinacji między pierwowzorem, znanym może tylko z opisów, a współczesnymi grobowcami na zachodzie. Odzienie tego typu rozpoznać możemy na pomnikach sztuki Karolińskiej IX/X w. Później zwłaszcza na zachodzie grobowiec przybiera formę baldachimu spoczywającego na kolumnach. Wewnątrz widać otwarty sarkofag (n. p. na fresku z XI w. w s. Angelo in Formis pod Neapolem). Podobny sarkofag obserwujemy na miniaturze ewangeljarza kruszwickiego z XII w. (w skarbcu katedr. w Gnieźnie). Rzadziej spotykamy grób w skale wykuty n. p. na kapitelu z XII w. w sławnych krągankach klasztornych, przylegających do katedry w Monreale.

W otwartym grobie widać zwykle prześcieradła, w które owinięte było Ciało Chrystusa. Szczegół ten zaczerpnięty jest z opowiadania św. Jana o odwiedzinach grobu przez św. Piotra i Jana (Jan 20, 7).

Stosownie do tekstu ewangelicznego anioł zazwyczaj siedzi na odwalonym od grobu kamieniu (Mat. 28, 2) lub też na płycie przy otwartym sarkofagu. Anioł, odziany w białe szaty, trzyma w lewej szeptum, które jest często zakończone krzyżem lub

Zmartwychwstanie (plaskorzeźba w kościelnej (Moniowej)).

Kapitele w klasztorze Benedyktynów (z końca XIV w.).

właśnie nam się jeść nie chce. My się uśmiechamy coraz głupiej i coraz bardziej błogo... Ojciec otwiera niewielką butelkę, której korek określony jest drutem. Pafi! Czarne piwo — portjer się nazywa — stuknęli się rodzice szklaneczkami. Rozmawiają nieznanym językiem. — Ależ pozwól, spróbuj przynajmniej! — Żółty lak kruszy się na szyjce omszałej butelki.

— A więc — alleluja! Na szczęście całego świata!

Stońce gorąco w kieliszku.
Podejrziwie patrzę na wino, gęste,
jak rycynus.

Śmieje się bukszpanowy laa
— Alleluja!

Tersytes.

Wieczór w poezji greckiej

Melagros z Gadar

Anthol. Palat. IX. 363

Zimy burzliwa gdy niebo opuściła przestworza świetliste,
Uśmiech różany nam błysł kwiatonosnej godziny wiosennej,
Ziemia więc czarna już w traw przystroilla się szatą zieloną,
Drzewa w nadmiarze swych sił umaili się liśćmi młodem,
Łąki, co piją wciąż z ros życiodajnej jutrzeńki subtelných,
Rzekibys, w uśmiechu coś śnią, gdy rozwiera kielichy swe róża.
Ciesz się owczarz wśród kóz, na koźlątku swe patrząc srebrzyste.
Oto już płyną, hen, tam, po bezbrzeżnem mórz lonie żeglarze,
W żagli nabrawszy swych biel łagodnego zefiru podmuchów.
Oto okrzykiem swym lud Dyoniza, winogron szafarza,
Wita, kędyżory swe w kwiat i gałązki ubrawszy bluszczowe.
Pszczoly, co z woiów się cielsk wylegają, mozołom przemysłnym
Całe oddane już są i, po ulach siedzące, kształtują.
Z wosku świeżego ów cud, — w komórkach tysięcznych plastr miodu.
Wszędzie rozlega się pieśń słodkobrzmiąca rodziny skrzydlatej:
Śpiewa, gdzie morze lśni ton, zimorodek, pod strzechą — jaskółka,
Łabędź — na brzegach znów rzek, po dąbrowach zaś słowik cienistych
Drzew jeśli ciesz się liść i zakwita już ziemia wokóło,
Owczarz na fletni swej gra, i radują się owce puszyste,
Płyną żeglarze, i w płas Dyonizos się puszcza z orszakami,
Miałby pieśniarz nie wznieść czarującej swej pieśni na wiosnę?

Leonidas z Tarentu.

(Anthol. Pal. X. 1)

Płynąć na morze już czas: szczebiotliwa wróciła jaskółka
Z krain dalekich, i tchną milę z Zachodu już wiatr,
Błonia ubrały się w kwiat, uciszyło się morze, niedawno
Fala hucząca, przez wicher całe wzburzone do dna...
Podnieś kotwicę więc swą, poodwiewaj powrozy ostatnie,
Mily żeglarzu, i płyn, żagiel stawiając pod wiatr!
To rozkazuję ci ja, co zatoki tej strzegę, bóg Pryap,
O mój człowieku, więc spiesz śmiało po zyski dziś twe!
Przełożył: Witold Klinger.

Książka o Fordzie

Osoba Forda budzi w całym świecie łatwo zrozumiałe zainteresowanie. Ford stał się dla wielu ludzi uosobieniem wielkiej pracy, dla innych kapitału, dla trzecich fenomenalnym producentem samochodów, ale są i tacy, którzy mają go wprost za magika, otoczonego nimbem przedwiecznego powodzenia życiowego, które nie każdemu zdarzyć się może.

Różnorodność ta w ocenie Forda płynie głównie stąd, że dowiadujemy się o nim przeważnie tylko z mniejszych lub większych notatek dziennikarskich. Publikacji o tym człowieku u nas niema, lub jest ich mało. Dlatego witać należy każdą z uznaniem, bo przyczynia się do oświecenia człowieka, którego śmiało można nazwać człowiekiem przyszłości, symbolem dnia jutrzejszego. Zwłaszcza nam w Polsce dobrze jest zaznajamiać się z takim niezwykłym zjawiskiem.

Z radością też należy powitać ukazanie się na pulkach księgarskich nowej publikacji o Fordzie. Jest to książka dr. Stanisława Kupczyńskiego pn. „System społeczny i gospodarczy Henryka Forda” (Lwów 1927. Nakładem Biblioteki Zespołu Stu. Str. 47.).

Zaciekawienie budzi ta książka z innego również względu. Jest to drugi tomik Biblioteki Zespołu Stu. Pierwszy wyszedł w grudniu i zawierał ideowo - polityczny program owej grupy lwowskiej, ujęty przez jej przewodniczącą dr. Wacława Mejbauma. Drugi tomik, jak należy wnioskować, jest pewnego rodzaju jej credo gospodarczym.

Przejdźmy pokrótce myśl tej interesującej książki.

Program Forda jest radykalnym przeciwstawieniem liberalizmu. I przez to staje się pośrednio programem jutra. Liberalizm głosi taką mądrość, że „drugiemu dać należy mniej, niż wzięć, czyli wzięć pewną część dóbr za darmo, kosztem bliźniego. Pominać można, że jest to system murzyński i nieetyczny; dziwić się tylko trzeba, że przetrwał taką przestrzeń czasu aż do dziś dnia. Ale system liberalny, pozbawiony moralności gospodarczej, godzi przedewszystkiem w interesy tych wszystkich czynników, które składają się na świat i życie gospodarcze: są nimi, zdaniem Forda: przedsiębiorstwo, tj. zorganizowany zespół surowca, narzędzi, maszyn i pieniędzy, czynnik pracy — i publiczność. Ford tak ukształtował swój gospodarczy system, że najlepszy interes każdego z tych trzech czynników jest zgodny z najlepszym interesem obu pozostałych.

Ford jako naczelną zasadę swojej produkcji, wysunął trzy zasadnicze wskazania: produkować jak najtaniej, korzystać tej tańszości oddać kupującemu, produkować rzeczy potrzebne.

Zasady te wynikły ze zmiany poglądu, jakiej dokonał Ford, o stosunku produkcji do konsumpcji. Wyszedł z zasadniczego spostrzeżenia, jakie zrobił w życiu codziennym, że potrzeby ludzkie są większe niż popyt. Nie każda bowiem potrzeba ludzka stwarza popyt. Nieodpowiwnym warunkiem jego powstania jest — dostępna cena. Ford uważa, że obowiązkiem przedsiębiorstw jest przedewszystkiem dostarczyć taniego towaru. Producent zdobywa tanim towarem coraz szersze kręgi konsumentów, co powiększa jego obrót, a w konsekwencji — jego fabrykę i wogóle produkcję. Tem różni się Ford od szkoły liberalnej, która uważa, że stosunek produkcji do konsumpcji reguluje się popytem i podażą, a te decydują o cenie.

Praktycznym wynikiem systemu Forda jest to, że jego towar zawsze tańsze: zarówno, gdy niema zbytu, jak i wtedy, gdy on jest. Rozumiemy łatwo, co dla życia gospodarczego znaczy ta zasada.

Aby dać konsumentowi tani towar, nie wystarczy oczywiście piękna formułka. Trzeba ją zrealizować przez należyłą organizację pracy. To, co Ford zrobił w swoich fabrykach na tem polu, jest cackiem, które należy podziwiać, ale byłoby więcej korzyści, gdybyśmy umieli jego rozumnie naśladować.

W ścisłym związku z poglądem na stosunek produkcji do konsumpcji i z organizacją pracy, pozostaje u Forda sprawa rozwiązania kwestji robotniczej. Robotnik w fabryce Forda jest sui generis plutokratą w świecie robotniczym. Pobiera jako minimum 6 dolarów dziennie, a kwota ta dochodzi do kilkunastu dolarów. Ale bo też korzysta stąd płynąca jest obustronna. Ford przez to, że jego robotnicy (a jest ich... 600 tysięcy) są ludźmi zamożnymi, stwarza odrazu dla siebie wielkie rynki zbytu. Jest faktem, że tam, gdzie powstaje fabryka Forda, życie całej miejscowości nabiera nowego, dotąd nieznanego tchu. Robotnik, zarabiając dobrze, daje zarobić innym. W ten zaś sposób Ford pełni równocześnie wielką i pożyteczną służbę społeczną.

Zarzuty, jakie sztucznie przeciw Fordowi konstruują socjaliści, wysocce niezadowolony z doświadczeń jego systemu, niszczy życie. Bo chociaż robotnik Forda nie posiada ubezpieczeń społecznych, ale mając wysokie zarobki, musi je odkładać i budować sobie sam zabezpieczenie. Monotonia pracy, spowodowana organizacją fordowską zupełnie nie odbija się na robotniku, jak to wykazuje obserwacja Forda, jego statystyki itd.

Ford robotnikowi płaci bardzo dobrze. Żaden robotnik na kuli ziemskiej nie zarabia tyle, co robotnik w fabryce Forda. Daje dobrą płacę, ale żąda i dobrej pracy. Płaca nie może przewyższać dochodów przedsiębiorstwa, ale, jak twierdzi Ford, zakłady jego płacą obecnie robotnikowi zaledwie ułamek tego, co będą mogły płacić przy jeszcze więcej udoskonalonej organizacji pracy. To też każde udoskonalenie techniczne u Forda pociąga podwyżkę płac robotniczych. Wyciąga bowiem słuszny wniosek, że u-

doskonalenie powiększa obrót towaru, który staje się tańszy, a to winno odbić się dodatnio na płacy robotnika.

Jest jednak Ford śmiertelnym wrogiem filantropji. Nie uznaje jej, jako objaw niemoralny. Stara się zatrudnić u siebie tych, którzy w innych warunkach chcieliby korzystać z filantropji. U Forda pracują np. nawet ślepi.

Kupczyński przedstawia też w szkicowych zarysach pogląd Forda na problem wzajemnego stosunku narodów, który streszcza się u niego w dążeniu narodów do samowystarczalności, dalej autor pisze o kwestji równości i wolności w systemie Forda.

A wreszcie przechodzi do problemu „życia dobrego”, jakie Ford stwarza, dając swojej książce zarówno tło jak i finał przez to. „Życie dobre” oparte o twórczość jest ideałem Mejbauma i w niem tkwi ideaowa strona i sens także ostatniej książki Zespołu Stu.

„Życie dobre” realizowane jest, na trzech pierwiastkach: pomyślności, zdrowia i szczęścia. Ford, zdaniem książki Kupczyńskiego, realizuje te pierwiastki. A ponieważ opiera je na pewnym morale etycznym, który opiewa, że dobro jednostki i narodu wzajemnie pokrywają się, że podstawą życia jest praca, że zniknąć musi wyzysk narodu przez naród, że podstawą siły narodu jest dobrobyt we wszystkich warstwach — uważa je dr. Kupczyński za fundament zasad, które i u nas, w Polsce, można zastosować. W ten, jak się zdaje, wyraził się program gospodarczy Zespołu Stu.

Nie można powiedzieć, aby wyczerpywał cały problem nawet w zarysach. Dla nas Ford ma wielką wartość, bo jest antytezą liberalizmu. Ale, aby zastosować jego system w Europie, a w pierwszym rzędzie w Polsce, należałoby go zmodyfikować. I nie tylko system. Ale i ducha, który ten system ożywia, bo nie ze wszystkim możemy się w nim zgodzić.

Ford dał wszystkim nowy system — do dyskusji. Stosować go ślepo, byłoby ryzykiem, niezawsze pożądanem, szczególnie w życiu gospodarczym narodu.

To też książkę Kupczyńskiego uważamy właśnie za podkład do dyskusji. Ułatwi ją sposób napisania rozprawy, która odznacza się niezwykłą zmysłowością i jasnością stylu. Nie wątpliwe płynie to stąd, że (jeśli mi wolno zdradzić) autor jest dziennikarzem i umie mówić do szerokiej publiczności o najtrudniejszych zagadnieniach, utrzymując zawsze pieczęść powagi i poziomu omawianego tematu. Książka winna się znaleźć w ręku każdego. Ze swej strony muszę życzyć Bibliotece Zespołu Stu, aby takich publikacji, jak druga, wydała jak najwięcej. Przysłuży się ona dobrze w ten sposób życiu polskiemu.

Klaudjusz Hrabyc.

Echa jubileuszu Matki Marceliny Darowskiej

Z całej Polski.

Za owocną pracę dla kościoła i dla Polski w setną rocznicę urodzin Matki Marceliny odwołano Jej jednomyślnym uznaniem. Jeżeli bowiem Zjednoczenie Jazłowieckie b. wychowawek Sióstr Niepokalanek organizowało obchód w całym kraju, to uczestniczyli w uroczystościach najwyżsi dostojnicy kościoła, przedstawiciele instytucji społecznych oraz najznakomitsi mówcy.

I tak w Warszawie ks. kardynał Kakowski i ks. biskup Gall uświetnili kolejno obecnością odczyt ks. prałata Nowakowskiego, następnie akademje w zamkniętym kole Zjednoczenia Jazłowieckiego u hr. Walewskiej. Głęboko ujęte przemówienie ks. prof. Mauersbergera i przepiękne chóry gregoriańskie ks. prof. Nowackiego podczas mszy św. w kościele pp. Kanoniczek przez ks. prał. Kempnińskiego dopełniły całości.

We Lwowie odprawiono uroczyste nabożeństwo za duszę Matki Marceliny w bazylice łacińskiej oraz w katedrze ormiańskiej, gdzie ks. arc. Teodorowicz wygłosił wspaniałą mowę, podkreślając pracę Matki Marceliny dla kościoła i kraju.

W Krakowie odbyła się uroczysta akademja w auli uniwersyteckiej — przemawiali O. Żukiewicz, przeor OO. Dominikanów w Żółkwi, prof. Zalewski, p. Dynowska imieniem kobiet polskich i p. Helena d'Abancourt w imieniu Zjednoczenia Jazłowieckiego. Mszę św. w dn. 27. 1. odprawił książę metropolita Sapieha przy muzyce prof. Garbusińskiego i śpiewie p. Brzezińskiej. Po mszy w kościele OO. Do-

minikanów przemawiał O. Żukiewicz, odbyło się również zebranie członkin Zjednoczenia.

W Poznaniu odprawiono mszę św. w sam dzień rocznicy i drugą na uproszenie beatyfikacji Matki Darowskiej z krótkim przemówieniem kandydatki. Późem odbyło się zebranie członkin Zjednoczenia.

W filji Bydgoskiej odprawiono mszę św. w kaplicy SS. Franciszkanek, których przelożoną jest wychowanka Matki Darowskiej.

W Łodzi nabożeństwo celebrował J. E. ks. biskup Tymieniecki. W Wilnie ks. biskup Bandurski. W Lublinie w kaplicy uniwersyteckiej odprawił mszę św. O. Jacek Woroniecki przy artystycznej muzyce pr. O. Lacrampe; nastąpiło krótkie lecz piękne przemówienie O. Jacka Woronieckiego.

Staraniem Koła Ziemi Nowogrodzkiej zamówiono coroczną mszę św. fundacyjną za duszę Matki Marceliny w Słonimie. Koło Ziemi Podlaskiej połączyło się w modlitwie przy adoracji Najsw. Sakramentu w paru nabożeństwach w Wirowie.

W filjach Rawa Ruska, w Sanockim, Czortkowskim, Kujawskim i ziemi Wołyńskiej również w podobny sposób obchodzono pierwszy tydzień jubileuszu Matki Marceliny Darowskiej.

Gdy dodamy do tego przeszło 170 mszy św. w przeróżnych parafiach wiejskich w Polsce i w St. Maria Magiore w Rzymie w obecności wychowawek w Paryżu, gdzie mszę odprawił ks. dr. Jakubisiak, w Berlinie, San Remo, Taorminie, w Ameryce i Afryce południowej — będziemy mieli obraz jednej, wielkiej, potężnej modlitwy niesionej do Boga prawie żywiłowo za Tę, przez którą tyle łask spłynęło na Polskę.

To też popłynęły pokorne modły do Boga dla uproszenia Jej beatyfikacji... w Warszawie i innych miejscowościach.

W trakcie tego pierwszego okresu jubileuszu ks. kardynał Kakowski, prymas Hlond, Książę Metropolita Sapieha, ks. arcyb. Twardowski, ks. arcyb. Teodorowicz i ks. Metropolita Szeptycki udzielali arcybiskupskiego błogosławieństwa zebranym b. wychowankom SS. Niepokalanek i przedstawicielkom Kół Zjednoczenia Jazłowieckiego.

Kilka myśli o Cyganach

Dzikusów w Europie, jakimi są Cyganie, uważano przez wieki niejako za zabawkę ludów aryjskich. Wielu uwielbiało ich ognisty temperament, wielu unosiła ich fantazja włóczęgo-ska. W gruncie rzeczy jest to przecieź banda wyzyskiwaczy, złodziei, rabusiów i przestępców, szerczą postrach i demoralizację wśród osiadłego ludu, mianowicie po wsiach. Już sam ich żywy przykład życia w lenistwie, bez pracy, działa ujemnie.

Po większej części ze strachu przed zemstą Cyganów pozwalano i pozwala się im na obozowanie na grutach wiejskich, po lasach, gdzie nie pyłając się o prawo własności, wykorzystuje się postój na wypasanie i kradzież cudzego dobra.

Ileż to złego popełnili Cyganie! Ile w ciągu wiecznej włóczęgi porwali dzieci, ile popełnili kradzieży, podpałań, napadów, rabunków, zabójstw! Żaden pewnie Cygan nie ma czystego sumienia, jeżeli wogóle ono w nim się odzywa!

Władze bezpieczeństwa bezustannie miały i mają z nimi do czynienia, a nikt nie zdobywa się na rzetelny i tak upragniony czyn, oczyszczenia krajów Europy z tych dzikusów. Aż dopiero masowe ich ludozstwo dopełniło zdaje się miary ich zbrodni.

Proponuje się więc jakieś zarządzenia zaradcze. Zdaje się przecieź, że kolonizacja Cyganów na roli nie da dodatnich wyników. Przykład Rixdorf pod Berlinem.

Odbieranie i przymusowe wychowywanie dzieci cygańskich, a zarazem zapobiegawcze internowanie Cyganów starszych, — jak projektują w Czechosłowacji — to rzecz zbyt droga. Jedynie deportacja Cyganów na jaką odległą wyspę lub teren afrykański dałaby rzetelne rezultaty i Europie spokój. Podobnie postąpiła Rzeczpospolita Chilijska z swymi komunistami.

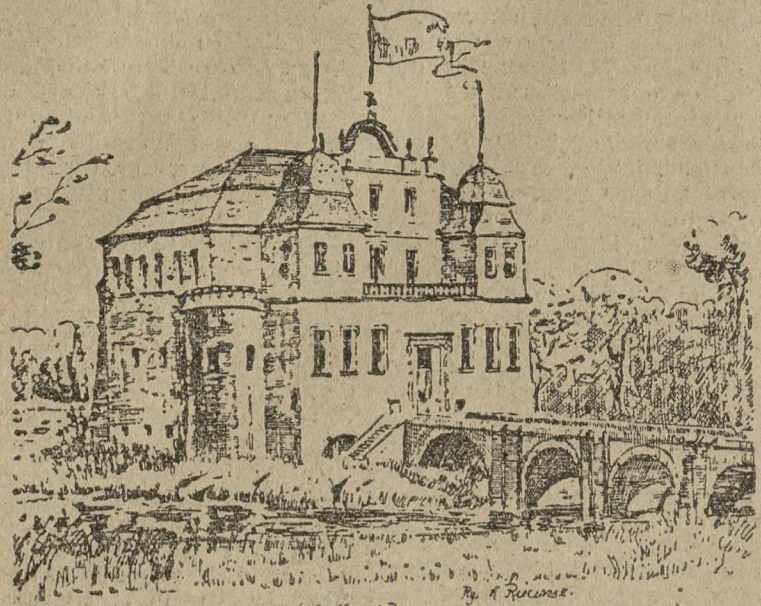
Otóż to praca stosowna dla Ligi Narodów. Onaby mogła zająć się rozwiązaniem kwestji cygańskiej, aby uwolnić cywilizowane ludy od tej plagi. Jeżeli Liga daje pobudkę i organizuje skuteczną walkę z chorobami nagminnymi, to tem łatwiej znajdzie środki, aby zmóc tego cygańskiego pasorzyta, bobrującego na ciele Europy!

Wycieczki po prowincji

Zbiory i Biblioteka Kórnicka — Jej stan i jej przeszłość

„Wiem, że okurzając z pyłu pomniki, stawiane zasługą naszych ojców, nie zapracuję sobie na literacką sławę, a jeszcze mniej na materialne korzyści, ale właśnie ta pewność kołysze

Na muzeum składają się ponadto obfite zbiory przedhistoryczne, piękna zbrojownia, okazy numizmatyczne, fajans i porcelana saska i polska, kolekcje pasów słuckich, guzów do żupa-

Zamek kórnicki w pierwszej połowie XVIII w.

we mnie, starym szlachcicu polskim, swobodne uczucie, że daję, a nie biorę. Składam więc z radością grosz wdowi w skarbnicę Polski, bo ta jest i będzie nieśmiertelnym celem miłości i poświęceń wszystkich prawych jej synów.

Spizowe te słowa Tytusa Działyńskiego, wyjęte z przedmowy do jednego z wielu jego pomnikowych wydawnictw, najlepiej charakteryzują tego niezwykłego męża, który tworząc bezcenną wprost Bibliotekę i Muzeum Kórnickie, wznosił sobie pomnik, trwalszy nad spiżę.

Własnością państwa jest dziś Fundacja Kórnicka, obejmująca 20 000 ha ziemi, której najcenniejszą jednak i najcenniejszą częścią jest Muzeum i Biblioteka.

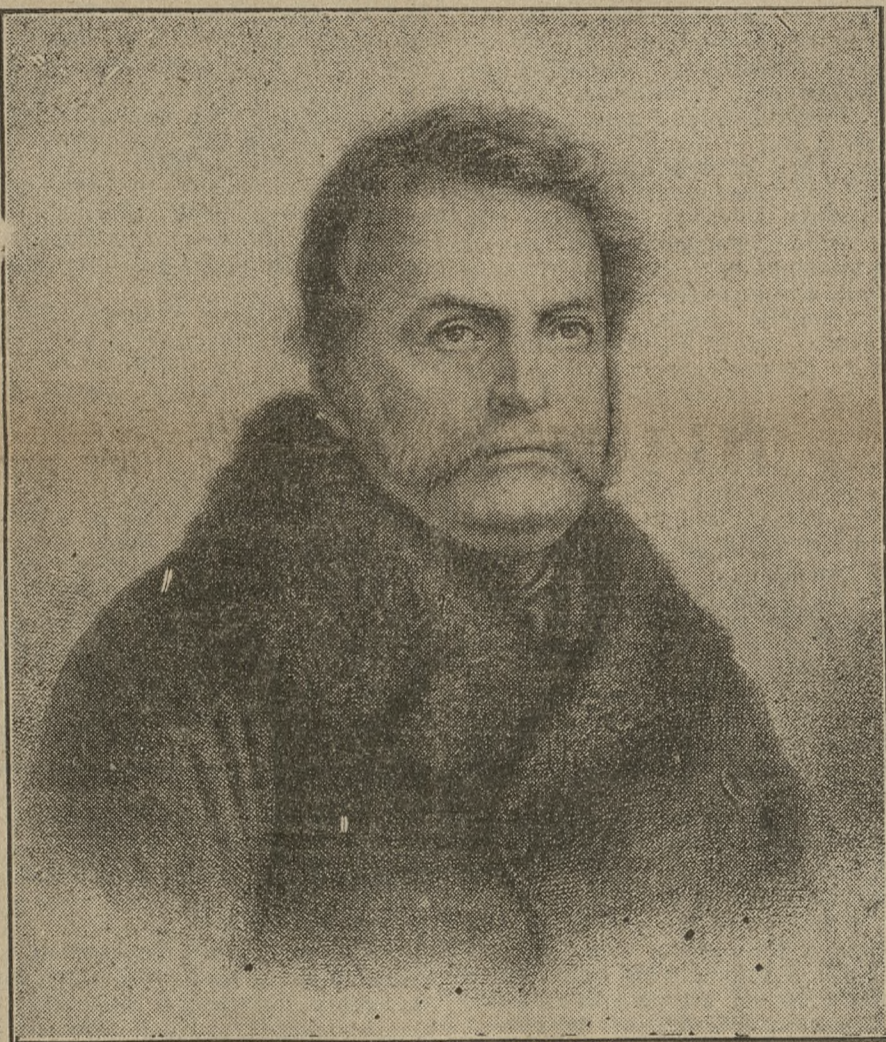
Bogate Muzeum zajmuje cały niemal zamek kórnicki. Wchodzi w nie wspaniała galerja obrazów, wśród których na szczególną uwagę zasługuje szereg portretów królów polskich pędzla ówczesnych malarzy. Więc Władysław IV, Stanisław Leszczyński, August II, August III, a nadto ks. Karol kurlandzki i jego żona, Franciszka z Krasińskich. Zwraca uwagę piękny portret Karola XII szwedzkiego, oraz obfity zbiór portretów Działyńskich, wśród których wyróżnia się wspaniały portret Augustyna Działyńskiego, wojewody kaliskiego, dzieło nieznanego mistrza. Są też doskonałe portrety pędzla Lampliego i Grassiego, oraz malarzy szkoły francuskiej. Uzupełniają galerję rodzinne portrety Zamoyńskich i Czartoryskich. Cenne są nadto zabytki polskiego malarstwa cechowego oraz kilka portretów Górków, wreszcie obfita kolekcja obrazów i rysunków Norblina. Jeden z nich przedstawiający scenę z Sejmu Czteroletniego, ma wartość dokumentu historycznego, jako dokładne wyobrażenie wnętrza sali sejmowej w warszawskim zamku królewskim. Salę tę postanowiono odbudować obecnie, więc odfotografowano ów obraz Norblina, by służył za wzór przy rekonstrukcji.

Oddział biblioteki w domu nad jeziorem.

nów i delij, łańcuchów, puharów, szaf gdańskich i bretońskich itp.

Biblioteka mieści się aż w trzech

Tytus Działyński.

budynkach. I tak w zamku na drugim piętrze jest dział rękopisów, zbiory kartograficzne, wreszcie cenne druki z 16 wieku.

Dom nad jeziorem mieści oddział nowszych dzieł historycznych, komplety czasopism i obfity zbiór grafiki polskiej, prócz tego zaś bogate zbiory etnograficzne, które Władysław hr. Zamoyński przywiózł był z Australji.

W parku, w tak zwanej rotundzie, w której hodowano kiedyś jedwabniki, mieści się trzecia część biblioteki, mianowicie dzieła przyrodnicze i matematyczne, lingwistyczne oraz dotyczące wiedzy wojskowej.

Najcenniejszą część biblioteki tworzy wspaniały dział rękopisów. Jest ich kilka tysięcy. Są pomiędzy nimi rzeczy wprost bezcenne: n. p. rękopis kroniki Wincentego Kadłubka z 14 w., Psalterz Puławski, Kazania Gnieźnieńskie, Ortyle Magdeburskie, listy i dokumenty Górków z 15 i 16 w., materiały rękopiśmienne z epoki Batorego, Wazów, Michała Korybuta, do dziejów 18 w., do historii dywizji kozaków sultańskich i t. d.

Są tu wśród materiałów do dziejów porobiorowych rękopisy zasługujące na szczególniejszą uwagę, jak chociażby nieznanne czterotomowe pamiętniki posła na Sejm z r. 1830/31, Walentego Zwierkowskiego, p. n. „Rys powstania,

walk i działań Polaków w r. 1830/31”, oraz częściowo tylko znane pamiętniki Józefa Bema.

Z materiałów do historii literatury romantycznej należy zapisać zachowane w Kórniku rękopisy Mickiewicza, jak autograf III części „Dziadów”.

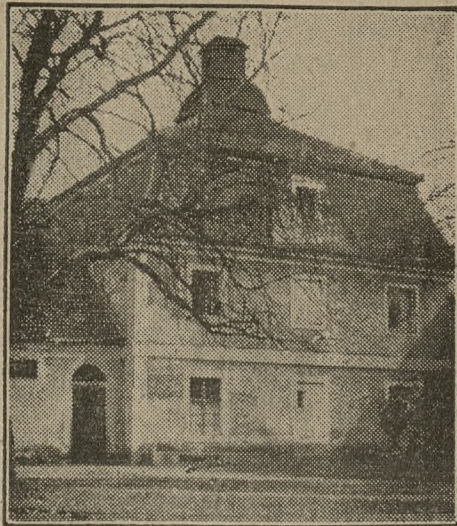
Są i rękopisy obce, np. pergamin z 15 w., zawierający odpis „Boskiej Komedji” Dantego, szereg rękopisów włoskich z 15 w. z odpisami dzieł klasyków rzymskich, dalej listy Napoleona I z okresu dyrektorjatu, oraz literacka praca jego, pisana na św. Helenie.

Bezcenne te zbiory gromadził Tytus Działyński przez całe życie, nie szczędząc trudów i pieniędzy. W skład Biblioteki Kórnickiej weszły zakupione przez hr. Tytusa zbiory Konstantego Podwysockiego w Rychtach, archiwa Kajetana Kwiatkowskiego, Mikołaja Malinowskiego, biblioteka ks. Ogińskich, zbiory ks. Polkowskiego, archiwa rodzinne Działyńskich, resztki archiwum Górków.

Ostatni z rodu Jan hr. Działyński, godnym był następcą swego ojca, porządził też jego dziedzictwo, zakupując szereg cennych dzieł, w tem komplet niemal rękopisów matematyka i fizyka Hoene - Wrońskiego, oraz manuskrypta po matematyku Żebrowskim.

Biblioteka zawiera kilka tysięcy pierwodruków polskich z 16 w., wśród których jest sporo bezcennych wprost białych kruków, jak chociażby mało wyzyskane dotychczas zabytki polskiej literatury mieszczańskiej.

Niezmiernie bogate są również zbiory grafiki polskiej, a więc sztychy i

Oficyny zamkowe z XVII w.

set okazów liczącej kolekcji kartograficznej.

Biblioteka liczy ogółem około 90 000 tomów, a w każdym jej dziale jest dużo dzieł rzadkich, nieraz bezcennych.

Wszystkie te tak bogate zbiory domagają się bliższego zbadania i zinwentaryzowania, co wymaga dłuższego czasu. Zmudną tę pracę podjął już dr. Władysław Pociecha, historyk i znawca 16 w., od października 1926 r. bibliotekarz kórnicki. Inwentaryzowanie bogatego zbioru niezbadanych dotychczas w przeważnej części rękopisów umożliwi niejedno zapewne odkrycie. Wszak już obecnie dr. Pociecha odnalazł w Kórniku nieznanne listy ks. Marka-Konfederata, oraz autograf Mickiewicza Ballady „O Pani Twardowskiej” z nieznanymi jej wariantami, czem zainteresują się nasi historycy literatury.

Skatalogowania domaga się także biblioteka, jak i muzeum. Pilną sprawą jest również zbadanie bogatej galerji obrazów, które wszystkie niemal wymagają umiejętnej restauracji.

Zamek kórnicki stoi na wyspie. Do koła niego widnieją ze wszech stron wody sztucznego kanału, czy fosy obronnej o kilku metrach szerokości. I dlatego w zamku panuje wilgoć, której skutki ujemnie odbiły się na wszystkich niemal obrazach galerji. To samo dotyczy umieszczonych w zamku bezcennych rękopisów.

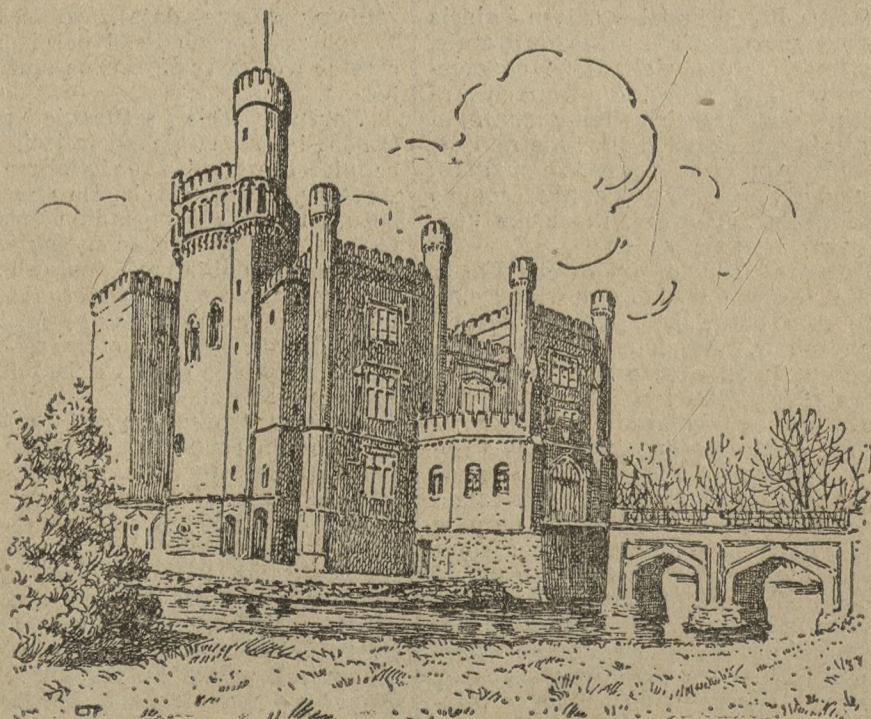
Stwierdzić bowiem należy, że tak zbiory jak i biblioteka kórnicka nie posiada odpowiedniego pomieszczenia. Wszak księgozbiory jej rozrzucone są aż w trzech miejscach, w trzech oddzielnych budynkach, z których żaden nie odpowiada celowi. Nigdzie niema przecie ani elektrycznego oświetlenia ni centralnego ogrzewania, skutkiem czego bezcenne te skarby nie są należycie zabezpieczone ani przed ogniem, ni przed wilgocią. W obecnych warunkach nie może być wprost mowy o należytej konserwacji zabytków, rękopisów i książek.

Na szczęście na cele Fundacji Kórnickiej, której własnością są zbiory i biblioteka, stoją mężowie światli, którzy doskonale rozumieją znaczenie i wartość powierzonych sobie skarbów.

Wszak w myśl statutu fundacji protektorami jej są: Prezydent Rzeczypospolitej i ks. Prymas, zarząd stanowią: senator Witold ks. Czartoryski z Pelkini, Jan hr. Zamoyński i dr. Henryk Pawlicki, w skład kuratorjum zaś wchodzi: ks. metropolita krakowski, pięciu przedstawicieli związku Zamoyńskich, dwóch delegatów Akademji

ryciny wszelkiego rodzaju, w tem sporo rzeczy zupełnie nieznanymi i niewyzyskanymi.

To samo można powiedzieć o kilka-

Obecny wygląd zamku kórnickiego.

Umiejętności, dwóch kasy Mianowskiego, delegat ministra W. R. i O. P. Przedmiotem obrad najbliższego posiedzenia kuratorjum będzie niewątpliwie statut biblioteki oraz jej budżet na rok bieżący, a ponadto zasadnicza sprawa należytego jej pomieszczenia. Jeśli bowiem Biblioteka Kórnicka ma spełniać zadanie, to jest służyć nauce naszej i kulturze, nie może pozostać w niedostępnym prawie, oddalonym o 4 i pół klm. od kolei Kórniku. Godzą się na to wszyscy przedstawiciele nauki, że jedynie odpowiednim miejscem dla Biblioteki Kórnickiej, skąd mogłaby promieniować jak najsilniej, jest tylko Poznań.

Nie od rzeczy będzie przypomnieć, że swego czasu prezydent m. Poznania, p. C. Ratajski, proponował s. p. Władysławowi Zamoyskiemu przeniesienie Biblioteki Kórnickiej do pałacu Działyńskich w Poznaniu, z tem, że miasto zobowiązałoby się przebudować

gruntownie i przystosować do celów bibliotecznych ów pustką niemal stojący i niszczący pałac. Sp. Wład Zamoyski uznawał też, że istotnie jedynym miejscem dla Biblioteki Kórnickiej jest Poznań i godził się na jej przeniesienie, wówczas jednak obmyślał przedewszystkiem plan i statut fundacji.

Własnością Fundacji Kórnickiej jest i pałac Działyńskich w Poznaniu, którego losem i przeznaczeniem musi przecie zająć się kuratorjum. Najlepszym rozwiązaniem byłoby przebudować ów pałac i umieścić w nim bibliotekę, która w Kórniku nigdy nie będzie mogła spełniać należycie swego zadania.

Majątek Fundacji Kórnickiej wynosi około 20.000 ha, z których dochód, licząc ostrożnie, wynieść powinien około pół miliona rocznie. To też był i rozwój biblioteki jest zapewnio-

ny. Budżet jej, to jest koszt konserwacji i wydawnictw, powinienby wynosić przynajmniej 100.000 zł. Wszak zarówno hr. Tytus jak Jan Działyński wzięli część dochodów poświęcając na rozwój biblioteki i jej pomnikowe wydawnictwa, wśród których były dzieła tak bezcenne, jak „Zródtopisma do dziejów Unji Korony Polskiej i W. Ks. Litewskiego”, „Lites ac res gestae inter Polonos ordinemque Cruciferorum” (dokumenty, dotyczące stosunków Polski z Zakonem Krzyżackim), „Zbiór praw litewskich od r. 1839 do 1529” i wiele innych, n. p. „Acta Tomicia” (dokumenty odnoszące się do kanclerstwa Andrzeja Tomickiego, biskupa krakowskiego z epoki Zygmunta Augusta). Wydawnictwo podjął był, nie szczędząc kosztów, hr. Tytus, prowadził je dalej hr. Jan, po nim zaś sp. Wład. Zamoyski. „Tomicianów” wyszło dotychczas 13 tomów, a czeka wydania jeszcze kilkanaście.

W domu nad jeziorem w Kórniku spoczywa około 50.000 egzemplarzy 500 niemal różnych wydawnictw Biblioteki Kórnickiej. Katalog ich jest już w druku, niebawem też rozpocznie się rozsprzedaż tych przechowywanych dotychczas dzieł.

A za niemi pójdą w ślad niewątpliwie nowe dzieła, wydawane przez Bibliotekę Kórnicką, której zapewnić w tym celu należyte fundusze będzie zadaniem kuratorjum fundacji. Wszak w tym celu ją utworzono, by służyła państwu, narodowi i naszej kulturze. Doskonale to zresztą pojmują światli mężowie, którzy stoją na czele fundacji, dzięki czemu możemy żywić niepionną nadzieję, iż przeniesienie biblioteki z Kórniku i należyty rozwój jej wydawnictw w Poznaniu uważać należy za rzecz pewną i już niemal przesądzoną.

S. N.

W drogerji **Czepczyńskiego**
Kosmetyku wszelkiego
Bez żony zażądajcie
I nim się upiększajcie!

Mydła, pudry i szminki,
Toć lepsze upominki
Niż cukry, czekolada:
Od nich ząbek wypada.

Dbałe zaś o urodę,
Kolońską kupujcie wodę!..
Słowem — u **Czepczyńskiego**
Moc towaru wszelkiego:

Szczotki do zębów, grzebienie,
Nawet na dyngus perfumy,
Są w drogerji **Czepczyńskiego**
Za wszelkie niskie sumy.

Centralna Drogerja
J. Czepczyński
Poznań, Stary Rynek 8.
Tel.: 33-15 i 33-24. P. K. O. 200 546.
HURT. DETAL.

nw 5782

Pierwszorzędne wrocławskie
przedsiębiorstwo zboża i paszy na import i eksport
poszukuje możliwie zaraz Mw 740
zastępcy lub podróżującego

do odwiedzenia Klienteli w Poznaniu i Województwie Poznańskiem. Reflektuje się tylko na pierwszorzędną siłę. Zgłoszenia uprasza się pod
B. L. 4501 do RUDOLF MOSSE, Wrocław.

MŁYN

wodny lub parowy przemiału do 120 ctr.
przy wpłacie do 30 tysięcy kupię. Oferty do eksp. Kurjera Poznańskiego pod nr. zw 10382

K.K. P.

KILIMY

Huculskie,
Wielkopolskie,
Zakopiańskie,
Gliniańskie.

Pasiaki łowickie.
Intarsje huculskie.
Ceramika pokucka.

Najkorzystniej i w wielkim wyborze w firmie

Kazimierz KUŻAJ
Założ. roku 1896.
Centrala Dywanów
Poznań, ul. 27 Grudnia 9.

KILIMY
począwszy od 20,— zł
za metr □.
Pw 5654-7,62

Garaze
Dąbrowskiego 33

Pneumatyki
Michelin - Cable
Sprzedają bezkonkurencyjnie.
Wulkanizacja opon
jedyną fachową na miejscu.
„WULKANIZATOR”
Borysiak i S-ka
Poznań, 1 Maj 7.
Tel. 4096.

Ciechocinek.
Pensjonat „Urainka”
inż. Marji Metelskiej

Urządzenie wygodne — kuchnia wyborowa — ceny umiarkowane, blisko sosnowego lasu i kąpieli. Sezon 1 maja. Zgłoszenia piśmienne obecnie: Warszawa, Koszykowa 22, m. 16, od maja Ciechocinek, „Urainka”. zw 10448

W przedsiębiorstwie budowlanym
przyjmę udział z kapitałem i współpracą.
Oferty do eksped. Kurjera Poznańskiego pod zw 10466

Malarz zdobniczo-dekoracyjny
B. Zygarłowski, Półwiejska 10.
Usługa rzetelna. Ceny konkurencyjne.

Poszukujemy inteligentnej
stenotypistki

stenografującej dobrze po polsku i niemiecku i piszącej biegle na maszynie. Uwzględni się tylko siłę pierwszorzędną. Oferty piśmienne wraz z życiorysem i odpisami świadectw nadsyłać należy do firmy Pw 7494-15,270
HERZFELD i VICTORIUS, Tow. Akc., Grudziądz
Oferty nieuwzględnione pozostaną bez odpowiedzi.

Do wydzierżawienia w Lesznie
kilka większych i mniejszych
UBIKACJI

śpichrze, ewtl. z użytkowaniem bocznicy kolejowej i biurami. Oferty do ekspedycji Kurjera Poznańskiego pod zw 10459

PATENTY
wzory użytkowe i znaki ochronne w Polsce i zagranicą.
MARCELI ZOCH
inżynier dyplomowany
rzecznik patentowy
POZNAŃ, PRZECZNICA 9.
Pw 1061-13,133

PLUSKWI
z zarodkami wstępami radykalnie wyeliminowaniem gazami trującymi. zw 9362

Szczury
myszy i t. p. topić zarodkami dżumy, gwarancja 80—100%.

AMICUS,
ul. Małeckiego 15, II. ptr.

NA RATY
miesięcznie
18 zł
pierwsza wpłata 36,00 zł

opona 11 zł, pompa 2,20 zł, pedały 4,50 zł, dzwonek 1 zł, przedkoło 10,50 zł, szprycha 5 gr, łańcuch 4,50 zł, hamulec 4 zł, trybik 1,60 zł, waży 5,75 zł.

Kromczyński
Poznań, Aleja Marcinkowskiego 5
obok poczty.
Pw 6504-5-10, 585/8

Nawet kominiarz
stanie się czystym i białym jak śnieg, jeżeli w kąpiel użyje znanego „Mydła Kollontay z pralką”. Jest to mydło dobre i tanie.

Mydło Kollontay z pralką

Generalni zastępcy na Poznańskie i Pomorze:
Kłaczynski i S-ka, Poznań, W. Garbary 21, tel. 24-78.

Pw 5987/8-K. 248/273

„PEKA”
Bydgoszcz, ul. Gdańska 99.
Pw 7473-63,367

Cieciarz samochod „Packard”
5 ton, 40 H. P. z dwoma przyrządami na długie drzewo,

kompl. urządzenie
fabr. papy dachowej,

kompl. urządzenie do fabrykat trzciniowych i drewnianych,

prasa płyt na posadzki,
20/20 oraz 25/25 ctm.,

maszyna do wyrobu dachówek,

12 lorek wywrotowych, 500 m m

2 kotły parowe 7000 l. 2 1/2 atm.
dla fabryk skór,

po bardzo korzystnie do nabycia we firmie

CZY WIESZ O TEM?
że w Polsce jest 90 000 ludzi psychicznie chorych — setki tysięcy nerwowych? Czy wiesz o tem, że samobójstwa i zbrodnie, których ilość w Polsce do dwóch milionów rocznie dochodzi, popelniają przeważnie alkoholicy i neuropaci? Czy wiesz o tem, że Polska na wódkę wydaje rocznie prawie miliard złotych? Czy wiesz o tem, że w Polsce liczba chorych na gruźlicę i syfilis ciągle wzrasta, a ilość dzieci kłta dziedziczna dotkniętych do 10% dochodzi? Musisz sobie te groźne świadomości i musisz zacząć bronić siebie, rodzinę i społeczeństwo! A najlepszym przajacielem, pocieszycielem i doradcą w kwestiach higieny pleciowej i lecznictwa jest cykl książek **PROF. EMILA WYROBKA**.

1. Alkoholizm i prostytucja, oświadczenie i upojenie patologiczne, dipsomania alkoholizm wrodzony neurastenja i samobójstwo. Morfinizm i kokainizm. Kult prostytucji i rozpusty. Reglamentacja i abolicjonizm. Str. 225. Cena 4.— zł.

2. Choroby nerwowe i umysłowe. Paraliż postępujący, wiarządzenia melancholia, psychozy maniakalno-depresyjne, szponienie umysłu z urojeniami. Rozpad myśli idiotyzm i głupactwo moralne. Onanizm Neurastenja, histerya i epilepsja. Str. 162. Cena 4 zł.

3. Choroby weneryczne i ich skutki, znaczenie i zapobieganie — Str. 200. Cena 3.— zł. — Wszystkie książki bogato ilustrowane. Nabywać można razem i oddzielnie w księgarni **WIEDZA i SZTUKA**, KRAKÓW, ul. Golebia 10 P. Na przesyłkę pocztowa 1 zł 20 gr.

Odciski
usuwa
Coznoplast
Chemergon

Niezawodny środek na odciski aptekarza L. SIKORSKIEGO
Zadać w aptekach i drogerjach
Wydawca „Chemergon”, Poznań, Działyńskich 7
Pw 746-0.3811

Wiory
rogowe jako najwydajniejszy nawóz sztuczny doniczkowy i ogrodowy ca. 20% zawartości azotu, po cenie zł. 1,50 za kg. 9-cio kilowa paczka pocztowa za zł 13 franco w dom poleca
Drogerja „Universum”
Poznań Fr Ratajczaka 34-5.

Zakupuj
kartofle
jadalne na eksport. Oferty z cenami adresować: **A. Léonard dom. Wróblew, poczta Skomlin (Łódzkie).** zw 10410

Stemple
Kapela
Poznań, Włodawska 18.

BAD-NAUHEIM

NIEMCY.

Stacja kolej. pociągów koryerskich linii Hamburg—(Berlin)—Kassel—Frankfurt n/M.—Basel
45 minut od Frankfurtu n/M.

Znane wioch wiatowej sławy, gorące solanki (30,5—34,4° C).
Niedoścignione przy chorobach serca, arterji, reumatyzmu, podagry, bronchitu, mlecza pacierzowego, nerwowych i kobiecych.
Pierwszorzędne atrakcje — Sporty wszelkiego rodzaju. Wszelkie nowoczesne środki kuracyjne. Piękny i przyjemny odpoczynek. Zaukome utrzymanie przy cenach umiarkowanych.
Prospekty w Zarządzie Uzdrawiska Bad-Nauheim i w biurach podróży

SAMOCCHODY

Osobowe

4/14 HP
8/45 HP
20/70 HP

Cieżarowe

1 tonnowe
4 tonnowe

Karoserje różnych typów

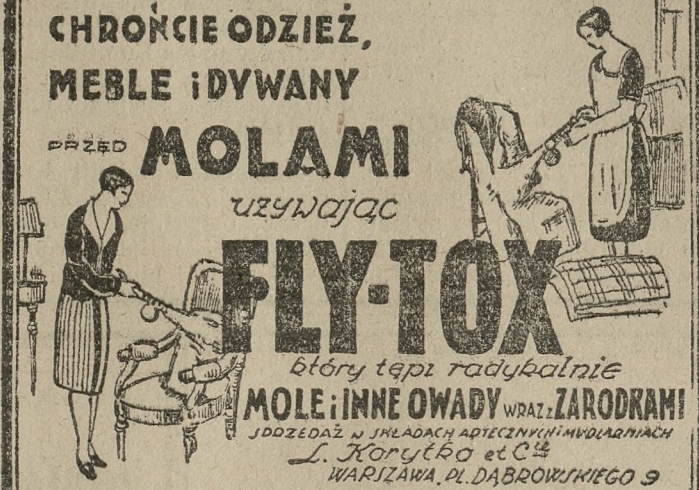
Najnowsze konstrukcje. Pierwszorzędny materiał.
Bardzo dogodne warunki!

„TATRA - AUTO“

Składfabryczny: Poznań, ul. Kantaka 7
Telefon 40-24 Pw 5694-8,211 Telefon 40-24

CHROŃCIE ODZIEŻ,
MEBLE I DYWANY

PRZED MOŁAMI
uzywając

FLY-TOX

który tąpi radykalnie
MOLE i INNE OWADY WPAŁZ. ZARODKAMI
JDOZEDAŻ W SKŁADACH APTECZNYCH I WYDZIAŁNIACH
L. Korytko et Cie
WARSAWA, PL. DĄBROWSKIEGO 9

Mw 738

PIEGI

oraz wszelkie nieczystości
skórne usuwa radykalnie od
lat wypróbow. i niezawodny
Krem Bella
Cena za słoik 2,50 zł.
Mydło Bella 1,25 zł
do nabycia w aptekach
i drogerjach lub wprost
we firmie.
Apteka p. Koronę,
Poznań, Górna Wilda 61.
Mw 5316

Szlifowanie cylindrów

30—200 m/m \ominus z $\frac{1}{100}$ m/m dokładności na specjalnej automatycznej maszynie do szlifowania cylindrów szwajcarskiego fabrykatu L. Kellenberger, Szwajcaria

Wykonuje się:

łoki wszelkich rozmiarów
pierścienie tłokowe
sworznie tłokowe

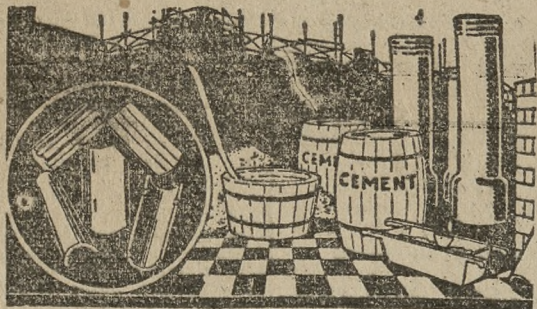
stal chromniklowa, cementowane i szlifowane z $\frac{1}{100}$ m/m dokładnością

zawory

z wysoko wartościowej stali chromniklowej dostarcza szybko — precyzyjnie — tanio jedyne specjalne przedsiębiorstwo tego rodzaju w Polsce

R. Gunsch, Motory

Poznań, ul. Wielka 6. Tel. 3928.
Kosztorysy bezpłatnie.
Warsztaty. dw 3475 Rabat.

Cement portl. — wapno budowl. — gips — trzcinę, nieprzemakalny cement „Siccifix” — szamotowe, cegły, płyty i zaprawę — farby cementowe, dachówki wszelkiego rodzaju — papę dachową, smołę — lepnik — sączki — płyty posadzkowe, glaz. płyty ścienne — ka'le — rury kamionkowe, koryta i wszelkie inne materiały budowlane poleca:

Gustaw Glaetzner

Poznań 3, ulica Mickiewicza 36.
Telefon 65-80. Zał. 1907 r.
Stały skład: Kraszewskiego 10.

WINA i SPIRITUALJE
KAROL RIBBECK

WŁ: ALEKSY LISSOWSKI

POZNAŃ
POCZTOWA 23

Pw 7315-0, 3601

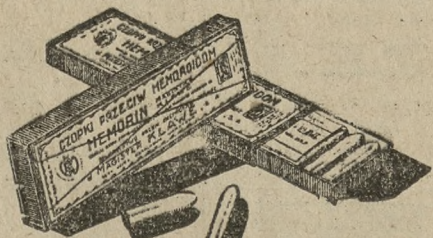
BIERNACKI & MATECKI
POZNAŃ, STRZELECKA 18 - TEL. 19-72

PLAKATY-NAPISY na Targi Poznańskie.

Pw 6540-11-212

HEMOROIDY

STAN ZAPALNY • KRWAWIENIE • SWĘDZENIE

USUWA **HEMORIN-KLAWE**

nw 4603

Dom fabryczny w Poznaniu

z frontem na dwie ruchliwe ulice na Jeźcach, w okolicy Ogrodu Zoologicznego jest nat. emiast do sprzedania. Wielkość całego gruntu 1767 kwm. Piwnice dwupiętrowe wysokości 6,80 mtr a parteru 3,90 mtr. Zabudowanie fabryczne 22,40 x 16,70 = 374,03 kwm. Oprócz tego duża szopa i 3 garaże. Obciążenie hipoteczne 20 000 zł. Cena wylączenie hipoteki 50 000 zł. Otwier do biura ogłoszeń „Par”. Poznań, Aleje Marcinkowskiego 11 pod nr 15,244. Pw 7471-15,244

Eleganckie

kostiumy, suknie, sweatry, jumpry,
mundurki, ubranka, sukienki dla dzieci

z wełnianego trykotu

przerabiane jedwabiem

wykonuje podług miary, szybko i tanio

„TRICOT“

plac Nowomiejski 9, wysoki parter, lewo

Zamówienia od 9 — 12 przed południem.

zw 9917

Paniemyśla

że maszyna do szycia amerykańska jest jakieś чудо, nieznając mojej maszyny, a skoro zobaczyła ją, przyznała, że nie widziała jej i od razu kupiła, mając przeszło 100 zł taniej i dziesięcioletnią gwarancję. T. KONIKIEWICZ — POZNAŃ, plac Nowomiejski 1a, parter, prawo. Podziękowania napływają z najwyższych domów arystokracji. dw 3796

Być dobrą żoną

to znaczy umiejętnie wskazać mężowi, co należy kupić, ażeby dom porządnie wyglądał.

Piękna porcelana i szkło stołowe to ozdoba stołu, do którego zasiada się z większą przyjemnością.

Piękne i czyste serwisy porcelanowe, szkło stołowe, fajanse — najtaniej w nowootwartej firmie

Porcelana

właśc. W. Piński
Poznań — Aleje Marcinkowskiego 23

Pw 5391-6,63

IWONICZ

ZAKŁAD ZDROJOWO-KĄPIELOWY i KLIMATYCZNY
Józefa i Emmy hr. Załuskich

Zdroje: „Karola”, „Amelji”, „Emmy”, „Józefa” i „Adolfa”

Kąpiele sódno-jodo-bromowe, żelaziste, kwasowęglowe (sztuczne), kąpiele borowinowe, słoneczno-powietrzne wraz z gimnastyką szwedzką, kąpiele hydropatyczne, lecznica ortopedyczna wraz z zakładem terapii fizycznej Dr. Józefa Aleksiewicza (Instytut Zanderowski, Elektroterapia, Heljoterapia, Aparat Roentgena, Lampy kwarcowe, Aparat Finzena, Laboratorium chemiczno-mikroskopowe)

W IWONICZU LECZĄ SIĘ: Choroby układu ruchowego (reumatyzm, artretyzmy), systemu nerwowego, choroby kości, narządu oddechowego, exudaty organów rodnych u kobiet, w chorobach gruczołów limfatycznych i gruczołach o wewnętrznym wydzielaniu, skrofalicznych oczu i skór, w wypadkach trzeciorzędnej kiły i w szeregu chorób narządów trawienia. Otyłość na tle złej przemiany materji. Scleroza (zwapnienie).

Stacja klimatyczna dla uzdrowieńców i katarów płucnych. Pierwszorzędne hotele, pensjonaty, wille, mieszkania dla rodzin z kuchniami, umeblowane z oświetleniem elektrycznym.

Ceny mieszkań, kąpiele i urządzeń leczniczych bardzo przystępne. Ceny mieszkań w drugim sezonie od 20 czerwca droższe o 33% od pierwszego sezonu. W sezonie trzecim od 21 sierpnia do 15 października ceny pierwszego sezonu.

Zakładowa restauracja pod opieką lekarza zakładowego.

Cukiernia i mleczarnia.

Klub towarzyski w „Domu Zdrojowym”.

Sala balowa, koncertowa i teatralna, Tennis Court, dwie orkiestry, z których jedna wojskowa, druga dancingowa Jana Różewicza z Warszawy, stale grająca w restauracji zakładowej, bale, reuniory i dancingi.

Lekarz zakładowy, dziesięciu lekarzy wolno praktykujących.

Apteka, poczta, telegraf, telefon międzymiastowy na miejscu.

Stale samochodowe połączenie ze stacją kolejową Iwonicz.

SEZON LATOWY OD 1 MAJA DO 15 PAŹDZIERNIKA.

Wszelkich informacji udziela

Dyrekcja Zakładu: dyrektor Władysław Gieysztor, Iwonicz (Małopolska).

nr 5847

RADIO-POZNAŃ!

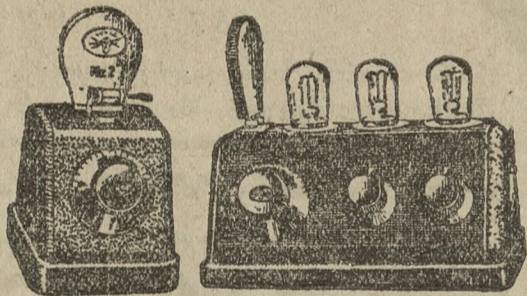
**ŚWIATOWA
MARKA**

BEZRONKURENCYJNA

**APARAT
DETEKTOROWY
TEFAG**

SOLIDNIE i PIĘKNIE
WYKONANY!

**3-LAMPOWY
APARAT
TEFAG**

Z UŻYCIEM
GŁOSNIKA!

Sprzedaż tylko dla odsprzedawców!

Przedstawicielstwo i Skład Hurtowny

Centrala Żarówek,

POZNAŃ, Fr. Ratajczaka 36, tel. 1586

Pw 7478-15,225

Wszelkie
akcesoria samochodowe
pierścienie tłokowe,
pneumatyki Michelin - Cable
i Firestone.
Mokhoty - Garogoty - Wyposażenia samochodów - Garazje
„Wulkanizator”
BORYSIAK i S-KA,
Poznań, ulica 3 Maja 7
Telefon 40-96.
Pw 7477-15271

Hurtownia

instrumentów muzycznych

firmy Braci Feigenbaum, Kraków, ul. Meisela L. 5 zawiadamia, iż wystawia na targach poznańskich (Pałac Targowy parter) wzory wszelkich instrumentów smyczkowych, dętych i przybory do tychże, jakoteż wielki wybór laterek kieszonkowych i baterji. Uprzejmie upraszamy o zwiedzenie wystawy, celem przekonania się o jakości i cenach naszych towarów. Pw 7487-70,151

WYPALANKI

J. GLINKI

POZNAŃ

Pw 7351-14,464

Lecznica D-ra TARNAWSKIEGO

w KOSOWIE (za Kołomyją)

otwarta od 1 maja do połowy listopada.

Środki: wszelkie przynadolecznicze, kuracja postem, owocowa i hartująca po leczeniu w zdrojowiskach. d.w. 390/

Poszukuję

5-8 pokoj. mieszkania

placę za takowe 2 lata zgóry. Łask. oferty uprasza

L. R. SZULC — Bydgoszcz

Dworcowa 1 a. Telefon nr. 1448.

nr 10429

Wreszcie!!!

sucha baterja

anodowa

„Wieczna”

Zgłoszenia do pat.

Bezpłatnie broszurki wysyłają Zakłady Przemysłowe i Handlowe „TECZA” (oddział elektrotechniczny) Kraków IX.

nr 5851

Patenty Rzecznik patentowy
Dr. Marian Kryzan

inż. dypl. b. Prezes Urzędu Patentowego Rz. P.
na wynalazki, wzory, znaki w kraju i zagranicą
Poznań, ul. Krasińskiego 9, tel. 6221.

Pw 7354-14,486

OFICJALNI
EKSPEDYTORZY
VII. MIĘDZYNARODOWYCH
TARGÓW
W POZNAŃU

E. HARTWIG SP. AKC.

Pw 7329-1542

Usuwa radykalnie
PRZEPUKLINĘ
najzastarszą i najniebezpieczniejszą u Pań, Panów i dzieci.
po osobistym jawieniu się pod dozorem wybitnego lekarza-
specjalisty, bandażami nowego opatentowanego wynalazku
swego i prof. d-ra Raska'ia.
Na żądanie prospekty darmo. nw 5765
M. TILLEMANN
specjalista wynalazca opatent, bandaży - Kraków, ul. Szlak 39

Ucz się, w nauce twa przyszłość!
1) kurs gimn. klasy 4, 6 (głównie dla wojskowych i urzędników), 2) kurs maturalny gimn. i sem. naucz. (głównie otcierowie i nauczyciele), 3) osobne kursy języków obcych (angielski, niem. franc.) po kier. zagr. Każdy uczy się w domu z wykładów drukowanych (litografowanych) opracowanych bieżąco przez P. P. Profesorów Szk. śred. i Doceatów Uniw., bez przerwy zajęć zawodowych. Tysięczne listy dziękczynne. Informujący się posle zł 3,50 pozem otrzyma prospekt program. próbny wykład na 8 dni (podać klasę wzgl. język) doкладne informacje. Prospekty bezpłatnie. Instytut Pow. Kursów Korespond. „Matura” Kraków, Karmelika 35 pod kier. p. Prof. Dra Br. Suiby. Uwaga: wypożycza się wykłady na krótko za kaucją i niską opłatą maturalstom.

Od 19 do 24 b. m. współpracowniczka znanego
SALON DE BEAUTE „CLEO”
w Warszawie
będzie przejazdem w Poznaniu. Wszelkie porady i zabiegi kosmetyczne. Trwałe przyciemianie rzęs i brwi. Polecam wypróbowane kremy i płyny naszej firmy do konserwowania cery. Matejki 2, II. pr. lewo. Godz. przyjęć od 12-6
nw 10411

Zamiana majątności.
Moją majątność ca 900 mórg magd. w kulturze pierwszorzędnej, inwentarz żywy i martwy nadkompletny i w bardzo dobrym stanie, tuż przy mieście stotyściey mieszkańców z operą i wyższemi uczelniami
zamienię z dopłatą
na majątek 2-3000 mórg magd. Pośrednicy stanowczo wykluczeni. Na żądanie zachowam pełną dyskrecję. Zgłoszenia do biura ogłoszeń „PAR”, Aleje Marcinkowskiego 11 pod 54,144
Pw 7460-54,144

GODEŁA
LITERY
SZKLANE
METALOWE
PRZEWAŁ
EMALJOWANE

**GODEŁA
FIRMOWE
LEBOCKI**
POZNAŃ 27. GRUDNIA 5.
TEL. 1020

PLAKATY
NADPISY
RYŚNIKI
PROJEKTY

REKLAMY
SŁOWNIENNE
PLAKATY
NADPISY
NA TARGI DOZNAŃSKIE

Pw 7067-13,307

HEMOROIDY nw 4366
Wyczerpującą broszurę nr. 12 darmo, wysła Dr. Hugo Caro G. m. b. H. Gdańsk oddz. 205 e.

Okazyjna sprzedaż samochodów
Elite 15/50 H. P. luksusowa mocna i muzyka, prawie nowa, wyposazona we wszystkie najwyszukanejsze urządzenia.
16/46 Protos bardzo elegancja limuzyna, skladaaa, nowa.
18.55 6 cyl. Phaeton Elite.
Wszystkie maszyny są bardzo tanio do sprzedania.
Oferty kierować do dw 717
EWALD BEYER, Dresden A. Pfotenhauerstr. 53, I.

Hipoteki
przedwojenne papiery wartościowe, pretensje, realności krajowe i zagraniczne kupuje względnie przyjmuje dla krajowych i zagranicznych, w erzydzieli i dłużników jak i wszelkiego rodzaju inne interesa i to najtrudniejsze do załatwienia. Na życzenie służę referencjami.
Edmund Suwalski, Dom Hipoteczo-Handlowy
Bydgoszcz, ul. Śniadeckich 2. Tel. 590
Utrzymuję stały kontakt z zagranicą a dla Niemiec własne biura korespondencyjne w Berlinie Pw 6846-63,291

JASNEJ SŁONCA
NAJLEPIA ZAPRAWA DO PODŁÓG
ODWIEŻA ZNIŻCZONE POVAZKI, LINOLEUM
I FARBUE MOMENTALNIE BIAŁE PODŁOGI
NA MAMON LUB ORZECH CIEMNY.
Przedstawicielstwo: Kłaczynski i S-ka, Poznań,
Wielkie Garbary 21. nw 5621

RADION
sam pierze!

Nowe czasy - nowe metody!

Panna Kasia Mądralska używa teraz zycia, bo uciążliwe pranie, które trwalo dawniej cały dzień, odbywa się obecnie w ciągu kilku kwadransów.

RADION
wykonuwa całą pracę!

Rozpuścić Radion w zimnej wodzie, namoczona przedtem bieliznę włożyć do rozczyynu i gotować 20 minut, potem plukać starannie.

Bielizna staje się czysta i śnieżnobiała.

Radion nie zawiera podwójną rancją chlorku

ani innych składników szkodliwych.

Oszczędza bieliznę i ręce. Redukuje prace do minimum.

RADION
sam pierze!

Państwowa Szkoła Górnicza i Hutnicza im. Staszica
w Dąbrowie Górniczej
kształci techników górniczych, hutniczych, techników ruchu w dziedzinie mechaniki i elektrotechniki oraz m'ernicznych kopalnianych. Zapisy kandydatów na rok szkolny 1927-28 od 1-go kwietnia do 19 czerwca r. b. w kancelarii Szkoły codziennie do godziny 12-tej oprócz niedziel i świąt. Warunki przyjęcia 4 klasy szkoły średniej lub 7 klas szkoły powszechnej i egzamin wstępny. Posiadający 6 klas szkoły średniej przyjmowani są bez egzaminu. nw 5556

Nowy kurs
wychodzi
20-go kwietnia
Najpewniejsza — najszybsza i najtańsza droga do praktycznego wyszkolenia się i utrzymania posady.
Pozn. Tow. Buchalterji
założ. w roku 1906
Centrala: św. Marcin 29
Filja w Gnieźnie
Park Kościuszki 5

Nim wstąpisz do Szkoły Handlowej
Załadaj bezpłatnie listowny kurs próbny księgowości — stenografji pisania na maszynie.
Więcej niż 10000 absolw. uzyskało stanowiska w handlu przemysle rolnictwie i urzędach.

Pw 7446-7-13, 16, 7

MAJSTRA
do mechanicznej fabryki drewniaków wykwalifikowanego we wszystkich pracach tej branży, także człowieka do piły taśmowej poszukuję zaraz. Oferij do Kurjera Poznańskiego pod zw 10467

Każdy
kto ma zamiar urządzić u siebie
RADJO-ODBIORNIK
zwraca się z całym zaufaniem do nowoutwar-tej fachowej firmy
„Radjo-Centrala”
dypl. inż. M. SUWALSKI
Poznań, ul. Pocztowa 28, tel. 35-11
nw 10440

Obecnie
znajdują się lokale nasze przy
ul. Fr. Ratajczaka 13.
Tel. 30-46. Tel. 30-46.

WYKONUJE
CHEMIGRAFIA
POZNAŃ.

Pw 7483-14,216

Jak dogodnie
powie każdy kupiec kupując:
Artykuły szkolne i biurowe
przybory piśmienne.
Karty do gry.
Papier pergaminowy i papier do pakowania
we firmie
„SEGROBO”, T. z o. p., Bydgoszcz,
(w gmachu hotelu „Gelhorn”), ul. Dworcowa 39.
Pw 7341-61,801

!! PRZYJEŻDZA SPECJALISTA !!
!! DLA SZTUCZNYCH OCZU LUDZKICH !!
Będę robił sztuczne oczy, wedle natury z wyzyskaniem najnowszej techniki.
OD 27 — 30 KWIETNIA
w Poznaniu, Uniwersyt. Klinika
Okulistyczna. Wały Batorego.
KAROL MÜLLER z Jeny

30 000 zł
dysponuje. Ulokuję częściowo albo razem. Tylko pewnie i korzystnie. Zgłosz. piśmienne do „Par”, ul. 27 Grudnia 18 pod 58,192
Pw 7474-58,192

W. Nowakowski i Synowie, Poznań

Fabryka Mebli Stylowych

Oddział I.
Górna Wilda nr. 134.

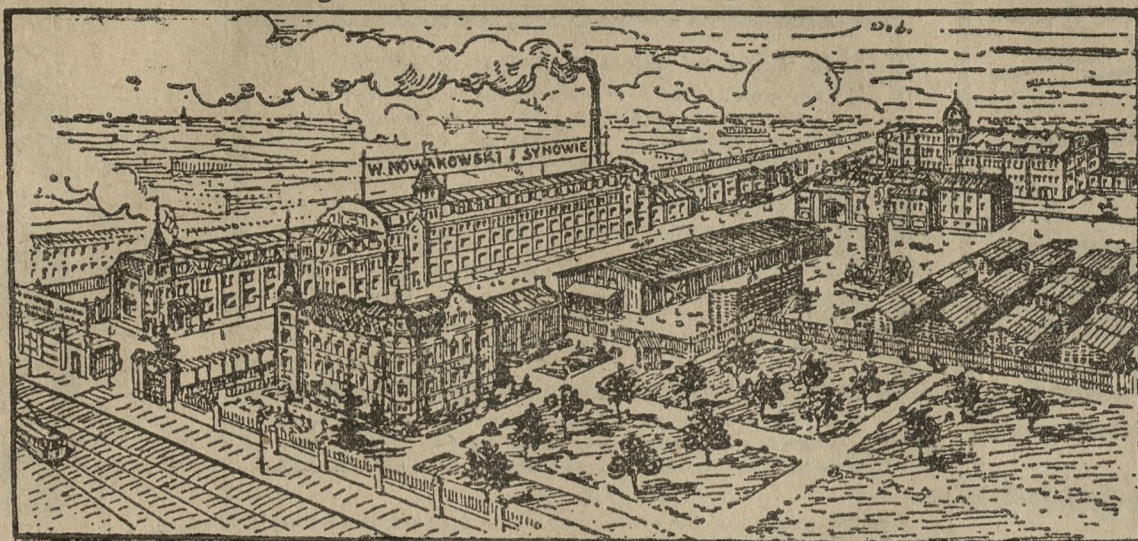
Oddział II.
ulica Przemysłowa nr. 32

Biura Centralne:
Górna Wilda nr. 134.

Telef.: 12-91, 40-17, 29-72.

Własna bocznica kolejowa!

Otrzymacie zapasy gotowych mebli
i mebli wyscielanych.

Magazyn i specjalna
sprzedaż mebli

(hurtowna i detaliczna)
wyłącznie przy głównej
fabryce:

Górna Wilda nr. 134.

Dojazd tramwajem nr. 4,
przyst. fabr. Cegielskiego.

Otrzymacie zapasy gotowych mebli
i mebli wyscielanych.

Nasze meble

są wykonane przy pomocy nowoczesnych suszarni, będących największymi w kraju, zdobyły sobie uznanie zagranicą i w kraju, produkuje się w ilości 300 pokoi miesięcznie, oferujemy po cenach najniższych i na najdogodniejszych warunkach, wysyłamy na prowincję specjalnymi samochodami meblowymi,

BOULEVARD

RESTAURACJA WINIARNIA

Tel. 29-08 Poznań, pl. Nowomiejski 5 Tel. 29 08

Poleca Szan. Klienci i Sympatykom świeżo odnowione lokale. Stowarzyszen. i PP. Prezesom polecamy

sale na zebrania i zabawy

Kręgielnia i ogród do zabaw letowych.

Ceny przystępne. Kuchnia wyborowa.
Wina i napoje specjalnie chodowane. nw 5863

Przemysłowiec

(katolik lat 32) posiadający własne dobrze prosperujące przedsiębiorstwo w Łodzi, z braku czasu w związku z prowadzeniem rozległych interesów, na tej drodze poszukuje żony z rodziny średnio zamożnej lat 20-30, ofertę pod „Przemysłowiec” do Agencji Ogłoszeń, S. FUCHS - ŁÓDŹ, Piotrkowska 50 nw 5757

Dwa
Wielkie Medale Złote

otrzymane w kraju

Wielki Medal Złoty

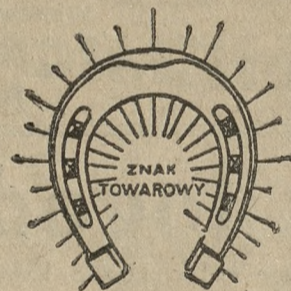
Honorowy

na Wystawie w Rzymie 1926 r.

dowodzą że

Domieszka do kawy

„GLEBA”

jest bezwarunkowo najlepszą.

nw 5860

„Mydło Mixa” jest najlepszym i najtańszym mydłem do prania

„Mixin” jest najlepszym i najtańszym proszkiem mydlanym. nw 5853

Przedstawiciel: B. Schmidt, Poznań, Wierzbicice 15, tel. 51-51.

Karbówki

10 gr. żelazka
od 40 gr. maszyny do grania żelazek

1,90 zł hurt. i detalicznie

St. Wenzlik

Poznań, 19 Aleja Marcinkowskiego 19
nw 5812

Trenczianské Teplice

Czechosłowacja

leczy cudownie:

Mw 736

reumatyzm, podagrę, ischias.

Najmocniejsze źródła siarczane. Napływ wyszłam

Utrzymanie od Kc. 40,-

Informacji udziela: ZARZĄD ZAKŁADU.

Skład bławatów

i towarów krótkich

wraz 4 pokoj. ładnym mieszkaniem i 2 pokoje dla służby, 3 sutereny, garaż, chlewi i t. d. we własnej kamienicy w mieście za 300) mieszkańców i dobrej okolicy Wilk. stacja kolejowa w miejscu z powodu zmiany stosunków rodzinnych od 1 czerwca lub przedtem do wynajęcia. Roczna dzierżawa ca 2000 zł, objęcie towaru podług cen zakupu za ca 10-13 tys. zł. Pism. oferty do Kurjera pod zw 10441

Pol-Auto

Warsztaty reparacyjne samochodów, mamy do oddania kilka używanych samochodów marki „FORD” w dobrym stanie, gotowe do jazdy. /zw 10454

POZNAŃ, ul. Przemysłowa 25.

Telefon nr. 13-67.

Telefon nr. 13-67.

ZASTĘPSTWA

branży mączno-spożywczej na Śląsk i Zagłębie Dąbrowskie poszukuje dobrze wprowadzona firma. Gwarancje i referencje pierwszorzędne. Zgłoszenia skierować pod adr. Mw 739

Dom Handlowy

Paweł Garbinski,
KATOWICE, Sienkiewicza 47.

Agronom

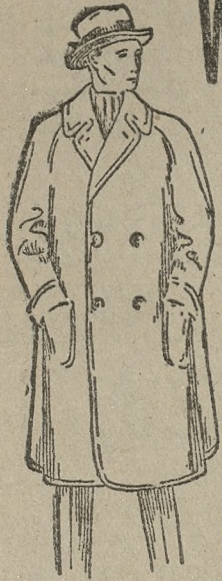
kupi majątek do 300 mórg lub zadzierżawi większy obszar. Dla odstępującego piękne mieszkanie w centrum Poznania. Łaskawe oferty do „PAR”, Al. Marcinkowskiego 11 pod nr. 15,236
Pw 7475-15,236

W poważnej Spółce Akcyjnej
wakuje posada z objęciem zaraz

książkowego-dysponenta

obeznanego z branżą kolonialno-drogerijną. Zgłoszenia wraz z życiorysem, odpisami świadectw i podaniem referencji do ekspedycji Kurjera Poznańskiego pod nr. zw 10402

WYBÓR NASZ DOMINUJE. KAŻDY ZNAJDZIE TO, CO POTRZEBUJE

PLASZCZE MĘSKIE DWUSTRONNE GABARDYNOWE

PALTA MĘSKIE czarne i marengo całe na podszewce

PALTACHŁOPIĘCE Bajadery-Raglany

— Robota i dodatki pierwszorzędne —
Ceny przystępne dla wszystkich.

Nieprzemakalne płaszcze gumowe także dla Pań i chłopców zupełnie tanio.

Wybór olbrzymi **SPODNIE** spacerowe, sportowe, także do konnej jazdy

Pumpy - Knykry

DZIAŁ MIAROWY

jest tak wyposażony, ażeby najwybredniejszym wymaganiom zadośćuczynić. Siły przykrawaczy są pierwszorzędne dają pełną gwarancję za bezbłądne wykonanie. Co do materiałów prowadzą li tylko najlepsze gatunki kamgarnów i gabard. czolowych fabryk

Kamgarny sukna, gabardyny kolosalne zapasy, najnowsze desenia w najlepszych gatunkach po cenach fabrycznych.

KURTKI skórzane, ubr. kort: dla szoferów, bluzy i kombinizy.

Dla PP. Urzędników Państwowych i Komunalnych, specjalne ustępstwa.

UBRANIA MĘSKIE Kamgarnowe gabardynowe gładkie i sport.

UBR. CHŁOPIĘCE sport. i gładkie także do Komunii św.

UBR. DZIECIĘCE ładne i nie drogie.

ZAKUP MASOWY Z PIERWSZYCH ŹRÓDEŁ ZA GOTÓWKĘ - DLATEGO TANIO

TANI SKLEP

Edmund Rychter
Poznań

I. SKŁAD WROCŁAWSKA 14.
II. SKŁAD WROCŁAWSKA 15.

szczęście rodzinne.

Czy zastanawialiście się kiedykolwiek nad znaczeniem, jakie ma dla rodziny zdrowie matki? Zależą od niego: szczęście dzieci, spokój męża i pomyślność całej rodziny!

Obowiązki, ciążące na pani domu, częstokroć przekraczają przypisywane jej siły. Z chwilą jednak, gdy wyczerpanie matki przejdzie w stan chroniczny, ognisko domowe jest poważnie zagrożone.

Aby wstrzymać upadek sił i przywrócić energię, jakiej potrzebuje każda gospodyni, konieczną jest filiżanka Ovomaltine'y na pierwsze śniadanie.

Kwestja zdrowia jest jednak o wiele ważniejszą jeszcze dla

kobiet w ciąży, których najgorętszym życzeniem jest dać oczekivanemu dziecku wraz z życiem zdrowie i siły.

Filiżankę Ovomaltine'y przyjmują chętnie nawet kobiety, których żołądki nie znoszą żadnych innych pokarmów.

Liczne doświadczenia kliniczne wykazały przytem, iż Ovomaltine pobudza formowanie się pokarmu, ułatwiając w ten sposób matkom karmienie niemowląt.

Filiżanka

OVOMALTINE'y

— również i Ciebie wzmocni.

Żądać wszędzie.

Dr. A. WANDER S. A. BERN (Szwajcaria).

nr 5746

Dotychczas wykonano 747000 KM z 10100 cylindrów w/g zastrzeżonego przez firmę BENZ ustroju silnika z KOMORĄ WSTĘPNĄ.

MOTORENWERKE MANNHEIM A-G dawn. BENZ Oddz. BUDOWY SILNIKÓW STAŁYCH MANNHEIM

Biurowo sprzedaży GDANSK Pfefferstadt 71 Tel. 28888

Pw 7349-11185

Jasne jak na dłoni, że tylko traktor ropny

LANZA GROSSBULLDOG JEST NAJEKONOMICZNIJSZĄ I NAJPEWNIJSZĄ MASZYNĄ

WYŁĄCZNA SPRZEDAŻ NA POLSKĘ

zapęd ropą 100% zapęd naftą 240% konna praca 310%

NITSCHKE i SKA
FABRYKA MASZYN-POZNAŃ, KOLEJOWA 1-3 i FILJA w WARSZAWIE UL. ZŁOTA 30.

TYLKO HURT! TYLKO HURT!

CHUSTKI NA GŁOWĘ

Każmirowe, popelinowe, rypsove w kolorach: czarnym złotym, białym, piaskowym i t. d. Tureckie w kilku deseniach i różnych kolorach.

Lusar i Szych, Fabryka Chustek,
KROTOSZYN, Wkp., Garncarska nr. 11/13.

Telefon 132. nr 5721 Telefon 132.

MOTOCYKLE „PUCH”

najnowsze modele 3 i 4,5 HP. Pw 6843-12,711

AUSTRO-DAIMLER, TOW. BUD. MOTOR. S. A. Poznań, św. Marcin 48, tel. 15-58.

ESSEX

SUPER SIX

Pw 7362-15,762

samochód, który przy niskiej cenie w zupełności zastępuje zalety i jakość wielkich i drogich samochodów.

Zanim WP. inny wóz kupi, zażądaj Pan zaprezentowania najnowszego samochodu

ESSEX

Torpedo . . . dol. 1450,—
Kareta . . . „ 1650,—

ROBUR-POZNAŃ ul. Fredry 12
telefon 40-15

Stanisław Juracki i Stanisław Chelmicki

S. z o. p.

Przedsiębiorstwo agrarne

Telef. 2547 Poznań, Aleje Marcinkowskiego 26 Telef. 2547

W dziale agrarnym przyjmuje wszelkie zlecenia i udziela porad parcelacyjnych.

W dziale handlowym przyjmuje przedstawicielstwa krajowe i zagraniczne.

W dziale komisowym pośredniczy w obrocie nieruchom. miejskimi i wiejskimi w szczególności większymi majątkościami ziemskimi.

Pw 7493-15,278

Jastrzębie-Zdrój

(Wojew. Śląskie)

Solanka jodo-bromowa, najsilniejsza radjoczynna z polskich wód.

Leczy skutecznie: reumatyzm stawów i mięśni, ischias, zapalenie nerwów, choroby kobiece, dziecięce (skrofuloza krzywica), choroby kości i skóry, stany wyczerpania umysłowego i fizycznego, niewie, niedokrewność, atretyzm (dna), katar drog oddechowych choroby serca.

Kąpiele węglkowe, solankowe, borowinowe, hydro- i elektroterapia (diatermia). Urządzenie nowoczesne, komfortowe. W łazienkach leżalnia. — Sezon od 1 V. — 1. XI. Całodzienne utrzymanie wraz z pokojem od zł 7,— do zł 11,— Przejętne koszt 4 tyg. utrzymania i kuracji około 300,— z Dzienią koncert. Kolej, poczta w miejscu. Komunikacja z Katowic koleją i autobusami. Wszelkich informacji udziela Zarząd Kąpielowy. zw 10376

K. K.
P.

Dywany

orientalne ręcznie wiązane

krajowe, Pw 5652-7,61

smyrneńskie,
perskie,

Szczególniej polecam kobierce ręcznie wiązane (smyrneńskie) produkcyjne kra owej. Dorównują importowanym choć w cenie o połowę tańsze. W dziale tym zjedzałem sobie ogólne uznaie — Największy obrót w Polsce.

Kazimierz KUŻAJ

Centrala Dywanów

Założ. roku 1896

Poznań, ul. 27 Grudnia 9.

Specjalność:
DYWANY KOŚCIELNE.

WILLA

o kilkunastu pokojach, parkiet w okolicy Teatru Wielkiego korzystnie do nabycia Zgi. Kurj. zw 10456

Uwaga! **Uwaga!**
Kawiarnia „NOWY ŚWIAT“

Kantaka 8-9. Tel. 33-69.

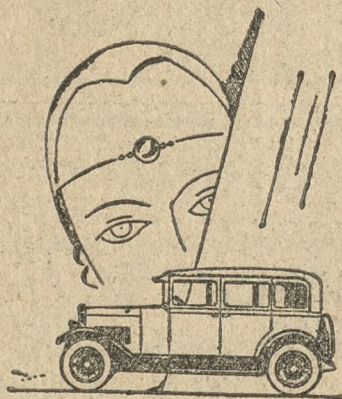
W dni Świąteczne niedziela i poniedziałek codziennie 2 przedstawienia z pełnym nowym programem na czele z

Pw 7492-15,294

BRONOWSKIM

Początek 1 przedstawienia o godzinie 5, drugiego o godzinie 8.

PERLA SEZONU

6 cyl. — 10 litr. na 100 kilom. — 9/40 K. M.

„ERSKINESIX“

zbudowany specjalnie dla Europy przez fabrykę STUDEBAKER (Ameryka)

Wylączne zastępowo: zw 10460

Poznański Auto-Skład, Poznań, 27 Grudnia 15, tel. 1909.

LETNISKO KURACYJNO-KĄPIELOWE BRZOZA POD BYDGOSZCZĄ

Telefon 2. Stacja kolejowa Chmielniki

Letnisko Brzoza posiada 650 mórg własnego jeziora otoczonego gęstym lasem, przeczudna plaża miejsce zdrowe i suche, 50 pokoi, światło elektryczne ceny bardzo przystępne. kierownictwo fachowe. od października nowy właściciel FELIKS MIKLAS.

Rozpoczęcie sezonu 1 maja.

Prospekty na żądanie. nw 5845

Zamówienia na pokoje już się przyjmuje

Byli posterunkowi Policji Państwowej w Poznańskim i na Pomorzu.

Pracowici, energiczni, wymowni władając polskim i niemieck mające dobre szerokie znajomości na wszech polskim i niemieck w poszczególnych powiatach, znajdują stałą posadę

agentów - podróżujących

do przyjmowania zamówień na bardzo popytne artykuły mające masowe zapotrzebowanie u gospodarzy. Wynagrodzenie miesięczne 500-600 zł. Spieszne szczegółowe ogłoszenia kandydatów, mogących sprostać powyższym wymaganiom, z podaniem dobrze obrzeżanego powiatu z dołącz. znaczka do eksp. Kurjera Pozn. pod nr. zw 10457

CIECHOCINEK PENSION HOME

Wylącznie dla chrześcijan.
CENTRUM ZDROJOWISKA.

Ogród spacerowy 10 000 ł. kw. — Obszerny hall.

Pokoje komfortowe. Kuchnia wykwintna i djetyczna.

Kanalizacja. — Wanny. ap 5723

Cały rok otwarty. Cały rok otwarty.

Radjostuchawki krajowego wyrobu „POLMET“

nadzwyczaj czułe i trwałe, nieustępujące w niczem pierwszorzędnym słuchawkom zagranicznym nabyć można wszędzie. zw 10420

Mistrza ceglarskiego Władysława Lompa

żonałego poszukuję. Odpisy świadectw pożądane.

parowa cegielnia, ŚREM. ad 10366

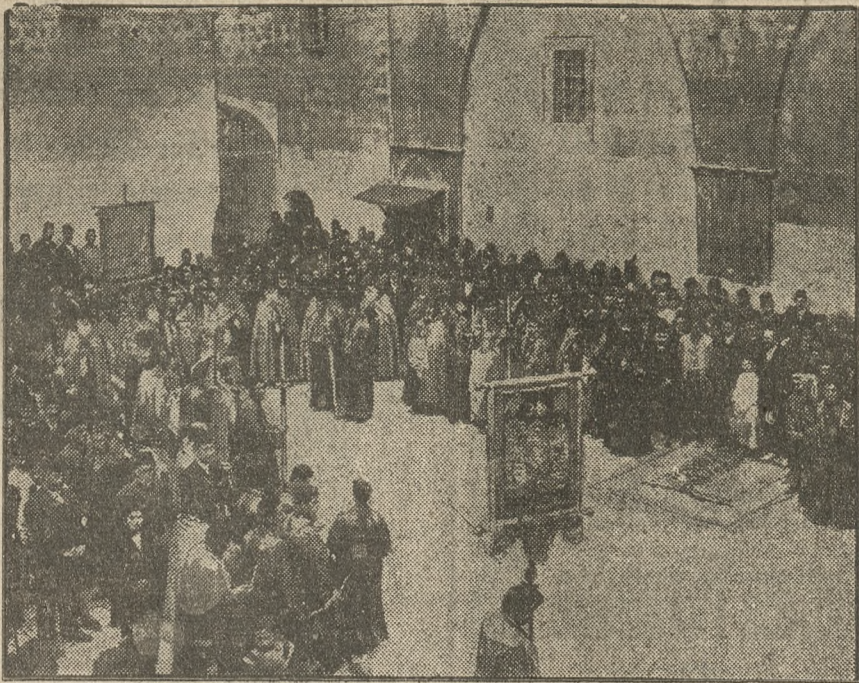
SAMOCHODY

6/21 Fiat 4 osob. otw.	10/30 Opel	6 osob. Landulet
6/21 Fiat 6 „ kryty	14/38 Opel	6 „ otw.
9/31 Fiat 6 „ otw.	16/45 Mercedes	6 „ otw.
9/31 Fiat 6 „ kryty	12/40 Steyr	6 „ otw.
14/45 Fiat 6 „ otw.	12/34 Stoewer	6 „ otw.
14/45 Fiat 6 „ kryty	12/50 Buick	6 „ otw.
	4/15 Renault	4 „ otw.

w stanie używanym lecz beznagannym poleca jako nadzwyczajnie kupna okazję zw 10474

„BRZESKIAUTO“ T. A., Poznań
ul. Dąbrowskiego 29. Telefon 63-65, 63-23, 34-17

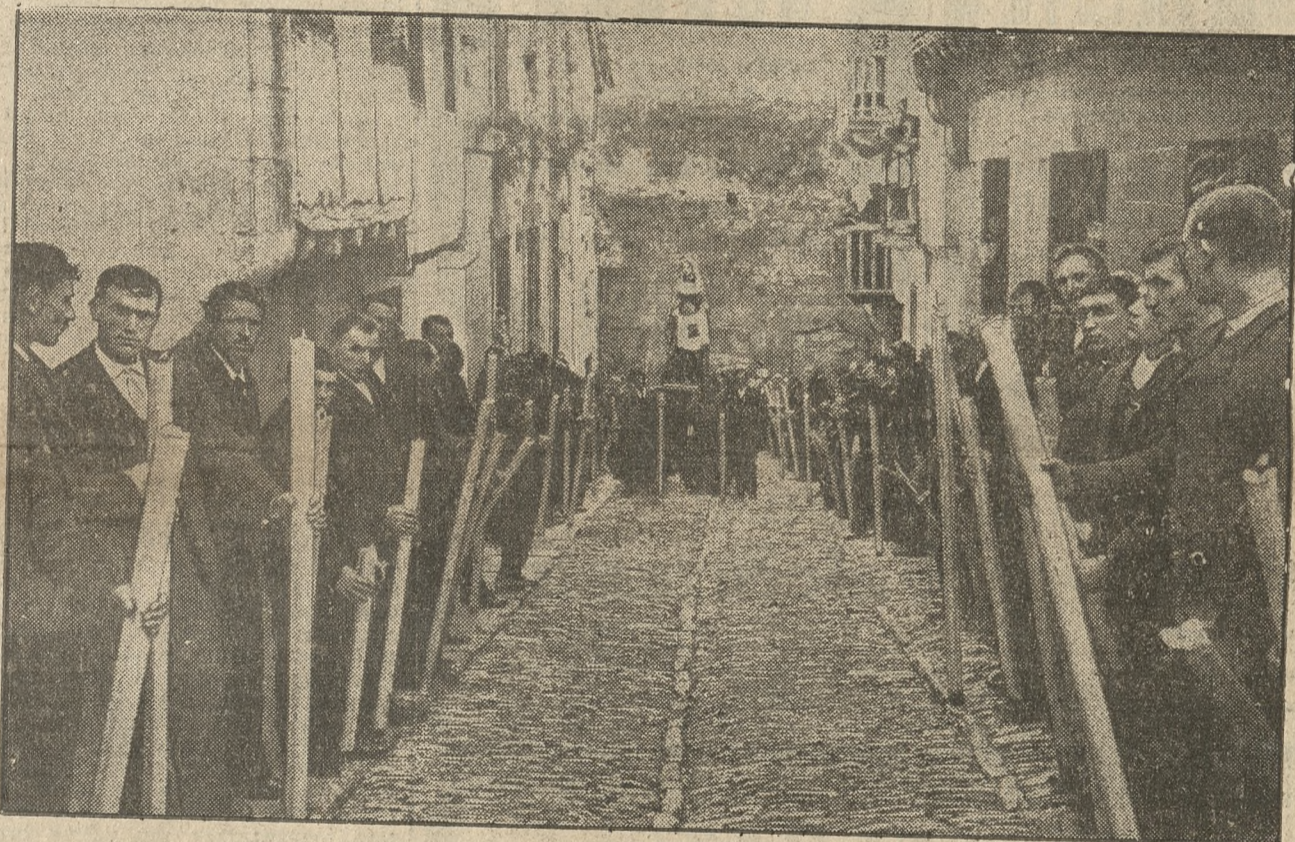
WIELKANOC U INNYCH

Święto Zmartwychwstania w Jerozolimie: Uroczystości w klasztorze ormiańskim.

Wielkanoc w Sewilli: Nadobne Hiszpanki w ukwieconym wozie w asyście kawalerji jadą na festyn wielkanocny.

Procesja wielkanocna w Hiszpanji z Madonną, kroczy ulicą Madrytu wśród szpaleru mężczyzn z płonącymi świecami olbrzymich rozmiarów.

„Święte schody”, znajdujące się w bazylice kościoła laterańskiego w Rzymie. Po stopniach tych stąpił Chrystus w drodze od Pilata Ponckiego na Gólgotę.

Fragment z procesji wielkanocnej w Madrycie; grupa uczestników w strojach średniowiecznych.

Zmartwychwstanie

Minęły mroczne, ponure, krwawe dni Chrystusowej Męki. Spłynęły iza bólu nad umęczonym Zbawcą świata, pierzchnął smutek wiernych kochających serc, bo oto „Wesoly Dzień nam dziś nastał!” Dzień Wiosny Chrystusowej, Dzień Zmartwychwstania Pańskiego! —

Po Wielkim Piątku konania Chrystusowego wchodzi Wielka Niedziela Zmartwychwstania i Chrystusowej Chwały. I radością wielką rozgorzałe płoną serca nasze, radosnym hejnałem rozkołysane dzwiewczą dzwony kościelne, z piersi naszych radosna plynie pieśń:

„Chrystus zmartwychwstan jest
Nam na przykład dan jest,
Iż mamy zmartwychpowstać...”

A w oczach naszych polskich szczególnie zapalają się blaski, a w niejednym oku polskiem lśni iza, szacowna to iza, iza radości, bo minął „wielki piątek” niewoli i męki Narodu Polskiego i wzeszedł nam Dzień Zmartwychwstania, Wolności i Chwały!

Nam Polakom — szczególnie drogi jest Cud Zmartwychwstania Pańskiego. Nam szczególnie rozumiała jest jego Prawda! Oto w „wielki piątek” rozbiór Polski złożono ją do grobu, na wieki jej trumny zasiedli butnie i dumnie trzej zaborcy, głosząc światu, że zginęła Polska, że z księgi narodów żywych wymazane jest jej Imię, lecz Bóg Potężny, który zgina karki możnych i dumnych, Bóg Sprawiedliwy, który liczy krzywdy ludzkie, a na wagę sprawiedliwości kładzie grzechy ciemiężców, Bóg Wszechmocny, który wskrzesza umarłe, skruszył wraź moc i wywiódł Polskę z clemnicy śmierci politycznej na jasny życia dzień! Bóg Dobry dopełnił na narodzie naszym cudu zmartwychwstania.

Jakże nam Polakom łatwą jest i naturalną rzeczą wierzyć w dogmat Zmartwychwstania Pańskiego, w nasze pośmiertne zmartwychwstanie!

„Ten jest Dzień, który uczynił Pan!

Radujmy się i weselmy się w nim!”

Ks. Stefan Durzyński.

Z nastrojów przedświątecznych w stolicy

Warszawa, 15 kwietnia. Tradycyjna „rybka” w Wielki Piątek, tradycyjne Boże Groby, Urzędy i biura zamknięte wcześniej. Pogoda dopisała, bo po kilku dniach ulewnych nareszcie zawitała jakaś perspektywa pogodnych i słonecznych świąt. Tedy na ulicach było rojno niezwykle. Mało kto zachodził do domu, nie chcąc przeskadzać w przedświątecznych porządkach i pieczywach, dlatego też w restauracjach było pełno.

Chwalili sobie też dzień kupy. O ile dotąd targ przedświąteczny nie dopisywał, o tyle wszystko rzuciło się do załatwiania sprawunków. Odbiło się to coś nieco na cenach dzisiejszych, które nie wiadomo dlaczego podskoczyły. Ale to zwyczajny los przedświąteczny, do którego przywykliśmy. Trzeba na coś się uskarżać...

Przed redakcjami dzienników brukowych pod wieczór zaczęły się skupiać kolejki wyczekujących na podarki świąteczne. Każde bowiem wydawnictwo „czerwone” urządziło święcone dla najbiedniejszych.

Po kawiarniach tematem rozmów niekończących się były dalej — liczniki telefoniczne. Któżby przypuszczał, iż pozornie drobna sprawa: wprowadzenie liczników — wywołała takie oburzenie. Co za zawziętość! Ile szemrania i ile niezadowolonia!

Ze liczniki staną się kwestją polityczną i dadzą asumpt do porachunków politycznych w obozie sanacji — tego chyba nikt nie przewidywał. Mam wrażenie, iż dotychczasowe rozmówki pomiędzy „Kurj. Por.” p. Fryzego a „Głosem Prawdy” p. Stpi-czyńskiego są dopiero preludjami tego, co będzie. Na razie cudowne widwisko bogów! Wczorajsi przyjaciele — dzisiaj wzajemnie sobie wymyślają od jednostek amoralnych. Wszystko w obozie „sanacji”. Będą to dokumenty rozkładu tego obozu, który uzurpował sobie najpiękniejszą hasła, aż sam zaczyna siebie wzajemnie obdzierać z wszelkich iluzji.

Sfery spokojniejsze na lewicy rwa włosy z rozpaczy, gdyż wszystko to się dzieje w okresie przedwyborczym do rady miejskiej w Warszawie. Już samo rozwiązanie przyszło bardzo nie w porę. Wypominają teraz czynnikom, grawitującym ku „Głosem Prawdy”, iż spowodowały rozwiązanie przedwcześnie. Uniemożliwiły bowiem zaciągnięcie miastu pożyczki na ożywienie ruchu budowlanego i udzielenie pracy kilku tysiącom ludzi. Wskutek bowiem rozwiązania rady miejskiej nie można zaciągnąć u rządu potrzebnych pożyczek i zaspokoić potrzeby bezrobotnych. Zresztą znów dało się atuty w rękę przeciwnikom.

Koła rządowe chciałyby zerwać na „inteligencji zorganizowanej”. Chciałyby widzieć w inteligencji osobną warstwę społeczną, podatną tylko na wpływy jednej partii. Partja Pracy wspólnie z „naprawiaczami” urządziła we czwartek zebranie przedstawicieli organizacji inteligencji i namawiała uczestników, by przystąpili do wspólnego bloku inteligencji pracującej. Jednakże zainteresowani nie dali się złapać na piękne obietniki i odwołali się do swych zarządów i stowarzyszeń. W ten sposób politycznie wyszli z zarzucanych na nich sieci, bo zresztą zbyt nie chcą się narażać sferom rządowym, obawiając się represyj.

Ot świeżo np. Stowarzyszenie Urzędników Państwowych, mające swój lokal w gmachach Zamoyskiego, skonfiskowanych po r. 1863 przez rząd rosyjski, a teraz służących za siedzibę ministerjum spraw wewnętrznych — jest w dużych kłopotach, gdyż słycać u góry głosy, by stowarzyszenie pozabawić... lokalu i użyć go dla urzędów ministerjalnych. Dla kilku tysięcy urzędników, skupiających się w stowarzyszeniach, jedynym tego typu w stolicy, byłby to cios ogromny. Lecz, czy te motywy zechcą wziąć pod uwagę wysokie sfery decydujące?

Czyż godzi się jednak mówić w przededniu świąt i wypoczynku o rzeczach smutnych? Tak się fatalnie składa, że zastoju świątecznego nie widać.

Wczoraj zamordowanie prezydenta łódzkiego śp. Cynarskiego, dzisiaj śmierć twórcy i lidera PPS, Feliksa Perla; wczoraj alarm Władysława Grabskiego o samodzielność gospodarczą kraju i obawy o poddanie się pod wpływy niemieckie, dzisiaj replika wicepremiera Bartla...

Codziennie życie niesie ważkie kwestje. Gdzież tu mówić o chwili spoczynku świątecznego?...

Infra-Maltyna

Ekstrakt słodowy zneutralizowany dla niemowląt sporządzony ze specjalnego siodu przez Krakowski Browar JWPana br. Götza

Ekstrakt słodowy Infra-Maltyna został wypróbowany i zostaje pod stałą kontrolą Szpitala św. Ludwika dla dzieci (Prymarjusz Dr. Wład. Bujak).

Cena zł 6,—

Wyłączne zastępstwo i sprzedaż hurtowna na cały obszar Rzeczypospolitej, Polska Sp. Akc. „PHARMA” Magister B. Jawornicki w Krakowie. Pw 5960-70,64

Do nabycia w aptekach i drogerjach

KINO „APOLLO”

Przedstawienia: 4.30, 6.30, 8.30.

Program świąteczny i dni następnych. Promieniująca pogodnym humorem szampańska farsa filmowa

Manewry Cesarskie

na tle romansu arcyksięcia ze „zwolnienką wolnych związków miłosnych” z Harry Liedtke na czele.

Przedprzedaż 12—2. Pw 7491-11,265

TEATR PAŁACOWY — PLAC WOLNOŚCI 6.

Program świąteczny!

Od pierwszego święta i dni następne Walec Straussa

Dramat z życia wiedeńskiej arystokracji w 10 aktach. Udział biorą na/wybitniejsze sity ekranu

Produkcje taneczne odtwarzają najgłośniejsze tancerki wiedeńskie: ANITA BERBER i BELLA SIRIS.

Rzecz dzieje się we Wiedniu w roku 1923. Pw 7496/7-15,275 4

OSTATNI RAZ!

wyświetlać się będzie wspaniały film (misterjum religijne) pod tytułem:

Życie i śmierć św. Franciszka z Assyżu

w niedzielę, dnia 17 kwietnia (I. święto) w Domu Katolickim na Śródcie.

CENY ZNIŻONE!

Bilety po 1,00 zł, 75 gr. i 50 gr. wcześniej: w Księgarni św. Wojciecha przy placu Wolności, u OO Franciszkanów, w drogerji p. Jaszewskiego na Chwaliszewie oraz w biurze parafji archikatedralnej. Czysty dochód na budowę Domu Tercjarskiego i Domu Katolickiego na Śródcie. Początek seansów o godz. 4 i 6,30 wiecz.

O liczny udział proszą

OO. Franciszkanie.

TELEFON 29-96.

TELEFON 29-96.

Największy specjalny dom i fabryka odzieży męskiej i dla chłopców.

Największy wybór konfekcji męskiej dla młodzieży i chłopców.

ODDZIAŁ MIAROWY

zaopatrzony w najlepsze materiały po najniższych cenach. Pw 6344-4,3304

FIRMA NASZA BYŁA ZAWSZE JEST I BĘDZIE NAJKORZYSTNIEJSZĄ.

GŁOŚNIKI „NORA”

ODDAJĄ MUZYKĘ I MOWĘ LUDZKĄ DO ZŁUDZENIA NATURALNIE.

CASINO

Zamiast tylko życzyć sprawiamy wszystkim wesołe święta otwierając dnia 17-go

wytworny kinoteatr

„CASINO”

Aleje Marcinkowskiego 28

Norma Talmadge

jako

KIKI

Porwie nas — — — zachwyci — — — do łez rozśmieszysz

Więc do zobaczenia!

Cztery seanse: pierwszy o 3 — ostatni o 9

CASINO

Pw 7493-15,291

KINO „ODEON”

Wspaniały program świąteczny „Na Strunach Zmysłów” Tragedja pierwszych pożądań młodego chłopca w rolach głównych: LYA DE PUTTI I WALTER SLEZAK

Siedliskiem śmierci są Kiszki

Obstrukcje i niedomagania kiszek są źródłem prawie wszystkich chorób.

Przy nieregularnym stolcu zawartość kiszek wypiera nieczyste i rozkładowe materje do krwi. Prąd odżywczych soków przenika truciznami, zanieczyszczając niemi organizm, osłabia go i stwarza podłoże do przeważnej ilości chorób.

Codzienny 5-minutowy masaż ciała skutecznie działającym „Punkt Rollerem”, pobudza białą czynność kiszek, usuwając stopniowo obstrukcję. Specjalista dr. med. Jordan pisze: „Ciągłe jeszcze podwiewca się za mało uwagi obstrukcji i niedomaganiom kiszek, jakkolwiek dowiedzionem jest, że przy nieregularnym stolcu soki trujące przenikają krew i niszczą organizm. Odpowiednio zastosowany masaż „Punkt-Rollerem” wzmacnia muskuły brzuszne, napełnia dostatecznie krwią mięśnie kiszek i pobudza do wzmoczonej akcji muskulaturę i gruczoły kiszek. W następstwie tego, masaż opony brzusznej przyspiesza posuwanie się i przetwarzanie zawartości kiszek. Działanie masażu przyczynia się znacznie do złagodzenia nerwowych bólów kiszek i jelit. Oczywiście jasnym jest, że przez stosowanie masażu również krew lepiej przenika do skóry, która przybiera wygląd młodzieży i świeższy. Ogólny masaż ciała oddziałuje na cały organizm uspakajająco i odżywczo. Objęć krwi ciała limfatycznych zostaje przyspieszony przez to dopływ krwi do poszczególnej tkanki i organów, podniecając ich funkcje do tego stopnia, że cały organizm staje się odporniejszym. Zbawienny wpływ masażu zapomocą „Punkt-Rolleru” odczuwa się przedewszystkiem przez poprawę zdrowia, ustąpienie nerwowych bólów, orzeźwiający sen. Przy braku sił, cierpieniach nerwowych i otępieniu, jak również przy wszystkich chorobach przemiany materji, jest masaż ciała niezbędnym. Zaznaczyć jeszcze należy, że w ten sposób człowiek uzdrawia własny organizm bez przesyłania go lekarstwami.

Nacz. lek. Prof. Dr. Ferrua pisze w jednym ze swych dzieł: Masaż brzucha „Punkt Rollerem” wzmacnia robaczkowe ruchy kiszek, pobudza do działania kieszki odchodowa i zapobiega obstrukcji bez używania środków przeczyszczających. Stolec staje się regularnym.

Dr. med. Prince, lekarz uzdrowiskowy w Karlsbadzie, pisze: Przy chronicznych zatwardzeniach osiągnąłem jak najbardziej zadawalające wyniki zapomocą „Punkt-Roller”. Wiemy przecież, jak trudną do wyleczenia jest właśnie ta forma obstrukcji. „Punkt-Roller” oddziałuje bezwarunkowo dodatnio na chroniczną bierność kiszek, czego dowodem, że zaczynają one na nowo sprawnie pracować.

Radca sanit. Dr. Braun pisze w „Prze-gładzie Medycznym”: W wielu wypadkach zastarzałej obstrukcji osiągnąłem przy zastosowaniu „Punkt-Roller” nadzwyczajne rezultaty. Poleca się więc jak najszybciej wprowadzenie go w użycie.

Cena „Punkt-Rolleru” zł 38,—, względnie zł 48,— za aparat o znacznie silniejszym działaniu.

Zaopatrujcie się zatem jak najprędzej w „Punkt-Roller”, a przy zakupie zważajcie na znak ochronny „Kropka na czole”, bo tylko ten aparat zaopatrzony jest w opatentowane, skutecznie działające ssawki kauczukowe.

27 patentów we wszystkich krajach. Nagrodzony na tegorocznej wystawie „Kultura Ciała i Stroju” w Warszawie srebrnym medalem.

Żądać bezpłatnych prospektów z opinjami lekarzy.

Aparatu „Punkt-Roller” żądać należy we wszystkich składach apteczno-sanitarnych, lub bezpośrednio w firmie:

B. PRUSIEWICZ

POZNAŃ, pl. Nowomiejski 7. Telef. 1081

Ostrzega się przed bezwartościowymi naśladownictwami.

Pw 7385-15,280

533-04

TO TU GOLI...? JA UŻYWAŁ TYLKO DIXORASE

PERFUMOWANY RÓŻOWY KREM PARYSKIEJ FIRMY „DIXOR”

WYŁĄCZNI PRZEDSTAWICIELI PRZY DIXOR WARSZAWIE: M. CZAPNIK I S. IZICKI WARSZAWA, UL. BUDAŃSKA 10, 10-10

Mw 757

Śp. Cynarskiego zamordowali komuniści?

Łódź, 16. 4. (Tel. wł.) Coraz poważniejsze poszlaki wskazują na to, że morderstwa prezydenta Cynarskiego

dokonali komuniści. Byłby to początek akcji terrorystycznej dla siania zamętu i anarchji w społeczeństwie.

Na giełdy europejskie — na berlińską także?

Warszawa, 14. 4. (AW.) Według informacji z kół finansowych rozważany jest obecnie projekt porozumienia się z kilkoma wielkimi bankami Anglii, Francji, Belgii i Szwajcarii, zmierzającego do wprowadzenia pożyczki polskiej na giełdy europejskie po sfinalizowaniu rokowań o pożyczkę. Udzielenie Polsce pożyczki przelamuje blokadę kredytową

Polski, która de facto istniała jako wynik akcji wrogich naszej państwowości czynników. Jednocześnie zamierzone jest ściślejsze współdziałanie Banku Polskiego z wielkimi bankami emisyjnymi Europy.

Od redakcji: Czy wprowadzenie pożyczki polskiej na giełdy europejskie ma również oznaczać wprowadzenie jej na giełdę berlińską?

Kessler aresztowany?

Śledztwo stwierdziło niedbalstwo w urzędowaniu funkcjonariuszy pocztowych w Królewskiej Hucie — Dalsze aresztowania

Warszawa, 16. 4. (Tel. wł.) Działającej nocy rozeszły się w Katowicach pogłoski, jakoby w Częstochowie aresztowano urzędnika pocztowego Kesslera, który zdefraudował był w urzędzie pocztowym w Królewskiej Hucie półtora miliona złotych. Potwierdzenia tej wiadomości niema. Śledztwo wykazało, że Kessler należał do „Volksbundu” i był działaczem niemieckim.

Policja niemiecka zrobiła rewizję w mieszkaniu brata defraudanta w Bytomiu; nie znaleziono go tam, jak również nie odnaleziono go w Berlinie, dokąd, jak zapowiadał, miał wyjechać na zawody bokserkie. Kessler uplano-

wał widocznie zgóry defraudację i zrobił wszystko, by zmylić za sobą ślady. Prócz dyrektora poczty w Królewskiej Hucie, Prochy, aresztowano też sekretarza Leksa oraz woźnych Chytrego i Jeziorowskiego. Komisja ministerjalna, która przybyła do Katowic, stwierdziła niedbalstwo w ich urzędowaniu.

Bank Polski w Siedlcach dwukrotnie nadsyłał telegram do urzędu pocztowego w Królewskiej Hucie, donoszący o półtoramilionowej przesyłce i prosił o dopilnowanie jej odbioru. Obowiązkiem urzędu było wezwać straż policyjną. Nie ulega wątpliwości, że Kessler miał współników, zatrzymanych na poczcie. (w)

Znowu silne napięcie między Włochami a Jugosławją

Rząd włoski stwierdza, że traktat w Tiranie nie może być przedmiotem pertraktacji

Białogród, 16. 4. (PAT.) Rząd jugosłowiański otrzymał od rządu włoskiego oficjalne zawiadomienie, że Włochy uważają traktat, zawarty w Tiranie, za wewnętrzną sprawę albańsko-włoską, która nie dotyczy żadną miarą interesów Jugosławji. Z tego powodu sprawa tego traktatu nie może być postawiona na porządku dziennym bezpośrednich rokowań jugosłowiańsko-włoskich. Rząd włoski ogłosił w dziennikach rzymskich komunikat utrzymany w tym duchu. Jugosławja uważa ten krok Włoch za obraźliwy dla niej. Jugosławji nie pozostaje nic innego, jak zwrócić się o ochronę do Ligi Narodów. Jest możliwe, że tego rodzaju prośba Jugosławji o interwencję wysłana będzie już w najbliższych dniach do Rady Ligi Narodów.

Białogród, 16. 4. (PAT.) „Vreme” organ byłego ministra spraw zagranicznych Ninczicza, pisze, że komunikat agencji Stefaniego, zawierający oświadczenie, iż traktat, zawarty w Tiranie, nie dotyczy Jugosławji, nie przyczynił się do stworzenia przyjaznej atmosfery do bezpośrednich rokowań. Komunikat jest — zdaniem dziennika — znamienity i w obecnej chwili niezrozumiały. Dziennik daje do zrozumienia, że Liga Narodów będzie musiała interwenjować.

Półoficjalna „Samouprawa” zapytuje, czy ponowna serja artykułów wrogich Jugosławji, jakie się ukazały w „Giornale d'Italia” nie jest wynikiem systemu umyślnego psucia wzajemnych stosunków.

Zaniepokojenie we Francji

Paryż, 16. 4. (PAT.) Niektóre dzienniki, jak „Gaulois” i „Excelsior”, objawiają niepokój w związku z tem, że sprawa zatargu włosko-jugosłowiańskiego w następstwie komunikatu rządu włoskiego, stwierdzającego, że traktat w Tiranie nie obchodzi Jugosławji, weszła w nową fazę.

„Gaulois” zaznacza, że zwiększyła się możliwość wybuchu wojny, wyraża jednak nadzieję, iż ratyfikacja układów w Nettuno pozwoli Włochom naprawić skutki traktatu w Tiranie, który stanowi główną przyczynę napięcia stosunków pomiędzy Rzymem i Białogrodem.

„Excelsior” sądzi, że skoro rola i znaczenie traktatu w Tiranie nie są ściśle ustalone, wszelka poprawa w

stosunkach włosko-jugosłowiańskich jest niemożliwa.

„Quotidien” wypowiada pogląd, że jeśli Uzunowicz utworzy gabinet z udziałem Chorwatów i demokratów, to stanowisko Jugosławji w rokowaniach z Włochami zostanie znacznie wzmocnione.

„Peuple” stwierdza, że polityka włoska nie łączy do uspokojenia.

J. Bainville w „Action Francaise” omawia ujemną rolę Ligi Narodów w sprawie zatargu włosko-jugosłowiańskiego, podnosząc, że postępuje ona jak Piłat i konkluduje, że Francja nie powinna ani być tak naiwna, aby jej to wyrzucać, ani też nie powinna na nią liczyć w wypadku poważnego niebezpieczeństwa.

Włochy rozbiły Małą Ententę?

Paryż, 16. 4. (PAT.) P. Bracke w socjalistycznym „Populaire” omawia ostatnią mowę Benesa w komisji spraw zagranicznych czeskosłowackiej izby posłów, zaznaczając, że oznacza ona koniec, a w każdym razie zamarcie Małej Ententy w przyszłości. Odpowiedzialność za to spada na Włochy, które przy poparciu Anglii doprowadziły do wywołania rozdzwiku pomiędzy poszczególnymi jej członkami. Autor obawia się, że na Węgrzech przywrócona zostanie monarchja i

wyraża ubolewanie, że w traktacie włosko-węgierskim w postanowieniach dotyczących postępowania pojedynczego, nie wzięto pod uwagę Ligi Narodów.

Zajście na granicy rumuńsko-sowieckiej

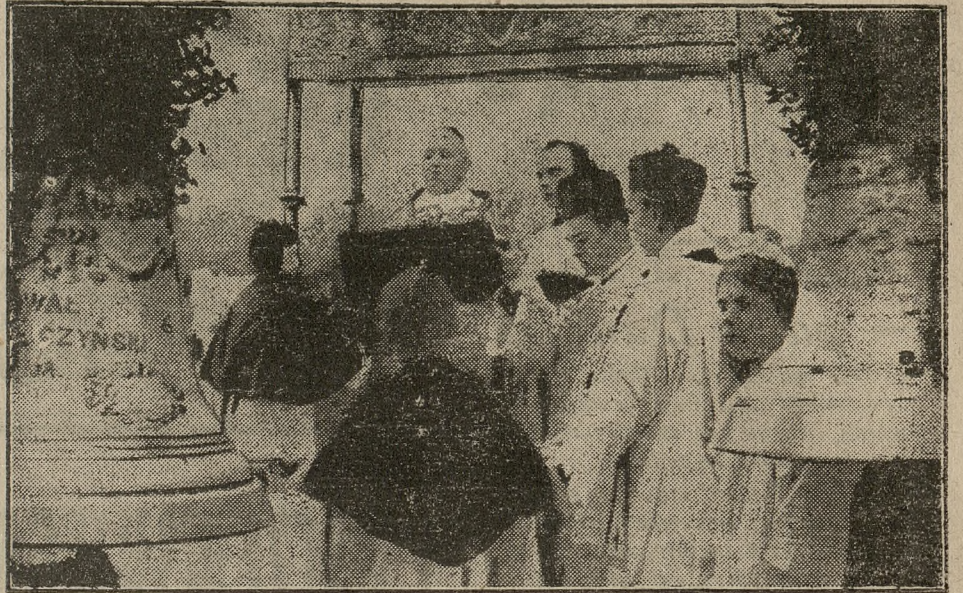
Bukareszt, 16. 4. (PAT.) Niektóre pisma podały jako sensację wiadomość o ataku bolszewików nad Dnie-

stem na granicy rumuńskiej. W rzeczywistości miał tam miejsce drobny incydent, a mianowicie w nocy z 5 na 6 kwietnia żołnierze z rosyjskiej strażnicy pogranicznej dali kilkanaście strzałów karabinowych w kierunku miasteczka Soroca, jednakże kule nie dosięgły wybrzeża rumuńskiego. O fakcie tym została powiadomiona specjalna komisja mieszana, w celu przeprowadzenia śledztwa.

Międzynarodowe Targi w Poznaniu — 1 do 8 maja 1927 r.

dw 3673

OFIARNOŚĆ NA CELE OŚWIATOWE WZMAGNIA POTEGĘ RZECZYPOSPOLITEJ.

Poświęcenie dzwonów w Rogalniku przez J. E. Ks. Prymasa ub. niedzieli.

Ks. Prymas w Rogalniku

Uroczu nad Wartą położony Rogalinek, dokąd latem udają się liczne wycieczki parowcem z Poznania lub pieszo ze stacji kolejowej Puszczykówko, obchodził w palmową niedzielę piękną uroczystość poświęcenia dzwonów kościelnych. Najdostojniejszy ks. Prymas wyjechał z Poznania samochodem; na granicy wioski Świątynki i majątności Rogalnik przywitał ks. Prymasa hr. Rogler Raczyński. J. E. ks. Arcypasterz przesładł się do powozu i poprzedzony liczną banderją, zjechał przed kościółek parafialny w Rogalniku.

W uroczystej procesji wprowadzono ks. Prymasa do przybranego w zieleni kościółka, gdzie po modlitwie przed Najśw. Sakramentem zasiadł na tronie. Od ołtarza przemówił miejscowy proboszcz, ks. Jan Kalawski, który w imieniu parafjan wyraził najpierw wielką radość z przybycia Najwyższego Dostojnika Kościoła w Polsce, składając przytem najgłębszy hołd; następnie wskazał na wielką rolę, jaką odgrywają dzwony w życiu kościelnym. Głos dzwonów bowiem jest głosem z nieba, przypominającym nam prawdy najświętsze i jest nam wiernym towarzyszem wśród pielgrzymki ziemskiej; w dniach radości razem z nami się weseli i raduje, a w dniach smutku razem z nami jęczy i płacze. W końcu ks. proboszcz poprosił Najśw. ks. Prymasa, by raczył poświęcić dzwony i udzielić parafjanom arcypasterskiego błogosławieństwa.

W odpowiedzi ks. Prymas zaznaczył, że bardzo chętnie przybył na konsekrację dzwonów i poświęcił je, by głosiły chwałę Bożą, a parafje zwoływały na nabożeństwo; zachęcał do

wiernego trzymania się Kościoła i przestrzegania przed duchami fałszu i kłamstwa, gdyż w dzisiejszych czasach i do skromnych wiosek zaglądała różni wichryciele. Po przemowie udzielił w uroczysty sposób arcypasterskiego błogosławieństwa. W procesji zaprowadzono ks. Prymasa przed dzwonnice, gdzie ustawiono pięknie przybrane dwa dzwony, odlane gustownie w ludwisarni A. Białkowskiego w Poznaniu (Wilda). Nastąpiły wśród długich modlitw piękne ceremonie konsekracji dzwonów, jak święcenie wody, którą zmywano dzwony, namaszczenie dzwonów olejami św., okadzenie i t. d. Najprzew. ks. Arcypasterz jeszcze raz przemówił do parafjan, chwalał ich ofiarność i upominając, by chętnie słuchali głosu dzwonów poświęconych, gdy ich wyzwać będą do służby Bożej.

Po uroczystości kościelnej odprowadzono Najśw. ks. Prymasa na plebanję, gdzie odbył się obiad. Po obiedzie wyjechał ks. Prymas do Rogalnika, by zwiedzić w miejscowym pałacu galerię obrazów, a po krótkim tam pobycie wrócił samochodem do Poznania.

Uroczystość poświęcenia dzwonów nazawsze zapisze się głęboko w pamięci parafji Rogalinek; zaszczyt. takiego dostąpił parafjanie, iż Najprzew. ks. Prymas zawiązał do ich skromnego kościółka i osobiście dokonał konsekracji dzwonów, podniósł ich na duchu i przywiązał tem silniej do Kościoła i ukochanego Arcypasterza, a flekroć głos dzwonów. Jak zaznaczył ks. prob. Kalawski w końcu — rozpiwać się będzie po polach i łąkach, wodach i pagórkach, tylekroć z wdzięcznością i radością wspominać będą uroczyste chwile tegorocznej palmowej niedzieli.

Z uroczystości poświęcenia dzwonów w Rogalniku. Siedzą od st. lewej: Ks. dziekan Michalski z Zaniemyśla, J. E. Ks. Prymas Dr. Hlond, ks. prob. Kalawski. Stoją od str. lewej: hr. Roger Raczyński, dyr. Mann, ks. kan. Rudkowski, Adam Kalawski, ks. kan. dr. Mendelewski, pik. Kalawski, ks. admin. Filipowski z Głuszyny, radca Józef Kalawski, arch. portowy K. Mayer.

PIĘCI
 RADYKALNIE USUWA
 OD 20 LAT ZNANY
KREM
LANOL
 DO NABYCIA W SZEDZIE

Mp 6443

Malto

— patrz Danusia

to jest ten ekstrakt „Malto”, który codziennie nam daje mamusa do mleka, kakao lub kawy rano i na podwieczorek.

Ekstrakt „Malto” smakuje wszystkim dz'eciom, odżywia je, wzbudza apetyt i daje te siły, których nie mają przy zwykłym odżywianiu.

Jeszcze dziś kup „Malto” do nabycia w aptekach i drogeriach. Fabryka „MALTO”, Śrem (Wlkp.).

Najlepsze
Pulsa
 środki do pielęgnowania
zębów

zw 721

BACZEWSKIEGO

(rok założenia 1782)

destylaty:

- Alasz,
- Bernardine,
- Chartreuse,
- John Bull,
- Zytinia kminkowa.

Pw 5667-4,91

Juvenol znakomita farba na s'we włosy działa trwale i naturalnie we wszystkich odcieniach i jest bezwarunkowo nie szkodliwa. — Żądać wszędzie

Parfumerie d' Orient, Warszawa. M. 63

Czy główka blond, czy czarna

SHAMPOO ELIDA

pielęgnuje ją najlepiej: włosy stają się miękkie i jedwabiste!

P p 7090-10, 431/2

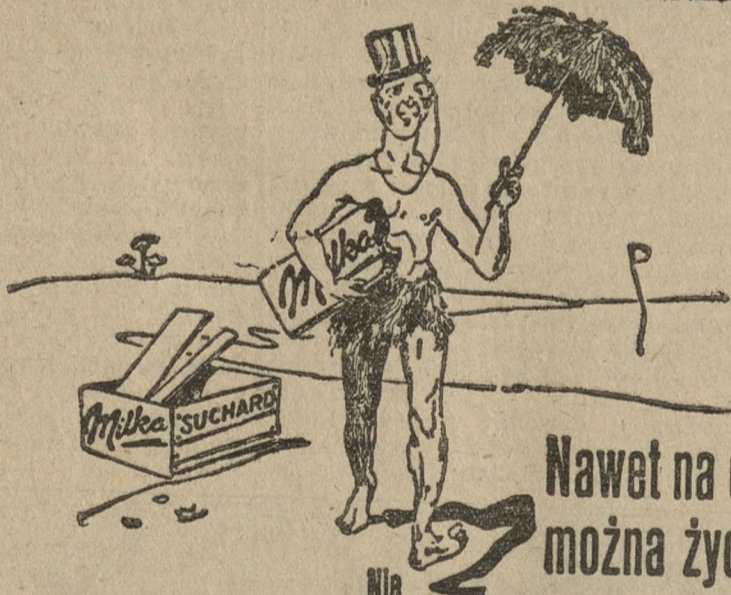
Czekolady deserowe, mleczne i do gotowania.

poleca Pw 5151-7,31

A. Piasecki s A. Kraków.

Matka

powinno do każdej kąpieli dla dziecka dodać łyżeczkę płynu Silv-Ozon-„Motor” (wyciąg ze świeżej kosodrzewiny). Silv-Ozon „Motor” w płynie działa dodatnio na zdrowie dziecka. Wystrzegać się tanich bezwartościowych naśladowstw. pozabawionych własności leczniczych.

Nawet na odludnej wyspie można żyć...

Nie droższe od innych i najlepsze w świecie

...jeśli się ma dostateczny zapas najlepszej czekolady MILKA.

MILKA-SUCHARD zawiera 100% skoncentrowanego pokarmu i może zastąpić wszelkie środki żywności.

Nie kupuj czekolady tylko dlatego, że Ci smakuje. Kup czekoladę MILKA-SUCHARD a będzie Ci smakowała napewno lepiej od innych czekolad, a przytem MILKA służy najlepiej Twemu zdrowiu. Gdy raz tylko skosztujesz, przekonasz się, że niema lepszej czekolady, niż MILKA-SUCHARD.

KAŻDY KĘS DODAJE SIŁ I ZDROWIA.

BITTRA-SUCHARD

najidealniejsza czekolada dla palaczy

Mw 371

Najlepszy środek odżywczy i wzmacniający dla dzieci i dorosłych

Do nabycia we wszystkich aptekach i drogeriach. M w 735

Prosimy być przekonany, że stale podniesienie jakości produkcji cukrów marki

UNAMEL

jest główną naszą troską. Stale wzrastające obroty umożliwiają nam wykonanie inwestycji w tym kierunku rentujących się doskonale.

Dr. W. A. Henatsch - Unisław.

P w 7-50-64, 38

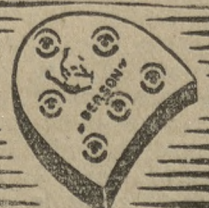
SNIEG TATRZAŃSKI
 NAJSZLACHTNIEJSZY KREM NAJLEPSZE MYDŁO
 DO NABYCIA w APTEKACH, DROGERIACH I PERWIERIACACH

P w 7263-15, 238

BERSON

NAJLEPSZY OBCAS GUMOWY

P w 7075-8, 815

List otwarty do marszałków Sejmu i Senatu

W sprawie gen. Tadeusza Rozwadowskiego

Krakowski „Głos Narodu” ogłasza następujący list otwarty:

„General broni, obrońca Lwowa, szef misyj wojskowych w Paryżu, szef sztabu generalnego w wojnie bolszewickiej, organizator i współtwórca zwycięstwa pod Warszawą, dowódca wojsk wiernych złożonej przysiędze w czasie wypadków majowych, żołnierz i obywatel, którego imię z wdzięcznością i czcią wymawiane było przez cały naród, Tadeusz Rozwadowski przeżywa od dziesięciu miesięcy w więzieniu śledczym, oskarżony publicznie o nadużycia i bezczeszczenie w bezkarnie puszczanej w obieg broszurce zatytułowanej: „Zbrodniarze”.

Od dziesięciu więc miesięcy wlecieła sprawa nie generała Rozwadowskiego, ale godności narodu, który chce i musi wiedzieć, czy w najgroźniejszych dla ojczyzny chwilach odawał swoje losy i życie swoich walecznych synów w ręce zbrukane, czy też dzieje się straszliwa krzywda, wymagająca doraźnego, jawnego i pełnego zadośćuczynienia.

W grudniu 1926 r. sąd wojskowy orzekł, że niema powodu do dalszego aresztu śledczego, jednak prokurator zastąpił się względami wojskowymi pierwszorzędnej wagi i uznał dalszy areszt za konieczny.

Uznając tajemniczość sprawy, roz-

dźwięk w orzeczeniach miarodajnych, wreszcie niebawem przeciąganie śledztwa za czynniki w najwyższym stopniu demoralizujące opinię publiczną i podkopujące powagę władz państwowych, my niżej podpisani domagamy się jak najszybszego wygotowania aktu oskarżenia przeciw gen. Rozwadowskiemu, w każdym zaś razie uwolnienia generała, który może i chce odpowiadać z wolnej stopy.

Kraków, w marcu 1927 r.

Powyższy list — zaznacza „Głos Narodu” — wysłany został z Krakowa do marszałków Sejmu i Senatu. Podpisany został przez Związki Hallerczyków z gen. Józefem Hallerem na czele, przez 20 stowarzyszeń i kilka tysięcy obywateli z Krakowa, Poznania i Lublina (Lwów już przedtem wystąpił z analogiczną akcją). Wśród podpisów znajdują się nazwiska dwóch księży biskupów, prezesa Akad. Umiej., senatorów i posłów, przedstawicieli duchowieństwa, profesorów uniwersytetów i wybitnych obywateli ze wszystkich warstw społeczeństwa.

Tyle „Głos Narodu”. Od siebie dodajemy, że powyższy list otwarty podpisany został w Poznaniu przez przedstawicieli organizacji i instytucji narodowych, między innymi również przez redakcję pisma naszego.

Niemieckie pretensje w sprawie osiedlania

Deklaracja „Heimatsbundu”

Berlin, 16. 4. (PAT.) Wschodniopruski „Heimatsbund” ogłasza deklarację, w której domaga się, aby w rokowaniach osiedleńczych pomiędzy Polską i Niemcami została obecnie ustalona zasada, że obywatele Rzeszy winni mieć prawo nabywania ziemi w Polsce, nadto, aby była przewidziana gwarancja, iż będą oni mogli istotnie

korzystać z tego prawa w praktyce. Deklaracja domaga się od rządu Rzeszy stanowczego tonu w rokowaniach z Polską i zdecydowanego stosowania nacisku na Polskę przede wszystkim w sprawie dowozu łożu żelaznego z Niemiec, od czego zależy jest cały przemysł stalowy na polskim Śląsku.

Echo narady w sprawie obchodu Trzeciego Maja

W numerze porannym, w referacie o wczorajszym zebraniu w sprawie narodowego obchodu Trzeciego Maja, stwierdzono, że władze wojskowe dopuszczają „Strzelca” do pochodu woj-

skowego. Zdanie to stwierdzało faktyczny stan rzeczy, a nie zawierało krytyki tutejszych władz wojskowych, wszystkim bowiem dobrze wiadomo, że władze tutejsze postępują tak, jak tego od nich żądają warszawskie władze naczelne.

Pw 7486 14,209

Wszyscy muszą wiedzieć

iz mydło JELEŃ-SCHICHT jest nie tylko gwarantowane czyste, ale przede wszystkim tanie dzięki swej wydajności.

W dzisiejszych ciężkich czasach nie wolno niszczyć swej drogocennej białizny przez używanie różnych nieznanych mydeł dlatego tylko, że są tanie.

Każda gospodyni, dbała o czystość i całość białizny, używa tylko znanego od dwóch pokoleń

MYDŁA JELEŃ-SCHICHT

Wystrzegajcie się falsyfikatów i zwracajcie uwagę na markę

JELEŃ-SCHICHT!

Przeciw pogwałceniu niedzieli

„Świat Kupiecki” zajmuje się żywo aktualną sprawą święcenia niedzieli, pisząc między innymi:

„To o czym się dowiadujemy, zagraża chrześcijaństwu naszemu kupiectwu w najwyższym stopniu

Mówi się w pewnych kołach, że poważny odłam ludności państwa polskiego niechrześcijańskiego pochodzenia ma handle swe i tak już zamknięte w inny dzień tygodnia, mianowicie w sobotę. Tedy sprawiedliwość wyrównawcza nakazuje dać im ekwiwalent.

Rozumiemy ten argument, mający zresztą charakter bardzo powierzchowny. Tu bowiem nie chodzi jedynie o ekonomiczną, o gospodarczą zasadę uprzywilejowania tego lub owego odłamu handlu polskiego czy niepolskiego.

Tu chodzi o coś ważniejszego. Tu chodzi o uwydatnienie w myśl naczelnych zasad konstytucji polskiej, że w Polsce, w kraju, w którym wiara Chrystusowa sumieniem narodu kieruje, naczelna zasada przykazania Bożego: „pamiętaj, abyś Dzień Święty święcił” była ściśle przeprowadzona i uszanowana jako naczelna zasada nakazu i moralnego i religijnego, którym handlować nie wolno.

Dziwna rzecz, że ci sami, którzy dziś wołają o wyłomy w święceniu niedzielnym, godzili się na nie nie tylko milcząco, ale wręcz je szerzyli, jak o tem świadczy dyskusja w poznańskiej Izbie przemysłowo-handlowej, podczas której stwierdzono, że członkowie z czasów niewoli — a część ich wielką składała się z niechrześcijan — wypowiedzieli się pozytywnie za obowiązek święcenia niedzieli.

My jako kupiectwo polskie i chrześcijańskie nie możemy się zgodzić w tym wypadku, wypadku sumienia wierzącego, na żadne kompromisy. Nie na darmo nosimy na naszych oznakach organizacyjnych przydomek „chrześcijański” nie od dziś, nie od wczoraj, ale od wieków.

Kto przyjeżdża do Polski, kto żyje w Polsce, musi zgodzić się na jedno: Polska jest chrześcijańska. A dla chrześcijańskiej Polski niedziela jest dniem odpoczynku, dniem święta manifestacji wiary.

Stawiamy kwestję jasno i wyraźnie na platformie religijnych uczuć naszych. Nie chcemy w tej chwili operować argumentami ani ekonomicznymi wzgl. konkurencyjnymi. Uznajemy konkurencję i ścieranie się na jej tle, ścieranie, które z współobywatelami naszymi niechrześcijańskiego pochodzenia przeprowadzać musimy. W tej walce zwyciężać musi niewątpli-

wie zasada sprężystej pracy i umiejętnej organizacji.

W myśl przykazania: „Pamiętaj, abyś Dzień Święty święcił”, Związek nasz, który wyrwał walczy o nieykonalność niedzieli, poczynił dalsze kroki energiczne. Ze swej strony wyzwały kupiectwo nasze — przede wszystkim zorganizowane — by stanęło w zwartym szeregu za nami i — pomnie chrześcijańskich tradycji przodków swoich — na ręce Prezydenta Rzeczypospolitej oraz na ręce Prezesa Ministrów manifestacyjnie przekazywało swą wolę, że niedzieli naruszać nie wolno.

W tym duchu roznieśmy nasze wici!”

Czem pudrować twarz?

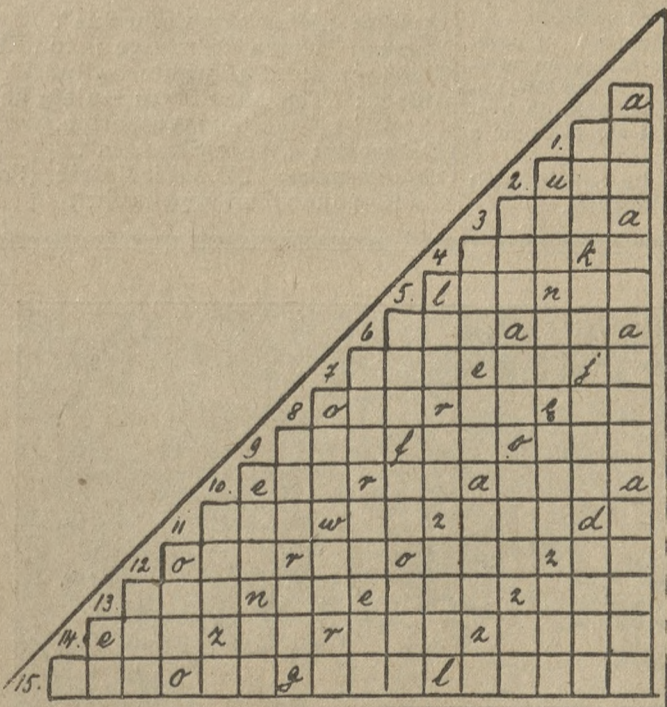
Nieraz zwracaliśmy uwagę czytelników na ważność doboru odpowiednich kosmetyków do danej właściwości cery. Obecnie istnieją już pudry odtłuszczające i roślinne — ożywiające. Dr. Lustra puder higieniczny dostosowany jest do tłustej, natomiast puder egzotyczny Dr. Lustra nadaje się do pielęgnowania suchej i normalnej cery. Wystrzegajcie się przeto uniwersalnych pudrów.

Mw 748

9

ŁAMIGŁÓWKA

na nudy świąteczne
(ulożył Płat).

1. Płat
2. miasto w Rosji
3. drzewo
4. czasokres
5. instrument muzyczny
6. modlitwa
7. pozdrowienie
8. pole bitwy
9. rodzaj nauki
10. prowincja hiszpańska
11. cześć Was wkrótce
12. cyrulik sewilski
13. śona pisarza
14. chluba literatury polski
15. tycczenia.

Puste kwadraciki należy wypełnić odpowiednimi głoskami, tak aby w połączeniu z podanymi już głoskami utworzyły wyrazy o podanym znaczeniu.

Linja skośna i pozioma trójkątu wykażą jednobrzmiące życzenie, przyczem linja pionowa przeznaczona jest dla nianiek, usypiających dzieci.

W tych dnlach ostatnia szarada z obecnego cyklu.

Wyciąć i schować pod klucz!

Uwaga: W wierszu 18-tym szarady No. 8 zaszła omyłka drukarska: zamiast „żaden się znajdzie”, powinno być „żaden się nie znajdzie”. —

OBFITA DELIKATNA
SAVON POUR LA BARBE
GIBBS
AU COLORE
PÂLE
PARIS

NIWYSYCHAJĄCA
PIANĘ DAJE

MYDŁO DO GOLENIA

HYGIENICZNE
EKONOMICZNE
PRZYJEMNE
W UŻYCIU

IBBS
Je n'est
devenir
le plaisir

GENERALNE PRZEDSTAWICIELSTWO
NA POLSKĘ I GDAŃSK
L. KORYTKO & Cie
WARSZAWA, PLAC DĄBROWSKIEGO 9
TEL. 49-01
PARIS 45 RUE TRÉVISE
nw 5756

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Dzisiejszy numer „Kurjera Poznańskiego”

obejmuje 32 stron druku i zawiera, obok zwykłego materiału informacyjnego, następujące, m. in. artykuły i pozycje:

„Rozważania w Zmartwychwstanie”. — Ks. Józef Prądzyński „Wartości i wskazania katolickie”. — Ks. A. Kubik „Grób Chrystusa Pana”. — Mieczysław Opalek „Staropolskie święta”. — Józef Birkenmajer „Medytacje pasyjne”. — Stanisław Wasylewski „Przed 79 laty”. — Dr. Marja Wojciechowska „Stroje mieszczan poznańskich w XVI wieku (w nagłówku podano mylnie wiek XII)”. — Aniela Koehlerówna „Siedziba Kawalerów Rodyjskich”. — Jan Pietrzycki „Do słów Ewangelji” i „Do braci ptaków”. — R. El. „Kwiecień w lesie”. — Ks. dr. Stanisław Janicki „Odwieziny świętych niewiast przy grobie Pana Jezusa”. — Terysyt „Alleluja”. — „Wiosna w poezji greckiej” (w nagłówku podano mylnie Wieszcz w poezji greckiej) w przekładzie Witolda Klíngera. — Kludjusz Hrabek „Książka o Fordzie”. — Sz. N. Wycieczki po prowincji (Zbiory i Biblioteka w Kórniku) itd.

Numer ozdobiony 21 rycinami.

Działy: Akademicki i Wychowania fizycznego dla braku miejsca odkładamy do numeru wtorkowego.

Wymuszanie na radio

Niesfortunny uczeń schwycony przy lufie armaty.

W tych dniach zainteresowała się policja 13-letnim uczniem gimnazjalnym z powodu wymuszania. Chłopiec pod wpływem radjomanji wysłał do ośmiu osób listy, w których żądał złożenia pewnej sumy w wskazanym miejscu grożąc zemstą. Wybrał sobie w tym celu armatę stojącą przed Muzeum Wojskowym przy ul. Artyleryjskiej. Pieniądże polecił wkładać do lufy działa. Jeden z ciekawych adresatów poszedł na wskazane miejsce i zauważył sprawcę w pobliżu lufy, przycem autor listów z pogrozkami został zdemaskowany. Przyłoczony siłą faktu, zeznał chłopak, iż pisał listy zgrozami w tym celu, by uzyskać pieniądze na zakup radja, które było jego gorącym pragnieniem. (z)

Straszny wypadek

Śmierć ucznia gimnazjum św. Jana Kantego w dole piaskowym.

Nasz korespondent kościański (w) donosi nam:

Dnia 13 b. m. o godzinie 14,30 zasypany został przy braniu piasku uczeń gimnazjum św. Jana Kantego w Poznaniu, 18 letni Antoni Marciniak, syn gospodarza Pawła Marciniaka z Gorzyc w pow. Kościańskim. P. dr. Bartłitz z Czempina stwierdził śmierć przez uduszenie.

Śmierć spotkała nieszczęśliwego ucznia w pierwszym dniu wakacji szkolnych; chłopak ledwie przyjechał do domu, pragnął dopomóc rodzicom przy pracach wokół domu.

Rodzina pp. Marciniaków smutne będzie miała święta. Niech jednak ten wypadek smutny będzie przestroga dla innych, bo nie ulega wątpliwości, że straszny wypadek było można uniknąć, gdyby się było trochę ostrożnym.

Szlak do Szeląga

przybliera nową miłą dla oka szatę.

Od blisko miesiąca już zamkniętą jest komunikacja do Szeląga, gdyż na linii tej odbywają się prace nad uregulowaniem alei na terenie od Tamy Garbarskiej w kierunku spalarni śmieci i Naramowic. Postęp w pracach jest duży; przedewszystkiem uderza olbrzymia szerokość ulicy, wynosząca między wytycznymi 26 metrów. Po przeistoczeniu, droga do Szeląga bieć będzie mniej więcej w prostej linii z małymi naogół odchyleniami pomiędzy Cytadeli, gdzie się przy końcu znacznie obniża. Stamtąd podąża w prostej linii na zakręcie drogi pod Naramowicami przy cmentarzu protestanckim, wrzynając się nieco w obecny teren Bractwa Strzeleckiego na Szelągu. Poprawka dokonywa się na linii około 1 i pół kilometra. Pas trasy już wykonany świadczy chlubnie o postępie prac, tak, że łatwością zorientować się można co do przebiegu linii i pochylności ulicy po uregulowaniu.

Niestety przeistoczenie spowodowało ku wielkiemu żmierzaniu i żalowi miłośników przyrody konieczność usunięcia szeregu drzew, co jest przykre przy całej satysfakcji, jakiej się doznaje na widok rozbudowy ulicy. Ku pocieszeniu jednak możemy dodać, że drzewa sadzone ongiś dosyć przypadkowo w celach strategicznych przez zarząd wojskowy, jako maska ochronna forteczna, były chore. Teraz z przyjemnością to podkreślamy, dyrekcja ogrodów miejskich będzie miała pole do popisu, by upiększyć możliwie estetycznie linje ulicy, widoczną z daleka już z Główniej, z Czerwonaka.

Według wszelkiego prawdopodobieństwa Aleja Szelągowska oddana zostanie na użytek publicznej komunikacji kołowej prawdopodobnie w początkach września r. b. Zakończenie prac ziemnych przewiduje się pod koniec czerwca, a położenie bruku wymagać będzie również około dwóch miesięcy czasu. Za to jednak będziemy mieli ulicę, którą z pewnością licznie odbywać się będą spaceracy, gdyż położona nad Wartą z jednej, a laskami Cytadeli z drugiej strony, nie przeciążona zbyt komunikacją, stanowić będzie nader przyjemną promenadę spacerową dla mieszkańców śródmieścia. (k)

KALENDARZYK

Sobota, 16 kwietnia 1927.

Słońce: wschód 5,03 — zachód 18,59 — długość dnia 13 godzin 56 minut.

Księżyc: wschód 18,19 — zachód 5,20 — przed pełnią.

Stan pogody według spostrzeżeń Stacji Meteorologicznej przy Uniw. Pozn.: Temperatura powietrza niska + 3 st. C., wiatr zachodni. Ciśnienie atmosferyczne niskie 795 mm. — W ubiegłej dobie temperatura najwyższa + 12 st. C., najniższa + 3 st. C.

Stan wody w Warcie według notowań Inspekcji Dróg Wodnych: Dziś 2,70 m.

Kal. rzk.: Wielka Sobota; jutro Wielkanoc.

Kal. słow.: Nosisław; jutro Krasisław.

Zebrania

W poniedziałek o 12 wiec przeciwko otwieraniu składów w niedziele i święta, w sali kina „Apollo”.

Różne

W poniedziałek 5-lecie Tow. Powstańców i Wojaków z Śródmieścia.

Nocna służba aptek

dziś i jutro

Śródmieście: Apteka pod Eskulapem, pl. Wolności 13.

Apteka Sapieżyńska, ul. Pocztowa 31;

w poniedziałek

Apteka pod Złotym Lwem, St. Rynek 75;

Apteka 27 Grudnia, ul. 27 Grudnia 17.

dziś i jutro

Jeżyce: Apteka Mickiewicza, ulica Mickiewicza 22;

w poniedziałek

Apteka pod Gwiazdą, ulica Kraszewskiego 12.

dziś i jutro

Lazarz: Apteka „Saksonja”, ulica Głogowska 74-75;

w poniedziałek

Apteka Łazarska, ul. Małeckiego.

Wilda: Apteka „Fortuna”, ulica Górna Wilda 96.

W innych dzielnicach apteki tam się znajdują.

W innych dzielnicach apteki tam się znajdują.

W innych dzielnicach apteki tam się znajdują.

W innych dzielnicach apteki tam się znajdują.

W innych dzielnicach apteki tam się znajdują.

W innych dzielnicach apteki tam się znajdują.

W innych dzielnicach apteki tam się znajdują.

W innych dzielnicach apteki tam się znajdują.

W innych dzielnicach apteki tam się znajdują.

W innych dzielnicach apteki tam się znajdują.

W innych dzielnicach apteki tam się znajdują.

W innych dzielnicach apteki tam się znajdują.

W innych dzielnicach apteki tam się znajdują.

W innych dzielnicach apteki tam się znajdują.

W innych dzielnicach apteki tam się znajdują.

W innych dzielnicach apteki tam się znajdują.

W innych dzielnicach apteki tam się znajdują.

W innych dzielnicach apteki tam się znajdują.

W innych dzielnicach apteki tam się znajdują.

W innych dzielnicach apteki tam się znajdują.

dział okręgowym, oraz p. asesora Zygmunta Stefanowicza sędzią powiatowym w Poznaniu.

ZEBRANIA, ZJAZDY

— * **Baczność Powstańcy i Wojacy!** Okręg I. bierze udział w uroczystości Tow. Poznań - Śródmieście z okazji pięciolecia istnienia w dniu 18. b. m. (drugie święto). Zbiórka okręgu o godzinie 8,45 przed starym ratuszem (front) na Starym Rynku.

— * **Z Wielkopolskiego Związku Myśliwych.** W sobotę, dnia 23 bm. odbędzie się o godz. 15 na sali Wielkopolskiej Izby Rolniczej w Poznaniu przy ulicy Mickiewicza nr. 33 walne zebranie; na porządku obrad m. in. uroczyste wręczenie nagród za schwytanie kłusowników, wykład p. prof. dr. Niezabitowskiego na temat „Zadania łowiectwa”, sprawozdania, zmiany statutu, urządzenie konkursowego strzelania myśliwskiego oraz konkursu psów myśliwskich, wolne głosy. — W razie niestawienia się wymaganej statutowo liczby członków odbędzie się pół godziny po wyznaczonym terminie drugie walne zebranie, które będzie prawomocne bez względu na ilość obecnych.

WIECZORY, KONCERTY

— * **Radjotelegram świąteczny Okręgu Sokół.** W sobotę, 30 bm. urządzi się w salach Apollo z okazji rozpoczęcia sezonu wiosenno-sportowego i otwarcia Targów Międzynarodowych w Poznaniu imponujący wiosenny wieczór taneczny ze współudziałem dwu orkiestr. Wieczór zapowiada się atrakcyjnie, co niewątpliwie wszystkich zwabi do udziału w nim. — Członkowie za okazaniem legitymacyj mogą nabyć zniżkowe bilety do 29 bm. w składach: mebli C. Lewandowski, Fr. Ratajczaka 9, obuwia Zmysłowski, Półwiejska 12 i cygar Chwalszewo 10.

WYSTAWY

— * **Wystawa „Hotel-Restauracja i Kawiarnia”.** Termin tej wystawy i związanych z nią branż został już ustalony, a mianowicie odbędzie się ona w czasie od 1 do 16 października br. na placu Targów. (k.)

KOMUNIKATY RÓŻNE

— * **W kościele św. Małgorzaty na Śródcie** rezurekcja jutro o godzinie 6, po czym uroczysta msza św. z kazaniem.

— * **Polski Związek Klubów Kręglarskich z siedzibą w Poznaniu** urządzi tegoroczny mecz związkowy o mistrzostwo klubowe w czasie od 19 do 24 bm. przy udziale 17 klubów na kręglem drh. Olshewskiego, ul. Wyspiańskiego. Z każdego klubu bierze udział po sześć zawodników, z których każdy oddaje po 60 rzutów z rzędu. Biorąc pod uwagę sprawność, wyrobioną długoletnim ćwiczeniem oraz udoskonalony materiał techniczny, należy się spodziewać ciekawych wyników. Proklamacja mistrzowskiego Klubu, wręczenie dyplomów oraz nagrodzenie trzech najlepszych zawodników odbędzie się w niedzielę, dnia 24 bm o godz. 11,30 przed południem w wyżej wymienionym lokalu.

— * **Do wszystkich Bractw Strzeleckich!** Wobec tego, iż pojawiają się coraz częściej pogłoski, jakoby organ oficjalny Zjednoczenia Bractw Strzeleckich R. P. przestał wychodzić, stwierdzamy dla porządku, że „Proporzec” nieprzerwanie wychodzi dotąd od 1 kwietnia roku ubiegłego począwszy i bywa regularnie co miesiąc wysyłany pod adresem Zarządów poszczególnych Bractw Strzeleckich, do których Bracia Strzelcy winni się zwracać z wszelkimi reklamacjami. Zarząd Zjednoczenia Bractw Strzeleckich Rzeczypospolitej Polskiej.

Stowarzyszenie Młodzieży Obywatelskiej

Poznań-Śródmieście

urządza w drugie święto Wielkanocne dnia 18 kwietnia 1927 r.

BAL WIOSENNY

w sali „BELWEDER” na terenie Targów Poznańskich, przy ulicy Głogowskiej, na który zaprasza wszystkich życzących Stowarzyszeniu. Czysty zysk przeznaczony będzie na cele oświatowe Stowarzyszenia. Wstęp za zaproszeniami, które wydaje się w ognisku przy Al. Marcinkowskiego 2, II dom ogrodowy II piętro. zw 10435 6

WIELKANOC, CIESZMY SIĘ, MÓWIĄ WSZYSTKIE RODZINY, BO NAJLEPSZE PARTJE ROBIĄ CÓRKI I SYNOWIE, ZA POMOCĄ POŚREDNICTWA BIURA „INTERNATIONAL”, POZNAŃ, PIEKARY 18.

zw 10 442

U ludzi z osłabionem działaniem serca, szklanka naturalnej wody gorzkiej Franciszka Józefa przyjęta codziennie zrana naczczo, powoduje łatwe wypróżnienie. Lekarze specjaliści chorób sercowych orzekli, że nawet przy ciężkich wadach serca woda Franciszka Józefa działa pewnie i bez żadnych dolegliwości. Zadać w aptekach i drogerjach, nw 5749

Podziękowanie.

Do W.Pana M. Tillemana, specjalisty i wynalazcy opatent. bandaży w Krakowie, ul. Szlak 39.

Powodowany wielkim uznaniem wybitnego talentu i specjalizacji Pana Tillemana jako znakomitego wynalazcy w swym zawodzie jak też i długoletnią jego praktyką, uwieczoną licznymi podziękowaniami — czuję się w obowiązku dołączyć do nich parę słów, stwierdzając świetne rezultaty, jakie osiągnąłem, doznawszy w sędziwym wieku przepukliny, której całkiem nie odczuwam, nosząc specjalnie na to cierpienie bandaż systemu W.Pana Tillemana. Miło mi zaznaczyć przytem niesłychaną sumiennosc p. Tillemana w starannem a wielkorotnem przystosowywaniu bandaża do indywidualnych potrzeb chorego. Czyni on to z godną zachwytu umiejętnością i cierpliwością, nie wyróżniając biednych i bogatych, co nacznie wielokrotnie stwierdziłem.

Hr. Benedykt Tyszkiewicz, inżynier b. właściciel fabryki cukru Piłskow na Ukrainie.

Kraków, ul. św. Jana 15.

nw 5766

— * **Czeki bez pokrycia.** W związku z dość licznymi wypadkami wystawiania czeków bez pokrycia Dyrekcja Oddziału zawiadamia, że stosownie do zarządzenia Prezydium P. K. O. w Warszawie z dnia 13 bm. konta czekowe, których właściciele postugują się świadomie czekami, nie mając na koncie odpowiedniego pokrycia gotówkowego, będą zamykane z urzędu z równoczesnym odebraniem właścicielowi konta prawa otwarcia konta czekowego P. K. O. przez przeciąg trzech lat.

Dzisiaj w Kinie

Apollo: „Manewry Cesarskie”.
Casino: Norma Talmadge jako „Kiki”.
Colosseum: „Polowanie na ludzi”.
Odeon: „Ten, za którym szaleją kobiety” z Rudolfem Valentino.
Palacowy: „Walc Straussa”.
Renaissance: „Wielki Książę (Paweł Romanow) na wygnaniu”.

Uroczystość „Ostatniej Wieczery” (Mandatum) w kościele farnym.

Wszystkim naszym Szanownym Abonentom, Czytelnikom, Przyjaciółom i Współpracownikom przesyłamy z okazji świąt Wielkanocnych serdeczne życzenia

Wesołego Alleluja!

Wydawnictwo „Kurjera Poznańskiego”.

OSOBISTE

— * **Z Uniwersytetu Poznańskiego.** Dyplom magistra farmacji uzyskał p. Edwin Lamprecht z Pabjanic.

— * **Nominacje.** Minister Sprawiedliwości mianował p. sędziego Habera sę-

PODZIĘKOWANIA

Z II. Harc. Drużyny Morskiej. Radca Prokuratury Generalnej w Warszawie p. Stanisław Hlasko, brat s. p. komandora Florjana Hlaski, patrona drużyny, ofiarował drużynie pamiątkę kord Patrona, który przebył z nim kilka podróży naokoło świata, wojnę rosyjsko-japońską, trzęsienie ziemi na Sycylii, oblężenie Portu Artura, wojnę światową i powstanie marynarki polskiej. Komenda drużyny składa na tem miejscu za tak cenny dar najserdeczniejszą podziękowanie.

KRONIKA MIEJSCOWA

Wesołego Alleluja! — oto serdeczne życzenie, jakie redakcja na dzień świąt Wielkiej Nocy przesyła na tej drodze wszystkim swym czytelnikom, współpracownikom i przyjaciółom. Równocześnie dziękujemy za życzenia świąteczne, które otrzymaliśmy już od szeregu naszych przyjaciół i współpracowników.

Pan Prezydent Rzeczypospolitej, który, jak wiadomo, jest protektorem Powszechnej Wystawy Krajowej, przyjął w dniu 13 bm. na dłuższej audjencji reprezentantów Tymczasowego Komitetu Organizacyjnego Powszechnej Wystawy Krajowej w osobach pp. prezydenta Ratajskiego, dr. Wachowiaka i radcy Robińskiego. Pan Prezydent Rzeczypospolitej zaznajomił się szczegółowo z dotychczasowym stanem organizacji.

Prace nad renowacją Starostwa Krajowego odbywają się od kilku dni, obejmując konieczne uzupełnienia i rozbudowę instalacji do światła elektrycznego, po ich wykończeniu wykona się prace malarskie nad odświeżeniem wnętrza. (k.)

KRONIKA POLICYJNA

Echa defraudacji w Król. Hucie. W Poznaniu rozlepiono afisz z podobizną Karola Kesslera, który zdefraudował na szkodę urzędu pocztowego w Król. Hucie sumę półtora miliona złotych w dn. 13. b. m. Za ujęcie Kesslera wyznaczyła gen. dyrekcja Poczty i Telegrafów 1000 złotych, z odzyskanej sumy zaś 4 procent, co przy otrzymaniu z powrotem całości przy równoczesnym aresztowaniu wynosiłoby 61000 złotych. Jest to zatem gratka, o zdobycie której warto popracować choćby w pocie czoła. (k.)

KRONIKA SĄDOWA

Ciężka kara za fałszowanie dokumentów. Pomocnicy kupiecy Jan Janowski i Szamotul i Piotr Krajewski z Poznania podrobili roku ubiegłego dokument z pieczęcią i podpisem b. wojewody pomorskiego, upoważniający rzekomo Zarząd Pom. Związków Bezrobotnych do zbierania ofiar na rzecz Związku. Następnie sporządził książkę wpisową ofiarodawców, zaopatrzył ją pieczęciami Związku i rozpoczął „działalność” w powiecie grudziądzkim. Sąd Okręgowy w Grudziądzu nie miał uznania dla tego rodzaju akcji charytatywnej i skazał fałszerzy każdego na 1 i pół roku więzienia. (ski.)

Z WIELKOPOLSKI

Mogilno. We wtorek 19 bm. jarmark na konie. Spęd bydła rogatego z powodu panującej zarazy wzbroniony.

KSIĘGI STANU CYWILNEGO

Zgony:

Dnia 14. 4. 27. zgłoszono: Kazimiera Sypniewska, ekspedjentka, 23 l. Józef Fornalczyk, kanon, 23 l. Stanisława Kolaszewska z d. Majsterowska, 31 l. Marja Stankowska, służąca, 24 l. Marja Teresa Drojcka 20 dni. Wojciech Tomczak, wżny, 31 l. Stefanja Gomółka 1 godz. Marja Bulczyńska z d. Thiem, wdowa, 68 l. Jądwiaga Klesse, bez zawodu, 15 l. Stefanja Pendulakówna, uczennica haftu, 16 l. Leopold Schoenfeld, agent, 67 l.

15-ta Polska Państwowa Loteria klasowa

I. klasa.

2 dzień ciągnięcia.

Numery bez dołączonej liczby wygrały tylko stawkę.

Stawka 100 złotych.

0183 543 541 613 666 809. 1206 (125) 224 404 559 637 670 882 914. 2121 320 494 769 (125) 873 916. 3218 265 650 771. 4185 259 (125) 260 680 758 970. 5242 (200) 276 343 561 936 968 (125). 6772 864. 7016 068 140 173 682 775 853 (125). 8457 622 675 781 841 986. 9128 182 283 411 516 828 861 888.

16021 166 (150) 223 497 567 641 746 818 (125) 840. 11144 168 318 353 707 781. 12066 189 452 812 852. 13094 361 394 853. 14057 105 131 261329 361 416 639 712 880 977. 15350 454 583 772 980. 16342 478 487 537 748 907. 17146 302 306 608 (125) 630 718 904 (125). 18000 183 226 315 (150) 481 531 602 (125) 720 849 870 927. 19039 112 407 618 (125) 634 823 923 928.

20088 115 169 434 499 614 832 867 985. 21655 760 813 964. 22103 167 (125) 210 561 562 (125) 820 902. 23104 141 182 267

288 398 408 641 687 796. 24052 070 (200) 721 806 829. 25032 136 372 581 738 981. 26154 398 709 792 830 839 848 866 901 902 27316 380 436 506 (150) 734 795 (125) 28119 146 186 287 611 804 834. 29207 (125) 247 285 330 353 596 726 752 770 853.

30349 377 444 858. 31007 058 070 098 338 363 469 603 684 874. 32173 632 778. 33067 154 362 821. 34032 522 653 775 (125) 971. 35007 210 231 484 588 696. 36085 350 360 482 542 603 612 741 771 820 892. 37063 136 198 276 365 560 617 (125) 768 903 (300). 38109 278 282 330 509 585 747 781 945 958. 39007 114 126 173 208 475 636 675.

40316 601 666 713 715 846. 41036 057 146 563 851 889 903. 42144 254 784 868 904 926 (125). 43793 884. 44050 326 425 526 586. 45114 304 695 825. 46252 (150) 674 783. 47252 488 614 686 932. 48081 088 327 526 651 795 (150). 49064 078 112 203 523 701 864 882.

50013 (200) 341 410 441 609 691 796. 51013 219 304 354 525 680 790 815. 52168 (125) 544 560 722. 53414 (125) 456 476 503 812 889 (125). 54014 218 378 573 649 849. 55013 025 178 270 284 396 469 681 (125). 56132 291 344 363 434 500 802 831 (150). 57033 306 584 600 976. 58068 138 228 538 561 565 637 703 740. 59219 (125) 835 994.

60005 077 177 311 (125) 348 910. 61013 045 050 335 503 550. 62220 432 455 614. 63162 190 224 315 (125) 425 450 (125) 866 915 966. 64263 516 560 606 617 688 868 888. 65016 026 030 088 449 550 707 887 889. 66300 682 688 723 734 826 848. 67049 208 237 410 489 574 957. 68086 256 300 306 766 884. 69078 142 207 385 472 684. 70245 320 380 557 (125) 603 657 752.

71090 215 303 421 (125) 468 508 690 697. 72029 231 (125) 349 362 465 (150) 573 619 694 796 916 959 962. 73393 598 698 788 844. 74005 082 137 154 333 397 616 769 877. 75038 079 160 369 399 916. 76276 367 385 622 629 854 869. 77224 235 423 477 767 945. 78207 305 449 502 558 698 888. 79000 107 138 368 379 523 (125) 650 950.

80268 384 432 636 700 786. 81407. 82297 336 415 458 712 882. 83113 218 437 670 999. 84041 231 535 641 647 665. 85200 578 586 948. 86069 176 458 473 631 821 957. 87247 395 459 595 788. 88023 (125) 156 363 404 416 634 (125) 760 775 816 950 995. 89095 (125) 400 488 638.

90169 208 (150) 525 551 715 961. 91123 158 363 501 589 661 961 (125). 92103 118 151 353. 93031 150 163 304 684 749 825 853 926. 94014 078 101 444 524 731 816 965 986. 95286 382 422 478 999. 96026 034 204 297 338 324 988. 97097 149 393 398 427 478 574 701. 98348 (125) 490 594 601 798 880. 99125 128 (125) 145 (300) 152 290 826 880.

100005 131 135 322 402 557 558 682 (125) 934. 101054 086 123 (125) 156 180 273 282 430 560 772 897 927. 102005 405 980. 103057 164 300 397 414 433 476 508 631 721 952. 104164 296 298 367 678 974.

RADJO

Programy radijofoniczne.

(Czas środkowo-europejski.)

Niedziela, 17 kwietnia 1927.

Warszawa (1111 m) godz. 19 Audycja dla dzieci: „Wielkanoc w Polsce”; godz. 20 Audycja dla dorosłych: „Historja o Mecie i Chwałebnem Zmartwychwstaniu Pańskim” — misterjum pasyjne, osnute na motywach tekstów religijno-ludowych oraz polskich dewocyj kościelnych XII i XIII wieku, ozdobione śpiewami gregoriańskimi i starodawnymi chorałami, w dramatykacji i układzie reżyserskim L. S. Schillera. Wykonawcy: artyści Teatru Polskiego pp. Ewa Kunina, Gustaw Buszyński, Wacław Nowakowski i art. Teatru Narodowego p. Aleksander Zabczyński. Chóry pod kierunkiem prof. Br. Rutkowskiego.

Rzym (449 m) godz. 21 słuchowisko „Tajemnica małżeńska”.

Londyn (361,4 i 1600 m) godz. 21 muzyka Saint Saensa; godz. 22,45 koncert na wiolonczeli.

Wiedeń (517,2 m) godz. 11 koncert symfoniczny; godz. 18,50 muzyka kameralna; godz. 19,30 komedia „Wspólnik” L'Arron-ge'a.

Koenigswusterhausen (1250 m) godz. 12 muzyka z wieży kościelnej; g. 16,30 koncert popołudniowy; godz. 20 „Domek trzech dziewcząt”, muzyka według Schuberta.

Wrocław (315,8 m) godz. 9,30 dzwony wielkanocne; godz. 9,35 koncert wielkanocny; godz. 11 nabożeństwo katolickie; godz. 20,30 transm. z Berlina.

Frankfurt (428,6 m) godz. 19 „Turandot”, opera Pucciniego.

Poniedziałek, 18 kwietnia 1927.

Warszawa (1111 m) godz. 13,45 Pogadanka p. t. „Jak powinno pracować kółko rolnicze”; godz. 14,10 Pogadanka p. t. „Co robić wiosną w sadzie”; godz. 14,35 Pogadanka p. t. „Najważniejsze wiadomości i wskazania dla rolników”; godz. 15 Komunikaty: gospodarczy i meteorologiczny. Godz. 15,10 Transmisja koncertu symfonicznego z Filharmonji Warszawskiej. Część I-sza. 1. W. Zelenki: Uwertura „W Tatrach” — orkiestra. 2. Henryk Mal-

cer: Koncert 2-gi c-moll: I. Allegro, II. Andante non troppo lento, III. Allegro con fuoco — wykona p. W. Neumark. — Część II. 3. a) Maszyński: „Jakże cię mam brać, dziewczyno”, b) Roguski: Dziewczyna, c) Pankiewicz: „A jak cię będę”, d) Zelenki: Czarnobrewka, — odśpiewa p. Z. Dobrowolska-Pawłowska. 4. a) Tad. Joteyko: Szkice morskie, b) Bol. Wallek-Walewski: Paweł i Gawel, wykona orkiestra. Godz. 17,30 Odczyt p. t. „Turystyka żeglarska dla młodzieży szkolnej”; godz. 18 Muzyka taneczna; godz. 19 Lekcja francuskiego; godz. 19,30 Odczyt p. t. Wielkocenne obrzędy i zwyczaje ludowe — wygłosi prof. Stanisław Poniatowski; godz. 19,55 Komunikat rolniczy; godz. 20,30 Koncert wieczorny. Muzyka operowa. — Sygnał czasu. Komunikaty prasowe.

Paryż (1750 m) godz. 20,45 koncert. Rzym (449 m) godz. 21 wielki koncert wieczorny.

Wiedeń (517,2 m) godz. 11 koncert Filharmonji; godz. 15,30 koncert popołudniowy; godz. 19 „Pocztyljon z Lonjumeau”, op. kom. Adama, transm. Opery państw. Praga (348,9 m) godz. 20,40 wieczór romantyczny.

Koenigswusterhausen (1250 m) godz. 19 uroczystość poranna; godz. 11,30 koncert; godz. 13,10 muzyka współczesnych komp.; godz. 20 „Nurek i samolot”, próba rozmowy z dna morza z samolotem; godz. 21,30 kabaret; godz. 23 muzyka taneczna.

Langenberg (468,8 m) godz. 20 „Gra apostołów”, M. Malla; godz. 21,30 koncert orkiestralny.

Wtorek, 19 kwietnia 1927.

Warszawa (1111 m) godz. 15 Komunikaty: gospodarczy i meteorologiczny. Odczyty dla maturzystów szkół średnich; godz. 15,30 „Historja polska”; godz. 16 „Historja Powszechna”; godz. 16,45 Odczyt p. t. „Francesco Petrarca” — senator Władysław Jabłoński; godz. 17,15 Koncert popołudniowy. Wykonawcy: Orkiestra mandolinistów pod dyr. Leonida Rusaniewicza; godz. 19 Odczyt p. t. „Cesarz Napoleon” — prof. Wł. Dzwonkowski; godz. 19,30 Odczyt p. t. „W pogoni za słońcem do Barcelony” — prof. Tadeusz Radliński; godz. 19,55 Komunikat rolniczy.

Godz. 20,30 Koncert wieczorny kameralny. Część I-a. 1. Beethoven: Kwartet fortepianowy Es dur op. 16 Nr. 4: a) Grave. Allegro ma non troppo, b) Andante cantabile, c) Rondo — wykonają pp. J. Ozimiński, L. Dworakowski, L. Budkiewicz i L. Nowacka-Iłska. Część II-a. 2. Mendelssohn: Trio fortepianowe d-moll: a) Molto allegro ed agitato, b) Andante con moto tranquillo, c) Scherzo, d) Final (Allegro assai appassionato) — wykonają pp. J. Ozimiński, L. Budkiewicz i Nowacka-Iłska.

Paryż (1750 m) godz. 20,45 „Carmen” Bizeta.

Tuluza (389,6 m) godz. 20,45 koncert. Rzym (449 m) godz. 20,45 muzyka lekka. Daventry (1600 m) godz. 21,20 „Sultan z Maoch”, opera komiczna Cellera.

Wiedeń (517,2 m) godz. 20,05 wieczór kompozytorów austriackich.

Praga (348,9 m) godz. 20,40 koncert solistów.

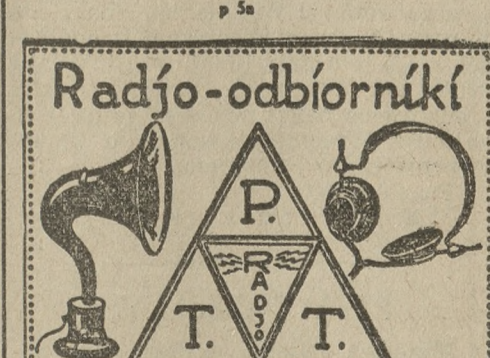
Koenigswusterhausen (1250 m) godz. 19,30 „Zydówka”, opera Halevy'ego, transm. Opery w Charlottenburgu.

Wrocław (315 m) godz. 20 pieśni i duety; godz. 21 wieczór walców.

Langenberg (468,8 m) godz. 20,30 wieczór J. Planta.

Idealny odbiornik, zapewniają kryształ i słuchawka „SELECTITE”

oza wszelkie części i przybory radiotechniczne poleca najtaniej Poznańskie Towarzystwo Telefonów T.z.o.p. Poznań, ul. Fr. Ratajczaka 39, ul. Jasna 9. — Tel 3430-6937-6941. Prosimy żądać Cennik R. 1927/1.

w ogromnym wyborze po niskich cenach

KAZIMIERZ GREGER

Poznań, ul. 27 Grudnia 20.

Telefon 2750. Telefon 2750

Cenniki wysyłam odwrotnie. Katalog z poradnikiem za nadaniem 1,- zł. Pw 5980-9,77

Advertisement for 'P. T. R.' (Polskie Tow. Radjotechniczne Sp. Akc. w Warszawie) with text: 'Najlepszy kontakt ze światłem zapewnią Wam sw 16 433,4 doskonale aparaty wyrobu krajowego'.

TEATRY

Z Teatru Wielkiego. W niedzielę, 17. b. m., operetka Lehara „Skowronek”. W poniedziałek 18. b. m. o godzinie 3 po południu po cenach znizonych operetka Zellera „Ptasznik z Tyrolu”. Wieczorem Musorgskiego „Borys Godunow” z p. Urbanowiczem w partji tytułowej. We wtorek 19. b. m. Beethovena „Fidelio” z pp.: Fedyczkowska, Marynowicz, Karpackim, Prawdzicem, Romanowskim i Zathay'em. W srodek 20. b. m. opera Mozarta „Don Juan” z pp. Cywińska, Fontanówna, Marynowicz, Gorskim, Peterem, Romanowskim, Urbanowiczem i Zawrockim. W czwartek, 21. b. m. po raz pierwszy w bieżącym sezonie operetka Hervé'ego „Nitouche” z p. Fontanówną.

Z Teatru Nowego. W niedzielę, znakomita komedia „Faun”, która wstępnym bojem zdobyła prawdziwy triumf; dowcipna a pogodna ta krotoczwila sceniczna obfituje w prz zabawne sytuacje, świetne typy i niefrasobliwy humor. Koncerty wykonane całego zespołu przyczynia się do wielkiego powodzenia komedji, która odegrana będzie również w poniedziałek i wtorek. W poniedziałek po południu po cenach znizonych szampańska farsa „Złota ciocia” z pp. Trojanowska i Warneckim na czele. W srodek piękne dzieło Ibsena „Hedda Gabler” z pp. Arkawin, Korecka, Łuszczewskim, Melina i Koreckim w rolach głównych.

Z Teatru Polskiego. W niedzielę wieczorem znakomita sztuka historyczna Nowaczyńskiego p. t. „Fryderyk Wielki” z mistrzem Solskim. Wszystkie dotychczasowe przedstawienia tej sztuki zamknięły okienko kasowe przed rozpoczęciem widowiska. W poniedziałek Solski ukaże się dwukrotnie, po południu w podwójnej kreacji w Rydlowskim „Z dobrego serca” i „Dozywocie” Fredry, wieczorem w świetnej Molierowskiej komedji „Szkoła żon” w popisowej roli Arnolfa. Przedstawienie „Szkoły żon” dopełnia „Krytyka szkoły żon”. We wtorek raz jeszcze „Fryderyk Wielki” z Solskim — Fryderykiem.

TEATR WIELKI

DZIŚ — Teatr zamknięty. Niedziela, 17. 4. „Skowronek”, operetka Lehara. Poniedziałek, 18. 4. o godz. 3 po poł. „Ptasznik z Tyrolu”, operetka Zellera. (Ceny znizone.) Poniedziałek, 18. 4. wiecz. „Borys Godunow”, opera Musorgskiego. Wtorek, 19. 4. „Fidelio”, opera Beethovena. Sroda, 20. 4. „Don Juan”, opera Mozarta. Czwartek, 21. 4. „Nitouche”, operetka Hervé'ego.

TEATR POLSKI

DZIŚ — Teatr zamknięty. Niedziela, 17. 4. „Fryderyk Wielki”. — Występ gościnny Ludwika Solskiego. Poniedziałek, 18. 4. po poł. „Z dobrego serca” i „Dozywocie”. Występ gościnny Ludwika Solskiego. Ceny znizone. Poniedziałek, 18. 4. wieczorem „Szkoła żon” i „Krytyka szkoły żon”. Występ gościnny Ludwika Solskiego. Wtorek, 19. 4. „Fryderyk Wielki”. — Występ gościnny Ludwika Solskiego. Sroda, 20. 4. „Szkoła żon” i „Krytyka szkoły żon”. Występ gościnny Ludwika Solskiego. Czwartek, 21. 4. „Fryderyk Wielki”. —

TEATR NOWY

DZIŚ — Teatr zamknięty. Niedziela, 17. 4. „Faun”. Poniedziałek, 18. 4. o godz. 3,30 po poł. „Złota ciocia”. Ceny znizone. Poniedziałek, 18. 4. wieczorem „Faun”. Wtorek, 19. 4. „Faun”. Sroda, 20. 4. „Hedda Gabler”. Początek o godzinie 8 wieczorem. Bilety poprzednio do nabycia w składzie cygar p. F. Zygarińskiego narożnik ulic 27 Grudnia i Gwarskiej.

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

Sekwencja wielkanocna Wipona

Zmartwychwstanie Paskie jako najstarsza a zarazem jedną z największych swych uroczystości Kościół katolicki wyróżnił sekwencją znajdującą się w formularzu mszalnym tegoż dnia:

Victimae Paschali laudes
immolent christiani.

Sekwencje, zwane także często prozami, oznaczają pierwotnie bogate melizmaty czyli melodie, na jakie w wiekach średnich komponowano końcowe aleluja graduatu albo t. zw. jubile. Wobec niedoskonałej pisowni nutowej owych czasów pamięciowe opowanie i wykonywanie pięknych jubilów sprawiło śpiewakom niemałe trudności. Bł. Notker, z przydomkiem Balbulus, mnich szwajcarskiego klasztoru St. Gallen († 912), wpadł na pomysł, aby pod każdą nutę długiego jubilu podkładać jedną sylabę, podczas gdy dotąd nad jedną taką sylabą piętrzył się cały szereg nut. Nowe te twory poetyckie przejęły od form muzycznych, z których wyszły, nazwę sekwencji i znalazły się w mszale na miejscu przeznaczonym dla graduatu t. j. między lekcją a ewangelją.

Z biegiem czasu sekwencje już tylko nazwą i liturgicznym swem zastosowaniem różnią się od hymnów kościelnych, co więcej: tak formą literacką jak dur-molowym wybitnie charakterem swych melodii zbliżają się mocno do nowoczesnej już ludowej pieśni religijnej. Za przykład przytoczyć możemy nasze pieśni kościelne „Stała Matka Bolesciwa“ i „Dzień on dzień gniewu Pańskiego“, które wiernie przetłumaczone z łacińskich sekwencji wraz z swymi oryginalnymi melodiami stały się ulubionymi pieśniami ludu naszego.

Twórczość poetów piszących sekwencje, chociaż te stosunkowo dopiero późno pojawiły się w literaturze kościelnej, idzie w zawody z płodnością ich kolegów z dziedziny hymnografii, w monumentalnym zbiorze p. t. Analecta hymnica zebrano w 11 tomach około 4.500 łacińskich sekwencji ale jeszcze nie wyczerpano całej produkcji. Najstarsze prozy pochodzenia polskiego głoszą chwałę pierwszych świętych i patronów naszej ojczyzny św. Wojciecha, Stanisława i Wacława i powstawały niewątpliwie równocześnie z ich kanonizacją, a biskupa poznańskiego Jana Łódzia Kempe († 1346) znamy jako autora pięciu sekwencji, których tytuły wymienia Długosz.

Pod względem historyczno-literackim najciekawszą jest proza Wipona. Wipo pochodził z Burgundji i był kapelanem na dworze cesarza niemieckiego Konrada II, którego zron opiewał osobnym poematem, a którego życiorys skreślił z wielkim pietyzmem dla syna i następcy cesarza Henryka III. Wipo umarł prawdopodobnie po roku 1048. Do popularności jego przyczyniła się głównie wspomniana sekwencja wielkanocna. Jest ona dostępna w kilku przekładach polskich, tłumaczyli ją: Grochowski (1599), Białobocki (1648), Hołowiński (1856), Symon (1901) i Karyłowski (1922), ale traktując ją jako zwykły hymn nie dają należytego wyobrażenia o odrębnym układzie łacińskiego oryginału. Tekst nasz opieramy na stosunkowo najwierniejszym przekładzie, zachowanym w rękopisie puławskim z r. 1251, z pewnymi jednakże koniecznymi zmianami. Wipo treść swego utworu rozwija prosto i przystępnie, tak że obszerniejszy komentarz jest zbędny, językiem posługuje się zrozumiałym i dość prawidłowym, ożywia swe wiersze poetycznymi obrazami, zdradza wyraźne dążenie do zastosowania rymu albo przynajmniej asonacji.

W zwrotce wstępnej poeta zachęca współwierznych do chwały Zbawiciela:

1. Ofierze wielkanocnej chwały
dajcie chrześcijanie.

Po tej krótkiej inwokacji wskazuje w poetycznych zwrotkach na znaczenie dzieła odkupienia rodzaju ludzkiego i na triumf Chrystusa:

2a. Baranek odkupił owieczki,
Chrystus niewinny z ojcem
pojednał już

nas grzeszników.
2b. Śmierć i życie walkę
z sobą stoczyły dziwną,
Pan życia zabity
króluje żywy.

Następuje dialogowo pomyślany opis widzenia Marji Magdaleny według ewangelji (Mat. XXVIII i Mar. XVI):

3a. Powiedz nam, Marjo,
coś widziała na drodze?
Grób Chrystusa żyjącego
i chwałę zmartwychwstałego.

3b. Anielskie świadki,
prześcieradło i szaty.
Wstał Chrystus, ufanie moje,
do Galilei uprzędzi swoje.

Sekwencja kończy się wyznaniem wiary i prośbą o zmiłowanie Boże:

4a. Wierzyć trzeba
więcej samej
Marji prawdziwej
niżli żydowskiej
tłuszczy kłamliwej.

4b. Wiemy, że Pan
Chrystus powstał
z martwych prawdziwie.
Przyjmij nas, Królu
zwycięski, litościwie.

Rzecz ciekawa, że komisja Soboru trydenckiego zwrotkę przedostatnią skreśliła, rzekomo by wspomnieniem „żydowskiej tłuszczy kłamliwej“ nie zakłócać radości nad zmartwychwstaniem Pańskim. Proporcjonalny układ prozy musiał oczywiście na tem ucierpieć, gdyż brak obecnie w mszale odpowiednika do ostatniej zwrotki. Sekwencja Wipona, której urok podnosi jeszcze piękna melodia w doryckiej tonacji kościelnej, była w średniowieczu powszechnie znana i wysoko ceniona. Na jej melodie pisano liczne prozy, biorąc częstokroć także całe zwroty dosłownie z jej tekstu, a m. i. naśladowali ją jeszcze w wieku XVI protestanci w swej parodji na cześć Lutra: Invicti Martini laudes intonant christiani.

Swobodna pod względem metrycznym forma oryginału nasuwa ks. Karyłowskiemu myśl, że był to jeden z Dialogów, jakie dawniej odrywano w W. Tygodniu jako t. z. „Misterja“ (ob. Cenniejsze hymny kośc., str. 28). Przypuszczenie to niesłuszne, bo utwór Wipona przedstawia zupełnie czysty typ sekwencji z pierwszego ich okresu, kiedy to jeszcze wzorowano się wernie na prozach Notkera, i jako sekwencja już w XI wieku, więc niebawem po swem powstaniu, pojawia się w księgach liturgicznych. Jednakże dramatyczne jej zacięcie sprawiło, że później, a mianowicie od wieku XIII zaczęto jej używać w dialogowej przeróbce do t. zw. Officium Sepulchri, w którym w łączności z liturgią świętą przedstawiano sceny towarzyszące zmartwychwstaniu Pańskiemu. I u nas w Polsce sekwencja ta dostała się do dramatu liturgicznego, ale zdaje się dopiero pod koniec wieku XV.

W zwykłych warunkach dzieje się tak, że najpierw powstaje tekst utworu, a do tego tekstu dopiero kompozytor układa muzykę. Historia sekwencji okazuje nam możliwość odwrotnego przebiegu: prozy bowiem pojawiają się w muzyce średniowiecznej, pisane do gotowych melodii, i dopiero przez kilka stadiów rozwoju z tych nikłych początków dochodzą do rozkwitu podziw wzbudzającego w każdym badaczu literatury tej epoki. Poruszyliśmy krótko poważny wpływ sekwencji na nowoczesną, a między innymi i naszą polską pieśń kościelną; wypadłoby jeszcze omówić wielkie ich znaczenie w rozwoju poezji ówczesnej w ogólności, ale o tem przy innej okazji. Wśród tych zaś świetnych twórców ducha średniowiecznego niepoślednie miejsce zajmuje Wipona sekwencja o Zmartwychwstaniu Pańskim.

Poznań.

X. Dr. Bronisław Gładysz.

PISMA NADESLANE

Minerwa Polska, kwartalnik poświęcony historii szkolnictwa i wychowania w Polsce pod redakcją prof. dr. Lempickiego. Treść nr. 2. Zarys historjografji Uniwersytetu Bolońskiego (Henryk Barycz); — Projekt księcia Augusta Sułkowskiego założenia w Rydynie konwiktów dla panien szlacheckich i szkoły „Kunstów“ Stefan Truchin; — Udział Staszica w Komitecie Nowosilcowa (Helena Orsza Radlińska); — Filozoficzne podłoże pedagogji Hoene-Wronskiego (Stanisław Kolbuszewski).

ŻYCIE KULTURALNE

KULTURA NA WYSTAWIE R. 1929.

W sprężycie prowadzonych przygotowaniach do polskiej Wystawy powszechnej w Poznaniu, która odbędzie się w r. 1929, zapadła temi dniami ważna decyzja. Wystawa będzie oczywiście posiadała swój dział kultury i sztuki. Otóż na dyrektora tego działu pozyskano p. Jerzego Warchałowskiego, znamenitego działacza w dziedzinie kultury, twórcę polskiego oddziału na Wystawie Sztuk Dekoracyjnych w Paryżu, który to oddział postawił, jak wiadomo, Polskę na pierwszym miejscu wśród ubiegających się o prymat państw całego świata.

P. Jerzy Warchałowski wysunął się na pierwszy plan kultury artystycznej polskiej w pierwszym dziesięciu lat obecnego wieku, pracując w Krakowie, stanowiącym wówczas najważniejsze polskie centrum artystyczno-literackie i naukowe. Jego to dziełem jest inicjatywa do stworzenia polskiego zdobnictwa, które oparło się o jego zbiory etnograficzne i o stworzone przez Towarzystwo Polska Sztuka Stosowana, aby czerpać ze skarbcza polskich motywów ludowych i stać się rdzennie narodowym, z podłoża etnicznego wyrosłym. Tej nucie narodowej zawdzięcza właśnie Polska swój paryski sukces, zdobyty w najtrudniejszych warunkach przez energję i głęboką znajomość, oraz zmysł organizacyjny p. Warchałowskiego. Rzecz można, że nie było poważniejszej imprezy kulturalnej, przy której nie współdziałałby radą i czynem w ostatnich dziesięciu latach. Doświadczenie to spożytkuje obecnie przy organizowaniu działu kultury na Wystawie polskiej w Poznaniu, która zyskała w ten sposób siłę najpierwszego rzędu.

Związany ścisłymi stosunkami z całym polskim światem artystycznym, literackim i kulturalnym, organizator niestrudzony, będzie p. Warchałowski mógł wciągnąć do współpracy cały szereg wybitnych indywidualności, z którymi dzielił trudy i zasługi prac dotychczasowych. Jest to dla Wystawy horoskop jak najpomyślniejszy. Witamy go serdecznie na nowym stanowisku, życząc najlepszych wyników ważnej pracy, jaką zdecydował się podjąć.

NAUKA

Przewodnik Biblijograficzny, Lwów 1926 nr. 12. Zeszyt ten zasłużonego „Przewodnika biblijograficznego“ o którym była już tu wzmianka, zawiera, jak zwykle, w głównej swej części rejestrację najnowszej produkcji wydawniczej polskiej, w kronice zaś sprawozdania z prac sekcji biblijograficznej Drugiego Zjazdu Biblijofilów Polskich w Warszawie, — oraz sprawozdanie z działalności Towarzystwa Miłośników Książki w Krakowie. Byłoby rzeczą bardzo pożądaną, gdyby „Przewodnik“ w przyszłości rozszerzył dział kroniki przed systematyczne pomieszczenie wiadomości o ruchu w dziedzinie czasopiśmiennictwa, informując czytelników o pismach (ważniejszych), które świeżo zaczęły wychodzić, tudzież o tych, których wydawnictwa zostały zawieszane. Byłoby to nader cenne wiadomości dla ustalenia danych biblijograficznych w zakresie pracy periodycznej. Do zeszytu dołączono nr. 4 Katalogu dubletów Biblioteki Zakł. Narod. im. Ossolińskich. Katalog ów daje możliwość biblijotekom oraz osobom prywatnym uzupełnienia swoich zbiorów dziełami w handlu księgarskim dawno już wyczerpanymi. (s. w.)

Towarzystwo lekarskie, oddział krakowski, odbyło zebranie naukowe z następującym porządkiem dziennym: dr. Seńkowski: „O syntalanie z punktu widzenia chemicznego“. Dr. Szczekli: „O leczeniu cukrzycy syntalaniem“. Prof. dr. Latkowski, dr. Dziuba: „O włośniczy (trichinosis).“

Stypendjum francuskie dla polskiego lekarza. Laboratorium naukowe „Breveto Lumiere“ w Lyonie ofiarowało Wydziałowi Medycznemu Uniwersytetu Warszawskiego stypendjum w kwocie frs. fr 5000, oraz zwrot kosztów podróży, dla młodego lekarza Polaka który po ukończeniu studiów chciałby je pogłębić na Uniwersytetach francuskich.

LITERATURA

Junosza redivivus. Od lat już kilku słysząc było, że należałoby czytelnikom przypomnieć dzieła wybitnego powieściopisarza zeszłego wieku Klemensa Junoszy (Szaniawskiego). Zyczeniem krytyków i potrzebie publiczności zadość uczyniła obecnie księgarnia św. Wojciecha, wydając dwie kapitalne powieści Junoszy: „Adiu ant pana Macieja“ oraz „Abram Pinkt i Mateusz Sikora“. Obie osnute są na tle życia Żydów w Polsce; nikt tego życia, niby to bliskiego nam, a tak w gruncie rzeczy odległego, nie znalazł w tym stopniu, co Junosza i nikt nie potrafił, z taką bezstronnością i plastyką zarazem, życia tego odmalować (może jeden tylko Prus). Postać takiego, Icka Pistoleta, który porzucił swego kłina dziedzica „nie dlatego, żeby pana Macieja przestał kochać, ale że nie miał do niego żadnego interesu“ jest pełną prawdą psychologiczną. Że w opowieściach tych Żydzi stają często w świetle ujemnem, wina w tem ich samych... ale na Szaniawskiego ściągnęło to kłatwę zapomnienia, niedawno zaś profanację jego grobu w Lublinie, o czem pisały dzienniki. Jakże dobrze, że akurat teraz pojawia się — Junosza — redivivus (J. B.)

Ku czci Kasprowicza odbyła się akademja w Drohobyczu z inicjatywy nauczycielstwa szkół powszechnych. Program obejmował wykład o Kasprowiczu, wygłoszony przez p. T. Michcińską, produkcje chóru ucecznic seminarjum prywatnego i uczenic instytutu muzycznego im. Chopina część instrumentalną i deklamację. (1)

MUZYKA

Dudy w orkiestrach wojskowych. Z powodu artykułu prof. dr. Chybińskiego o dudach i dudziarzach w Wiel. Polsce, odzyskujemy od prof. dr. Lucjana Kamińskiego następujące uzupełnienie:

Projekt zaopatrzenia orkiestr wojskowych wielkopolskich w dudziarzy istnieje rzeczywiście, nie został wszakże, jak dotąd, urzeczywistniony. Zajął się nim gorliwie pułkownik Douglas, były zastępca szefa sztabu D. O. K. VII. Po odejściu pułk. Douglasa z Poznania utraciła ta myśl najgorliwszego protektora i wskutek tego zainteresowanie, spodziewać się jednak należy, że władze wojskowe w dalszym ciągu będą miały go na oku, aby zrealizować jak najrychlej tę myśl, która nada naszym orkiestrom wielkopolskim ciekawy charakter lokalny.

Rocznica beethovenowska we Lwowie była obchodzona bardzo uroczysto. Wykonano trzykrotnie Fantazję choralną c-moll op. 80 na fortepian (prof. Marja Soltysowa) chór i wielką orkiestrę oraz dziewięć symfonję pod dyrekcją dyr. Soltysa przy udziale solistów pp. Comte Wilgockiej (sopran), J. Sowińskiej (alt), M. Sowińskiego (tenor) i Nizankowskiego (bas). Koncert zorganizowało Polskie Tow. Muzyczne. Wieczór kameralny, poświęcony twórczości Beethovena urządził Kwartet Drezdeński. (2)

Koncert symfoniczny w Lesznie urządziła w tych dniach orkiestra 55 p. piech. pod batutą kapelmistrza por. Aleksandra Olszewskiego. Wykonano „Egmonta“ Beethovena, koncert skrzypcowy G-moll Brucha (odegrał koncertmistrz p. Stanisław Pawak), Zelenkiego uwerturę „W Tatrach“, Henryka Vieuxtempa Palade et Polonaise (p. Pawlak) oraz Suitę op. 6 na orkiestrę smyczkową p. S. B. Poradowskiego, młodego kompozytora poznańskiego. Z całym uznaniem powitać należy taki prawdziwie kulturalny czyn orkiestry 55 p. p. i jej kapelmistrza i życzyliby tylko trzeba, żeby zeszł ten w pracy artystycznej nie ustawał. (2)

Zjazd nauczycieli muzyki. W dniach 22—26 maja 1927 r. odbędzie się w Warszawie zjazd nauczycieli śpiewu i muzyki w seminarjach nauczycielskich państwowych i prywatnych. Zjazd ma na celu rozważenie licznych zagadnień, dotyczących się wychowania muzycznego przez szkoły.

VII BIEG „KURJERA POZNAŃSKIEGO”

Nieco z dziejów najdawniejszego biegu

Bieg „Kurjera Poznańskiego” ma już ustaloną, łatwo zrozumiałą popularność nie tylko na gruncie Wielkopolski, lecz również — całej Rzplitej, jest on bowiem najdawniejszą tego typu imprezą sportową w Polsce Odrodzonej. Dopiero za naszym wzorem poszedł w Warszawie ówczesny „Kurjer Polski”, a potem inne pisma w Krakowie, Lwowie, Łodzi, Katowicach, Lublinie, Toruniu itd. Wszędzie takie biegi uliczne cieszyły się ogromną popularnością, gromadząc na starcie dużą liczbę widzów, oraz całe tłumy publiczności. Tem samem — idea sportu zdobyła doskonały, niezawodny czynnik propagandowy, który zrobił swoje.

Już w roku ubiegłym bieg sam uległ pewnej zmianie, a mianowicie trasa była inna, bowiem cel propagandowy bieg spełnił, pozostał zatem jedynie — sportowy, do tego natomiast nie nadawały się zupełnie ulice miasta; dlatego też przeniesiono konkurencję poza miasto, w pobliżu Sołacza, a o popularności samego biegu świadczy chociażby fakt, że przybyło ponad 15 tys., aby oglądać walkę, to też wszystkie wzniesienia, zwłaszcza nasyp kolejowy, były formalnie oblepiene.

Teraz ze względów trudności natury organizacyjnej i w obawie przed możliwościami jakichś wypadków — zdecydowano po raz drugi zmienić trasę i przenieść ją na boisko „Sokoła” — gdzie będzie start i meta — oraz na pobliskie błonia. Niewątpliwie sama trasa straciła przez to ogromnie na barwności, ale, jak w wielu wypadkach, tak i w danym — strona praktyczna musiała w pierwszym rzędzie zadecydować.

Jak zaznaczyliśmy, tegoroczny bieg jest szóstym z kolei. Wszystkie odbywały się w pierwsze święto Wielkiejnocy za wyjątkiem trzeciego (z r. 1923), gdyż wówczas przekładano bryki na Placu Wolności, w związku z jego regulacją, wobec czego musieliśmy naszą doroczną próbę odłożyć wyjątkowo do 10 maja.

Pierwszy bieg (w 1921 roku) zgromadził u startu 42 zawodników (wszyscy zapisani wzięli udział), łatwo zwycięstwo odniósł nasz stały współpracownik, kpt. Jan Baran, podówczas członek lwowskiej „Pogoni” w czasie 13 m. 29,8 s., drugi był Stanisław Nogaj („Unja”), trzeci — Franciszek Buczak (Sokół-Wilda).

Drugi bieg (1922 r.) obsadzono

już liczniej, co świadczy wymownie o wzrastającym zainteresowaniu; zgłosiło się więc 97, a stanęło na starcie 64. Pierwszy przybył do mety i w tym roku również kpt. Baran w doskonałej formie, wyprzedzając w 12 m. 50,8 s. doborową stawkę; drugi — Ziffer („Korona”-Warszawa), trzeci — Woltersdorff (60 p. p.), czwarty — Kosicki (60 p. p.), piąty — Kurlotto; pomiędzy pobitymi byli tacy zawodnicy jak Eysmontt i Karczewski (obaj z „Warszawianki”).

Trzeci bieg (1923 r.) przyniósł rekord zgłoszeń, gdyż 186, do walki jednak ruszyło 103, a zwyciężył Woltersdorff (60 p. p.) w tym roku niepokonany w doskonałym czasie 12 m. 20,3 s., bijąc swego kolegę pułkowego Kosickiego; trzeci był Waligórski (Inowrocław), czwarty — Dajewski („Stella”-Gniezno) i piąty — Szwarc („Warta”).

Czwarty bieg (1924 r.) zgromadził na starcie stosunkowo szczupły zespół, gdyż 52 (na 96 zgłoszonych). Zdobył puhar Dajewski („Stella”-Gniezno), wyprzedzając w 12 m. 23,4 s. doskonałego Pomorzana Dondolewskiego („Olimpia”-Grudziądz) i kpt. Barana; czwarty — Szymański („Stella”-Gniezno), piąty — B. Mallow (69 p. p.).

Piąty bieg (1925 r.) przyniósł znów rekord startujących, gdyż 132 (na 139 zapisanych); zwyciężył tym razem Szwarc („Warta”) w 12 m. 26,4 s., drugi był kpt. Baran, trzeci — Józef Sikko (Różdzeń-Szopienice), czwarty — Adam Nogaj (Sokół-Jeżyce) i piąty — B. Mallow. Wtedy również w ramach samego biegu walczyły drużyny wojskowe po raz pierwszy o puhar D. O. K. VII i zwyciężył 57 p. p.

Szósty bieg (1926 r.) zgromadził na starcie niemiernie pokąźną liczbę zawodników, gdyż ponad 130; zwyciężył również Szwarc („Warta”), wysuwając się na czoło w połowie dystansu i bijąc następnego o 8 m. w czasie 14 m. 52,8 s.; drugi — Łukaszewicz („Polonja”-Warszawa); trzeci — Ratajczak („Sokół”), który po raz pierwszy w tym właśnie biegu zwrócił na siebie uwagę, jako dobry długodystansowiec; czwarty — Stanoch („Sokół”-Kalisz); piąty — Kołodziej (Górny Śląsk). Puhar ofiarowany przez D. O. K. VII zdobywa ponownie drużyna 57 p. p., a nagrodę „Sokoła” uzyskał Ratajczak.

O szansach zawodników, zgłoszonych do tegorocznego, siódmego z kolei biegu — piszemy osobno.

Kto w tym roku zdobędzie puhar?

Niespełna stu zawodników zgłosiło się w tym roku do biegu na przełaj „Kurjera Poznańskiego”, zatem liczba mniejsza niż lat ubiegłych, co tłumaczy się całym szeregiem odrębnych okoliczności i warunków. Więc w pierwszym rzędzie zawsze poważnym szkolem jest fakt, że bieg odbywa się w Wielkanoc, zatem jedno z największych świąt roku; zmiana terminu byłaby wszakże połączona z dużymi trudnościami, bowiem inne w sezonie wiosennym są już nieomal wszystkie całkowicie obsadzone, odkładanie natomiast konkurencji na później wypaczyłoby jej istotny charakter. Drugim momentem jest fakt pojawienia się nowych zawodów, które dawniej nie istniały, a teraz odciągają wielu uczestników, zwłaszcza dotyczy to specjalnego biegu wojskowego, wskutek czego formacje nie obsyłają innych. Wreszcie w tym roku wogóle wszystkie takie zawody nie mogą poszczycić się zbyt wielką ilością startujących, co jest dowodem — nie zo-bojętnienia, lecz zbytniej obfitości konkurencji, a stosunkowo małej ilości lekkoatletów.

Przeglądając listę zawodników można odrazu zauważyć jeden bardzo znamienity fakt, potwierdzający powyższe wywody: wśród zapisanych zaledwie znikoma liczba pochodzi nie z Wielkopolski, która obsadza bieg bardzo wydatnie i wezmą w nim udział wszystkie nasze „asy”. Tem samem niedzielną konkurencją będzie przeglądem retrospektywnym, a może, wzorem ubiegłego roku błysnie niespodziewanie nowa gwiazda, stanowiąca swego rodzaju rewelację sezonu?...

Może — okaże to już bardzo niedaleka przyszłość, narazie wszakże wolno nam tylko operować faktami i na ich podstawie snuć horoskopy.

Otóż jeżeli już mowa o szansach, to na czoło bezapelacyjnie wybija się Freyer z warszawskiej „Polonji”, i jeżeli stanie — niewątpliwie zdobędzie o jeden puhar więcej w tym roku. Mówimy w formie warunkowej, nie wolno bowiem zapominać, że nasz znakomity długodystansowiec należy do polskiej drużyny, udającej się do Włoch, a która już w poniedziałek wyrusza w drogę. Chociaż chcielibyśmy ujrzeć Freyera w Poznaniu na starcie, jednak wszyscy sportowcy zgodzą się niewątpliwie z nami, że w podobnych wypadkach bytoby conajmniej bardzo nieostrożnie forsować się, tem bardziej, że czeka „polskiego Nurmiego” nader ciężka przeprawa, o czem piszemy zresztą obszerniej na innym miejscu.

Obok powyższego zawodnika, stanowiącego wśród nietylko zapisanych, lecz wogóle wszystkich polskich długodystansowców klasę dla siebie — wśród nazwisk rzucających się w oczy w pierwszym rzędzie należy wymienić zeszłorocznego zwycięzcę Szwarc a, który posiada bardzo poważne dane zajęcia drugiego, względnie czołowego miejsca w razie niestawienia się Freyera. Groźnym rywalem Szwarc a mógłby być Ratajczak, niewiadomo jednak, czy zdołał się on na wyliczenie wyleczyć z naderwania ścięgna; wreszcie może zrobić niespodziankę Rochowicz, którego nie należy również lekceważyć, a duże też szanse posiada Nogaj.

Trudno osądzać szanse wszystkich, zwłaszcza, że wiele nazwisk jest nieznanymi, a ponadto dużą rolę może również odegrać fakt, że bieg odbędzie się w ciężkim dosyć terenie po długotrwałych deszczach, co posiada też swoje znaczenie. Zresztą niebawem przekonamy się naocznie i byle aura zechciała dopisać, niewątpliwie tłumy

pośpieszą na boisko Sokoła, by przyglądać się zacętej, a tak emocjonującej walce.

W ostatniej chwili, już po napisaniu powyższego artykułu, dowiadujemy się, że „Polonja” warszawska nadesłała jeszcze zgłoszenie Stefana Szelestowskiego; stanie on na starcie w razie jeżeli Freyer nie będzie mógł przybyć z powyżej wymienionych powodów. Nowy ten lekkoatleta zamykający niemal listę zgłoszeń, nie jest obcy Poznaniowi, bowiem był

tu w Centr. Wojsk. Szk. Gimn. i Sp. należy go uważać za bardzo poważnego kandydata na pierwsze miejsce; ostatnio podczas zawodów eliminacyjnych na mecz z Włochami Szelestowski trzymał się doskonale obok Freyera, robiąc 3 km. w dobrym czasie 9 m. 25 s., a dopiero na trzy koła przed końcem wycofał się. Wobec tego trzeba się bardzo poważnie liczyć z możliwością zajęcia przez Szelestowskiego pierwszego miejsca, a w każdym razie, powtarzamy, walka będzie bardzo zacęta!

Lista zgłoszonych zawodników

- Manuszak W. — niest. - Stęszew,
- Hrymak M. — „Warta” - Poznań,
- Nogaj A. — „Warta” - Poznań,
- Szwarc Br. — „Warta” - Poznań,
- Rochowicz E. — „Warta”-Poznań,
- Marchwiński T. — niest. - Poznań,
- Asi F. — „Lipno” - Stęszew,
- Grębowicz R. — „Lipno”-Stęszew,
- Spieczynski J. — „Lipno”-Stęszew,
- Matuszewski Franc. — „Lipno”,
- Zydorowicz Ed. — niest. - Poznań,
- Kaźmierczak K. — Zw. Harc. Pol. Poznań,
- Ratajczak St. — Sokół - Poznań,
- Klem J. — Sokół - Poznań,
- Miałkas Br. — Sokół - Poznań,
- Jałoszyński A. — Sokół - Poznań,
- Goroński J. — Sokół - Poznań,
- Gośliński F. — Sokół - Poznań,
- Sobczak — Sokół - Poznań,
- Zeško St. — niest. - Poznań,
- Szwacki M. — Wolność-Krotoszyn,
- Błaszkiwicz A. — Pogoń-Poznań,
- Hemerling St. — Lipno - Stęszew,
- Płotkowiak M. — niest.-Żabikowo,
- Rutkowski H. — Admira - Poznań,
- Bera R. — niest. - Poznań,
- Kruszona St. — Tow. Uniw. Rob. Poznań,
- Czajka St.—Tow. Un. Rob.-Poznań,
- Serwatkiewicz J. — Of. Szk. Piech. Ostrów,
- Wojciechowski Cz. — Dr. Błękit. Poznań,
- Jusiakowski Fr. — Stow. Mi. Pol. Konin,
- Heigelman T. — Jutrzenka-Poznań
- Tomczak A. — 6. Harc. Dr.-Poznań
- Orłowski Ar. — Kolej. Kl. Sport. Katowice,
- Nielaba F. — Kol. Kl. Sp.-Katowice
- Lewandowski S.—Krusche i Ender
- Jakóbek Ant. — Krusche i Ender,
- Kupka T.—Krusche i Ender-Pabj.
- Książniakiewicz R.—niest.-Poznań
- Dykiert Jar. — niest. - Poznań,
- Richter Bern. — niest. - Sroda,
- Balwiński Cz. — niest. - Poznań,
- Szmyt Z. — niest. - Poznań,
- Frackowiak Cz. — niest. - Poznań,
- Rosada M. — 56 pp. Krotoszyn,
- Kamp Ed. — niest. - Poznań,
- Wiatr Ł. — niest. - Poznań,
- Pierard St. — niest. - Poznań,
- Moskwiak H. — niest. - Poznań,
- Murzynowski J. — Sokół-Poznań,
- Kocik St. — Sokół - Poznań,
- Jaroński J. — Sokół - Poznań,
- Biegała Fr. — Sokół - Poznań,
- Lewandowski Cz. — Sokół-Poznań
- Nowicki Fel. — Sokół - Poznań,
- Wozniak St. — Sokół - Poznań,
- Ratajczak Fr. — Sokół - Poznań,
- Orłowski — 57 pp. - Poznań
- Glinkowski — 57 pp
- Dycha — 57 pp.
- Michałowski — 57 pp.,
- Sikorski — 57 pp.,
- Mormol — 57 pp.,
- Kasprzak — 57 pp.
- Boracki — 57 pp.
- Karpiński — 57 pp.,
- Wilczyński — 57 pp.,
- Guhl Ad. — Sokół - Inowrocław,
- Nawrot M.—Głuchoniemi-Poznań
- Blumczyński J. — Głuchoniemi,
- Wróblewski J. — Głuchoniemi,
- Niemir D. — Głuchoniemi,
- Olszewski Z. — St. Mi. Pol.-Poznań
- Walkowiak W. — St. Młodz. Pol.,
- Mager Ed. — St. Młodz. Pol.,
- Wiśniewski Cz. — St. Młodz. Pol.,
- Nowakowski B. — St. Młodz. Pol.,
- Hoppel Wł. — St. Młodz. Pol.,
- Dudziak A. — St. Młodz. Pol.,
- Bober M. — St. Młodz. Pol.,
- Lisłeki T. — St. Młodz. Pol.,
- Wojciechowski L. — St. Mi. Pol.,
- Greczka Sylw. — St. Młodz. Pol.
- Freyer Al. — Polonia-Warszawa,
- Iwanicki W. — Sokół - Buk,
- Buchetiz J. — Sokół - Kalisz,
- Janiszewski L. — Sokół - Kalisz,
- Matysiak S. — Victoria - Jarocin.
- Bartkowski L. — Toruń,
- Szelestowski St. — Polonja-Warsz.
- Michalak W. — 7 p. sap.-Poznań.

- Krymałowski W. — 7 p. sap.
- Weiman F. — 7 p. sap.
- Malusi J. — 7 p. sap.
- Zarebski St. — 7 p. sap.
- Karas E. — Oddz. śl. lotn.-Poznań.

Kpt. Jan Baran, dwukrotny zwycięzca w biegu „Kurjera Poznańskiego” w latach 1921 i 1922, znany sportowiec, przysły referent olimpijski reprezentacji polskiej, a nasz stały współpracownik

Bronisław Szwarc, doskonały lekkoatleta poznańskiej „Warty”, jeden z czołowych naszych zawodników, a dwukrotny zwycięzca w biegu „Kurjera Poznańskiego” w latach 1925 i 1926.

DZIAŁ GOSPODARCZY

Niebezpieczeństwo traktatuhandl. z Niemcami

W związku z obiegającymi w ostatnim czasie różnymi wersjami na temat zawarcia traktatu handlowego z Niemcami, należałoby podnieść raz jeszcze z naciskiem, że kwestja uregulowania stosunków handlowych z Niemcami znajduje się dla nas na zupełnie innej płaszczyźnie, niż zwykle zagadnienia regulowania stosunków handlowych z zagranicą i że względu na wyjątkowy charakter musi być też traktowana wyjątkowo. Trzeba bowiem zdać sobie sprawę, że cała niemal Polska była od setek lat terenem ekspansji sił niemieckich nie tylko w dziedzinie kolonizacji, ale niemniej, dzięki korzystnemu dla Niemiec traktatowi handlowemu z Rosją, również w dziedzinie gospodarczej, jako rynek zbytu dla przemysłu niemieckiego, szczególnie z zakresu gotowych fabrykatów. Odzyskanie niepodległego bytu państwowego przez społeczeństwo polskie i utrata prowincji wschodniej na rzecz Polski położyły tamę tej ekspansji niemieckiej na wschód, co zadecydowało o stosunku politycznym Niemiec do Polski. Nie powinno nas dziwić, jeżeli Niemcy wybiorą raczej długoletnią wojnę celną, aniżeli zrezygnują z możliwości ekspansji na nasze ziemie, tj. z ukrytej kolonizacji w formie przyjazdu i osiedlenia się fachowców oraz z możliwości zbytu swoich gotowych fabrykatów. Obecny zwrot Niemiec w kierunku podjęcia rokowań nie wróży nic dobrego, gdyż mowy nie ma o zrzeczeniu się przez nich przewodniej idei gospodarczej w traktacie handlowym z Polską. Ustępstwa ich mogą iść w kierunku podwyższenia kontyngentów dla polskiego węgla, bydła oraz zmiany form i nazw tego, co się nazywa osiedleniem, ale nie zrezygnują oni z istotnych swych celów.

Pohopność i nerwowość naszych kierowników państwa w tej dziedzinie napełniać nas musi troską o dalszy rozwój naszego przemysłu, kształtujący się pomysłnie, szczególnie pod opieką wojny celnej z Niemcami i skutkiem zamknięcia granicy dla niemieckiej penetracji naszego rynku. Przed zawarciem traktatu nasze czynniki rządowe powinny zdać sobie sprawę z tego, że program gospodarczy i jego hasła tak brzmić musi: „Polska rolnicza i przemysłowa”, traktat więc musi mieć na celu zarówno ochronę rolnictwa, jak i przemysłu. Nie można dopuścić do jakiegokolwiek upośledzenia jednej dziedziny gospodarstwa na korzyść drugiej, a przedewszystkiem nie wolno nam niszczyć placówek przemysłowych, powstałych w tak ciężkich warunkach gospodarczych i dających zatrudnienie polskiemu robotnikowi, a dochody skarbowi państwa. Mimo tajemnicy, jaką się otacza dotychczasowy przebieg rokowań, dochodzą nas pogłoski, że zgodzono się podobno w wielu wypadkach na znaczne odchylenia od stawek, wysuniętych przez zainteresowane czynniki gospodarcze, co oznaczałoby wielki sukces dla Niemiec, które wypróbowaniem metodami, ulepszonej systemami pracy i doświadczeniem kupieckim postarają się mimo może teoretycznie wystarczającej ochrony zdobyć nasz rynek.

Omawiając tutaj niebezpieczeństwo traktatu z Niemcami, pragniemy zwrócić uwagę na te dziedziny przemysłu w Polsce, których rozwój silnie się już zaznaczył, a co do których nie wolno nam iść na żadne kompromisy, lecz, przeciwnie, zapewnienie rozwoju tymże dziedzicom gospodarstwa musi zadecydować o dojściu do skutku traktatu.

A mianowicie przemysł garbarski, zdrowo się rozwijający byłby wystawiony na niewątpliwą zank, gdyby miało przyznać Niemcom te same warunki, co innym państwom, z którymi Polska zawarła już traktaty handlowe. Dla ilustracji podajemy statystykę przywozu skór wyprawnych i futer: a) przywóz skór wyprawnych: w 1925 r. 7 438 000 ton na sumę 54 166 000 zł w złocie, w 1926 r. 6 224 000 t za 30 899 000 zł; b) przywóz futer wyprawnych: w 1925 r. 156 000 ton na sumę 5 548 000 zł, w 1926 r. 251 000 t za 4 200 000 zł. Mimo więc, że przemysł ten przy normalnej produkcji może przerobić 30 milj. kg. skóry podeszawowej, 5 200 000 sztuk skór bydlęcych, blankowych, brandzłowych, cielecych wierzchnich, kozich, baranich i końskich, oraz 200 000 st. kwadr. lakierów, skomunowano w r. 1925 tylko 18 milj. kg. skóry podeszawo-

wej, z czego przywieziono 6 120 700 kg., czyli produkcja krajowa pokryła 11 979 300 kg., więc zdolność przerobcza garbarni krajowych została wykorzystana tylko w 35 procent sprawności. Co do innych skór, to wyprodukowano ich w Polsce w 1925 r. 2 050 000 sztuk, przywieziono natomiast 1 850 000 sztuk, czyli i w tym rodzaju skór zdolność produkcyjna jest większa, aniżeli zapotrzebowanie, a mimo to sprowadza się 40 procent całej konsumpcji skór miękkich z zagranicy. Ale skutki tego są takie, że zakładów czynnych jest tylko 80, zaś 11 zakładów zamkniętych, robotników zajętych jest zaledwie 3 662, w tem 134 pracujących tylko 4 dni w tygodniu, chociaż z powodzeniem przy odpowiedniej polityce można by nawet po nasyceniu rynku wewnętrznego jeszcze eksportować skóry miękkie i twarde w wielkich ilościach.

Podobnie przedstawia się sprawa w przemyśle koszykarskim i szczołkarskim, gdzie przywóz wyniósł w r. 1925 451 000 ton za zł. 1 111 000, a w 1926 r. 202 000 ton za 415 000 zł. I tutaj przemysł krajowy mógłby zaspokoić nietylko konsumpcję wewnętrzną, ale pracować nawet na eksport.

Obuwia skózanego w 1925 r. przywieziono 1 197 000 t na sumę 27 935 000 zł, a w 1926 r. 180 000 ton za 3 256 000 zł, mimo, że żadna fabryka obuwia w kraju nie jest w pełni zatrudniona. Zwrócić przy tem należy uwagę na to, że cały szereg zagranicznych fabryk przesyła do Polski cholewki zupełnie obrabione jako półfabrykaty ze względu na niższe cło oraz na kontyngenty gotowego obuwia i w ten sposób omija się reglamentację przywozu i zaspakaja znaczny procent konsumpcji krajowej.

Odzieży i konfekcji, będącej wprost specjalnością Niemiec sprowadzono w 1925 r. 2 034 000 ton za 62 190 000 zł, a w 1926 r. 704 000 za 14 945 000 zł.

Papieru, którego mamy poddostatkiem w kraju w 1925 r. przywieziono 31 736 000 t za 20 880 000 zł, a w 1926 r. 12 127 000 t za 9 000 000 zł.

W ubiegłych dwóch latach przywieziono również znaczne ilości wyrobów cukierniczych, mydła, kosmetyków, lakierów, pokostu, środków leczniczych i wyrobów fajansowych, artykułów produkowanych w kraju w dobrej jakości i w ilości przewyższającej często zdolność konsumcyjną społeczeństwa. Wskutek braku zbytu fabryki krajowe zmuszone były ograniczyć swoją produkcję i zwolnić wielu robotników.

Wyliczone powyżej artykuły są przeważnie specjalnością przemysłu niemieckiego i oczekiwać należy, że Niemcy w pertraktacjach będą usiłowali uzyskać w tym właśnie kierunku ulgi celne. Zważywszy, iż odnośne gałęzie przemysłowe na gruncie polskim są stosunkowo świeższe daty i wskutek tego niedomagają jeszcze pod względem handlowym i technicznym, nie należy je narażać przedwcześnie na groźną konkurencję starego i doskonałego w kapitał i doświadczenie wykwiowanego przemysłu niemieckiego.

Wyłom w ochronie celnej młodego, a dobrze się zapowiadającego przemysłu polskiego może pogrzebać dotychczasowe mozolne wysiłki nad uniezależnieniem się od zagranicy. Ostrzegamy zatem przed uległością, która może spowodować katastrofę!

Wł. Szczepański.

ZAKOPANE.

„POZNANIANKA”, ul. Ogrodowa

obok poczty,

nowo otworzony pensjonat Wandy Rychlickiej, poleca pokoje ładne, słoneczne. Centr. ogrzewania, elektr. światło, łazienka, kanalizacja. Ceny zniżone. zw 102271

Pastilles VALDA
zapobiegają wszelkim dolegliwościom, wywołwanym przez zimno, wilgoć i kurz.
Sprzedaż w aptekach i składach aptecznych.
nr 5745

14 aktów Kino „UNJA”, św. Marcin 13 14 aktów
Od 16. do 21 b. m. 2 serie razem
Największe dzieło filmowe świata osnute na dzie arcydziela Henryka Sienkiewicza p. t.
„QUO VADIS”
Następny program: zw 10455
„ŚWIAT ZAGINIONY”

PEWNĄ EGZYSTENCJĘ

znajdą plne osoby, pracując u siebie w domu na nowoczesnej uniwersalnej maszynie do robót poręcznych „REKORD”
MASZYNA REKORD wyrobła pończochy damskie i męskie wszelkiego gatunku oraz skarpetki, kamizelki, welniane ubranka i czapeczki dziecięce szale, rękawiczki i wszystkie inne towary dziane roboty poręczoszkowej tak z wełny jak i z bawełny i z jedwabiu.

MASZYNA REKORD można także nadrobić stopy starych pończoch.

MASZYNA REKORD ze wszystkimi narzędziami potrzebnymi do wyrobu powyższej wymienionych towarów, kosztuje tylko 680 złotych.

Znajomości fachowe nie są potrzebne. Do każdej maszyny dodajemy samouczek bogato ilustrowany

Towary wyrabiane na maszynie Rekord skupujemy i dostarczamy surowca.

Osoby — obojętnie z której miejscowości — które mają zamiar zapewnić sobie przez pracę w domu stały i znaczny dochód, zechcą podać swój adres do firmy „Rekord”, Cieszyń, ul. Trzech Braci 6b. zw 5753

Wszelkie informacje wysyłamy bezpłatnie.

UWAGA

Przyjezdne młode bezdzietne małżeństwo poszukuje zaraz umeblowanego, obszernego eleganckiego pokoju z telefonem lub bez w śródmieściu. Obustronna solidność i zadowolenie zapewnione. Oferty proszę składać do Kurjera Poznańskiego pod zw 10484

KRYNICA „NAŁĘCZOWKA”
Pensjonat
Drowej Anny Wąsowiczowej.
nr 5751

TAK JAK SPORT

utrzymuje nasze ciało w tężyznie fizycznej, tak nasz zewnętrzny wygląd szlachetny jest w pierwszym rzędzie od racjonalnej pielęgnacji skóry twarzy i rąk. Najskuteczniejszą a na skuteczniejszą działającą w tym kierunku znane ze swej dobroci i higieniczności przetwory kosmetyczne

FASCINATA

Pw 7359-70,101

OD PÓŁ WIEKU POWSZECHNIE ZNANY ZE SKUTECZNOŚCI

NISZCZY BRODAWKI SKORY STWARDNIENIA ODCISKI

ARAGO ST. GÓRSKIEGO WARSZAWA

ŻADAJ WSZĘDZIE

Najodpowiedniejszym podarunkiem na święta jest dla każdej gospodyni

odkurzacz PROTOS

światowej marki

cena zł 395,—

znany ze swego solidnego i dobrego wykonania, swej taniości i małego zużycia prądu. Żądajcie bezpłatnej demonstracji u siebie w domu. Do nabycia w firmie:

Siemens,

Sp. z ogr. odp.
POZNAŃ, ulica Fredry nr. 12, telefon 23-18, 31-42.
BYDGOSZCZ, ul. Dworcowa 61 telefon 571
oraz we wszystkich większych składach elektrotechnicznych zw 5835

RADJOAPARATY RADJOTON

detektorowe, lampowe eliminujące stację miejscową, słuchawki w olbrzymim wyborze. — Ceny niskie.

POZNAŃ, św. Marcin 74, tel. 5491 (nap. kościoła)

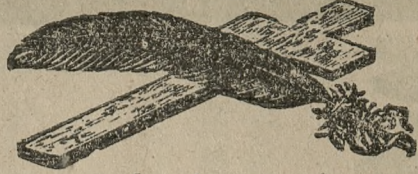
Najstarsze specjalne przedsiębiorstwo radjotechniczne w Poznaniu.

dw 3829

DUNLOP

opony i dętki zwyciężają na całym świecie

MADE IN ENGLAND

Nasz ukochany, najlepszy, najtroskliwszy i nigdy niezapomniany mąż, ojciec i dziadek, nasz najdroższy i nieodzawiany brat, szwagier, wuj i kuzyn, ś. p.

Adam Konopiński

zmarł w dniu 15 kwietnia 1927 r. po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzony św. Sakramentami, przeżywszy lat 65.

Pogrzeb odbędzie się we wtorek, dnia 19 kwietnia r. b. o godz. 4 po południu ze Szpitala Miejskiego przy ul. Koziej na cmentarz Farny przy ul. Bukowskiej. Nabożeństwo żałobne odprawi się nazajutrz w kościele Farnym rano o godz. 9.

W ciężkim i nieutulonym smutku pogrążona

rodzina.

zw 10469

Dnia 15 kwietnia 1927 roku, po długich i ciężkich cierpieniach zasnął w Bogu, opatrzony Sakramentami św., mój najdroższy mąż, ojciec, syn, nasz ukochany brat i szwagier, ś. p.

Metody Stelmachowski

starosta rawicki

w 42 roku życia. Pogrzeb odbędzie się we wtorek, dnia 19 kwietnia o godzinie 5 po południu w Poznaniu z kaplicy św. Józefa na cmentarz św.-Marciański przy ulicy Bukowskiej, nabożeństwo żałobne z wigiljami nazajutrz o godzinie 8 rano w kościele św. Marcina.

zw 10465

Rawicz, Poznań.

W głębokim smutku pogrążeni

żona z córeczką, matka i rodzina.

Wojewoda Poznański i urzędnicy Urzędu Wojewódzkiego donoszą ze smutkiem i prawdziwym żalem o śmierci, ś. p.

Metodego Stelmachowskiego

starosty pow. rawickiego.

W Zmarłym straciło Państwo nadzwyczaj sumiennego i szczerze oddanego urzędnika, a my dobrego i życzliwego kolegę.

zw 5885

Imię Jego zachowamy w wdzięcznej pamięci!

ś. p.

Metody Stelmachowski

Starosta i Przewodniczący Wydziału Powiatowego powiatu rawickiego

zmarł dziś w nocy po kilkumiesięcznej ciężkiej chorobie.

Przejmując administrację powiatu w czerwcu 1919 roku w okolicznościach nader trudnych, przez umiejętną organizację, sumienną, troskliwą i wytrwałą pracę, chlubnie wywiązał się ze swego zadania i zaopiekował się powiatem jak przystoi na urzędnika, a szczególnie obywatela polskiego, pełnego poświęcenia dla swej Ojczyzny, powiatu i jego obywateli.

Pamięć pracy Jego prawie siedmioletniej dla naszego powiatu czcić będziemy w najdłuższe lata.

zw 5897

Sejmik i Wydział Powiatowy powiatu rawickiego

Dnia 15 kwietnia 1927 r. po długoletnich i ciężkich cierpieniach, spowodowanych ranami odniesionymi w wojnie światowej zasnął w Bogu, opatrzony Sakramentami św., mój najdroższy mąż, najtroskliwszy ojciec, ukochany syn, brat i szwagier, ś. p.

Łucjan Barczyński

w 31 roku życia. Pogrzeb odbędzie się w drugie święto wielkanocne o godzinie 4,30 po południu z kostnicy cmentarza w Dębie.

dw 3959

W ciężkim smutku pogrążeni

żona z córeczką i rodziną.

Poznań, Orzesze, Górny Śląsk.

Osobnych wiadomości nie wysyła się.

Zakład pogrzebowy „Ceremonjal”, ulica Towarowa 25, telefon nr. 31-80.

W piątek, 15 kwietnia 1927 r. o godzinie 21 zasnąła w Bogu po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzona Sakramentami św., nasza najdroższa córka, siostra, kuzynka, bratanek, wnuczka i narzeczona, ś. p.

Janina Władysława Jewasińska

Pogrzeb odbędzie się w drugie święto wielkanocne o godzinie 5 po południu z zakładu św. Józefa.

zw 10437

W głębokim żalu pogrążeni

rodzice, siostra, narzeczony i rodzina.

plu. szary od zł 42.-
poduszki 19.50
spedki 59.90

„EMKAP” M. Mielcarek,
Poznań, Stary Rynek 79, naprzeciw Otwarcza.

Fw 4199-0,3161

Siano

z łąk nadrzecznych poleca:

C. Palkowski, Srem

ul. 30. Skrzót Tel. Ceps. 20 2020

KAWALER, lat 32, kupiec, właśc. nieruchomości, dobrego charakteru, ma zamiłowanie do rolnictwa, z córką, która otrzyma w dzierżawę majątek ca 500 mórg. Posrednictwo krewnych mile widziane. Zgłoszenia o ile możności z fotografią, proszę o nadanie do ekspedycji Kurjera Poznańskiego pod zw 10440

W dniu 15 kwietnia 1927 roku zasnął w Bogu, po długiej i ciężkiej chorobie, ś. p.

Metody Stelmachowski

starosta powiatu rawickiego.

W Zmarłym straciliśmy drogiego kolegę, o którym pamięć w sercach naszych pozostanie na zawsze

W imieniu Starostów Województwa Poznańskiego
Kłos, starosta.

dw 3960

Metody Stelmachowski

Starosta i Przewodniczący Wydziału Powiatowego powiatu rawickiego zmarł po długich i ciężkich cierpieniach w dniu 15 kwietnia 1927 r. Jako najlepszy i najtroskliwszy przełożony i opiekun, Zmarły pozostawił po sobie wdzięczną pamięć i szczerzy żal. Przykład wytrwałej pracy Kochanego Starosty i wieczna pamięć doznanych ojcowskich rad będzie nam zawsze przyswietlać w życiu.

Głębszym smutkiem przejęci, żegnamy Cię, drogi naszym sercom Starosto i zapewniamy, że Twój przykład wzniosły, Twa niezmiernie trudna praca do ostatniego tchu życia, to Twoje gorące dla Ojczyzny jak i dla nas serce, będzie nam bodźcem do dalszej twórczej pracy, by urzeczywistniły się ideały, do których nas prowadziłeś.

Cześć Jego pamięci!

Urzednicy Starostwa i Wydziału Powiatowego w Rawiczu.

Rawicz, dnia 15 kwietnia 1927 roku.

nr 5898

15-20 000,- zł

pożyczki na I. hipotekę poszukuję. Oferty pod nr. 11,297 do „PAR”, Aleje Marcinkowskiego nr. 11.

Pw 1502-11,297

Pielegnujcie urodę!

Żądacie bezpłatnej fachowej rady, jak pozbyć się przyszczy, wągrów, piegów, czerwoności skóry, plam, wątrobianych, łupieżu, wypadania włosów, siwych włosów, zbytecznego zarostu, pocenia rąk, pach i nóg, zmarszczy chudości, jak wzmocnić biust i usunąć inne wady. W zapytaniach prosimy podać dokładne wady, o które chodzi. Sumienną odpowiedź nadsyła się w zamkniętej kopercie. Załączyć znaczek na odpowiedź.

Dr. Caspary & Co., Gdańsk.

nr 5894

skład bławatów

z powodu przejęcia innego przedsiębiorstwa na dogodnych warunkach do odstąpienia. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego pod nr 5767 68.

Poszukuje się

mieszkania 3-5 pokojowego

niezależnie od miasta najchętniej wille z ogrodem ewent. Solary — Dębice. Adres wkaże Kurjer zw 10 483

Maszynista

do parowozu waskotorowej kolejki, który drobne reparacje wykonuje potrzebny. Oferty z podaniem **NOWAK, Poznań, ul. Słowackiego 31.** zw 10486

Konkurs

W Krajowym Zakładzie dla Głuchoniemych w Kościanie, wakuje posada dla 1 sily nauczycielskiej (męskiej), samotnej z egzaminem kwalifikacyjnym Zgłosz z dołączeniem życiorysu i legaliz. odpisami świadectw, nadesłać należy do dnia 15 maja r. b. do dyrekcji Krajow. Zakładu dla Głuchoniemych w Kościanie.

dw 1948

Samochody

światowej sławy

FIAT MINERVA OPEL

nr 10 477

CHENARD & WALCKER

poleca na dogodnych warunkach kupna

BRZESKIAUTO Sp. Akc.

Poznań, Dąbrowskiego 29.

Zał. 1894. Tel. 63-23, 63-65, 34-17. Najstarsze przedsiębiorstwo w kraju.

OPONY MICHELIN

po cenach bezkonkurencyjnych poleca:

Zagórski i Tatarski,

Poznań, św. Marcin 38
Tel. 33-87 Tel. 33-87
Wszelkie akcesoria samochodowe.
Pw 5381-5,104

nr 5756

ON MA RACJE

— „ten mój syn to on ma głowę tatusia, — udaje chorego i kaszle po to, ażeby stałe kupować mu doskonale cukierki od kaszlu „Malto“.
Pw 7042-63,271

BRZYTWY

łyłетки, paski, maszyny do włosów strzyżenia kupisz najlepiej hurtownie i detalicznie

ST. WENZLIK

Poznań, Aleje Marcinkowskiego 19.
dw 3811

Pierze Pościel Puch. Wł. Zak

Specjalny handel pierzem. Czystość pierza. POZNAŃ, ul. Wroniecka 24. Tel. 57-71. Tel. 57-71. zw 10475/6

Skomę

luina i prasowana kupuje każda ilość Oferty do Kurjera Pozn pod zw 10472

DYWANY

FIRANKI-CHODNIKI PLUSZE-GOBELINY

WARTO ZOBACZYĆ! Nasze dywany są godne zobaczenia z powodu nie zwykłe pięknych desenów, wysokiego gatunku i rzeczywicie bardzo przystępnej ceny!

MATERIAŁY na ubranie suknie i płaszcze
JEDWABIE PŁÓTNA INLETY
poleca nastaniaj

S. CHOYNACKI

POZNAŃ, ST. RYNEK 52

Pw 7481 2-15 213 4

Ericsson

Polska Akcyjna Spółka Elektryczna

Warszawa, Łódź, Al. Ujazdowskie 47. ul. Piotrkowska 79.

Akumulatory „NIFE“

Najlepsze i najtrwalsze akumulatory. Łatwe ładowanie. Nieczule na wstrząśnienia

Mw 734

Roman Andrzejewski

Tel. 69-74 Poznań, ul. Zwierzyniecka 7 Tel. 69-74

Konie wierzchowe, wyjazdowe i robocze w wielkim wyborze.

Nadszedł wielki transport koni roboczych „ermlandzkich“

Przyjmuje się konie na pensję również do ujeżdżenia.

Udziela się nauki konnej jazdy przez zawod. nauczyciela.

Pw 7503-15,301

P. Garstecki, dentysta
św. Marcin 68.

przyjmuje jak dotychczas
od 9—11 i od 3—6.

zw 15401

Wróciłem!

Dr. med. Heider

lekarz specjalista w chorobach skórnych i dróg moczopędnych — chirurg

Przyjmuje od 9—11 i 3—6.

Poznań, ul. Wielka 7.

Telefon 18-80

zw 2510

Władysław Hejnowicz

dentysta dw 3932/3

przenosi z dn. 19. IV. 1927 zakł. dentystyczny z ulicy św. MARCINA 68

na ulicę Kilińskiego 7

godziny przyjęć od 9—11 i 3—6.

Stefan Wyszyński

POZNAŃ, św. Marcin 57.

Telefon 10-66.

Telefon 10-66.

Skład skór, przyborów obuwniczych i fabrykacja cholewek.

Polecam mój bogato zaopatrzonej skład w skóry podszewkowe i wierzchnie w różnych gatunkach, wszelkie przybory obuwnicze i fabrykację cholewek miarowych i tuzinowych.

Hurtownie.

zw 5833-4

Detalicznie.

P. Niedziela - Poznań

Al. Marcinkowskiego 24
Tel 3879

**Pierwszorządna
Specjalna Fabryka**

Sztuczne rąk i nóg, aparatów ortop. i wkładek do nóg płaskich, pasków przepuklinowych (rupturowych), przepasek brzusznych, gorsetów wyrównawczych, obuwia ortopedycznego, i podług miary.

Fabryka form obuwniczych.
zw 10 481

Pneumatyki

najprzedniejszych fabryk. poleca po ponownie niższych cenach

„BRZESKIAUTO“
Sp. Akc.

Poznań, Dąbrowskiego 29

Zał. 1894

Tel. 63-65, 63-23, 34-17

zw 10 678

Każdego rodzaju
Karoserje
lakierowanie
wyściełanie
samochodów

Pokrowce na resory siedzenia do motocykli wykonuje zw 10812

Józef Degórski
bud. karoserji

Poznań, ul. Dąbrowskiego 88.

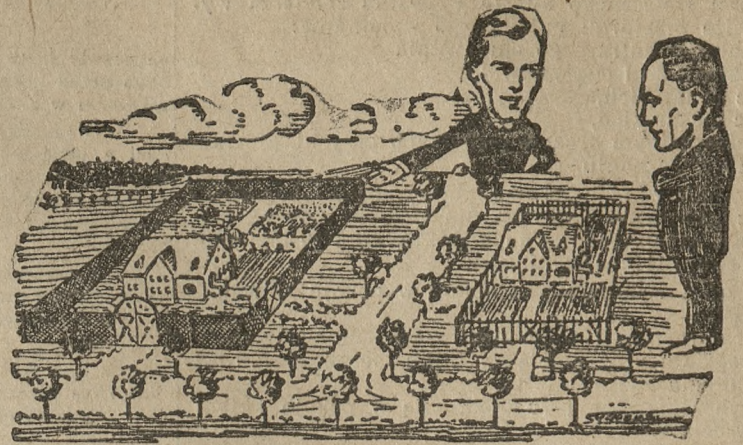
Wykonanie pierwszorządne. Niskie ceny.

Zaufaną posadę

stałą i dobrze opłaconą z udziałem 1/10 od obrotu w charakterze pomocnika przy zakupie na licytacjach w podróży lub jako kierownik filii otrzyma do handlu zdany pan lub pani z kilku tysiącami zł. interesowym wkładem dobrze zabezpieczonym w domu okazijnego kupna (antykwariat). Przez tego przyjmie firma cichego lub czynnego współnika z większym kapitałem przy pewnej gwarancji i nadzwyczaj wysokim zyskiem, który będzie punktualnie miesięcznie wypłacony. Szczegółowe oferty do „PAR”, Toruń, Szeroka 46 pod 271. Pw 7474-64,236

Uczciwie myślący, przystojny i solidny kawaler, kupiec na zawodowym kierowniczem stanowisku na Śląsku o dobrych dochodach, pragnie się **ożenić**

z inteligentną muzykalną osobą. Cokolwiek majątku pożądanego, lecz nie warunkuje się natychmiastowego nabycia tegoż. Pośrednictwem zezwoliwanych mile widziane. Panie w wieku 25-33 lat zechcą łaskawie złożyć swoje oferty, możliwie z dołączeniem fotogr., którą się pod słowem zwracano Kurjera Poznańskiego pod zw 10458

R. MATUSZEWSKI i S-ka

Poznań, Mostowa 14.

Fabryka siatek i płotów drucianych

Siatki 4 i 6 kątnie oraz karbowane, tkaniny metalowe, materace sprężynowe, ochraniacze do drzew, rafy i t. p.

Specjalność: kompletne ogrodzenia.

dw 3958

MOTOCYKLE

w wyścigach Paryż - Nicea 1927 (1640 km.) osiągnęły

5 razy pierwsze miejsca

w kategoriach 175, 250, 350, cm³ w Tourist trophy (80 godz.)
kategoria 175 cm³ zdobył 1 i 3 miejsce z kil. 4362,50,
średnia szybkość 54 531 na godz. zw 10473

Dla celów turystycznych jak pod względem szybkości motocykla:

MONET et GOYON są niezrównane!

Główny przedstawiciel

PIERRE JOOS, Poznań, św. Marcin 45a.

Agencje pożądaną w każdym mieście.

Ja kapustę kwaszoną

białą wybora, długo krajaną, wyrobioną z najlepszej holenderskiej kapusty, ca 135 kg. brutto za beczkę zł 55.— przy odbiorze 20 beczek za beczkę zł 53.—
" " " " " " 52.—
" " " " " " 52.—

poleca franco Katowice Mw 747

WALTER GEISLER, Fabryka kiszzonej kapusty, Katowice
ul. Bytomska 46. Tel. 20-16 i 407

SAMOCHODY

6/21 Fiat 4 osob. otw.	10/30 Opel	6 osob. Landulet
6/21 Fiat 6 " kryty	14/38 Opel	6 " otw.
9/31 Fiat 6 " otw.	16/45 Mercedes 6	" otw.
9/31 Fiat 6 " kryty	12/40 Steyr	6 " otw.
14/45 Fiat 6 " otw.	12/34 Stoeper	6 " otw.
14/45 Fiat 6 " kryty	12/50 Buick	6 " otw.
	4/15 Renault	4 " otw.

w stanie używanym lecz beznagannym poleca jako nadzwyczajne kupna okazjne zw 10474

„BRZESKIAUTO“ T. A., Poznań
ul. Dąbrowskiego 29. Telefon 63-65, 63-23, 34-17

Farby cementowe

Poleca w wszelkich odcieniach. trwałość na światło i cement gwarantowana Pw 7492-14,432

Witold Wyszyński

Pierwsza Poznańska Fabryka Farb.

Poznań — Staroleka

Tel. 5575 i 2898. Rok zał. 1913

Poronin

obok Zakopanego

Pensjonat „Stary Dwór“.
Utrzymanie dzienne 5-cio-razowe 6 złotych. Kuchnia zdrowa smaczna. Na miejscu poczta, biblioteka, pianino, ogród. zw 10427

Dobrze zaprowadzony
interes

zbożowy

w powiatowym mieście jest zaraz do odstąpienia. Ubikacje dzierzawa. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego pod zw 10471

Wąsy u pań

szpetne owłosienie na rękach i nogach niszczy „ANTARIN“

Wypróbowany ze znakomitym skutkiem. Cebulki włosowe powoli zamierają. Zł 8.—
Dr. Caspary & Co.,
Gdańsk. zw 5893

POSZUKUJE

sie od 1 maja uczciwej porządnej służącej, jako pokojówki, obeznaną w prasowaniu bielizny i uprządkowaniu pokoju. Tyłko z dobremi świadectwami z lepszych domów zechca sie zgłosić. Podróż będzie wynagrodzona, miesięczna płaca 40 zł. Zgłoszenia pod adresem: dr. Snyrowa, Król. Huta, Górny Śląsk, ul. 3 Maja 4, zdw 28 670.

Wnocy z dnia 12 na 13

zgubiono

względ. pozostawiono w samochod.

Dobra egzystencja. tekę brązową

Skład towarów kolonialnych, delikatesów, drzewa, węgli, maki, ospy i zboża w mniejszym miasteczku Księstwa Poznańskiego zaraz lub później na sprzedaż za cenę 9000,— zł. Do oceny potrzeba 3000 zł, reszta może być ratami na dogodnych warunkach spłacona. Oferty do ekspedycji Kurjera Poznańskiego pod nr. zw 10489

z papierami zupełnie bez wartościowymi dla znalazcy. Uczciwego znalazcę względnie szotera proszę o oddanie teki wraz z papierami z wynagrodzeniem Adres wskazuje Kurjer Pozn. zw 10470

Przetarg ofertowy.

Magistrat stołecznego miasta Poznania zamierza wydać w drodze przetargu publicznego wykonanie: a) instalacji centralnego ogrzewania b) instalacji do odpływowej, c) prac stolarskich, d) prac ślusarskich, w domu mieszkalnym oraz w łazienkach przy ul. Słowackiego nr 43 w Poznaniu.

Oferty należy składać w zalakowanych kopertach z napisem: „Oferta na prace pp. dla budowy przy ul. Słowackiego nr. 43” najpóźniej do godz 11, dnia 30 kwietnia 1927 r. w pokoju 11 naszego biura.

Wzory ofert wydaje się za opłatą w pokoju 12 podpisanego Urzędu.

Magistrat zastrzega sobie prawo swobodnego wyboru oferenta, podziału prac pomiędzy kilku oferentów lub też nieuwzględnienia żadnej oferty.

Blizszych informacji udziela się w pokoju 18-tym naszego Wydziału.

Miejski Urząd Budownictwa Należemego w Poznaniu Ulica Nowa nr. 10, III p. nw 5891/2

SUBHASTA

Węclewski Stęszew. Termin przetargu 10. 5. uchylono. Sekretariat 2a nw 5783 Sądu Powiatowego w Poznaniu.

Konkurs

Magistrat m. Kruszwicy poszukuje z nowym rokiem szkolnym (1. 9. 27 r.) 1 męską i 1 żeńską siłę na posady nauczycieli przy tuł. przyw. miejskiej szkole wydziałowej koedukacyjnej (na razie 3-klasowej), w wieku do lat 30, wolnego stanu z odpowiednimi kwalifikacjami naukowymi. Pożądane specjalności: fiz., przyr., śpiew, roboty ręczne.

Pobory według umowy. Zgłoszenia wraz z życiorysem i uw. odpisami świadectw przyjmuje się do 1 maja r. b Borowiak, burmistrz. dw 3955

Prace brukarskie

ul. Mickiewicza wydamy w drodze przetargu. Oferty składać należy do dnia 25 kwietnia 1927 godz. 9 rano w ratuszu, pokój 33, gdzie również odebrać można formularze ofert i dalsze informacje.

Poznań, dnia 15 kwietnia 1927 r. nw 5886/7 Magistrat VII D.

Okręgowy Urząd Ziemiński w Krakowie. Nr. T. 174.

Konkurs

na posadę kontraktową inżyniera meljoracyjnego, oraz na kilka posad kontraktowych mierniczych w Okręgowym Urzędzie Ziemińskim w Krakowie.

O posadę inżyniera meljoracyjnego ubiegać się mogą kandydaci z ukończonymi studiami wyższymi i co najmniej czteroletnią praktyką w dziale meljoracji rolnych. Na posady mierniczych wymagane jest ukończenie wykształcenie wyższe lub średnie w dziale mierniczym. Emeryci, którzy przekroczyli 40 rok życia nie będą przyjęci.

Uposażenia dla pracowników kontraktowych będzie przyznane na podstawie umowy wedle norm dla urzędników państwowych X-VII stopnia służbowego.

Podania z odpisami świadectw należy wnieść do Okręgowego Urzędu Ziemińskiego w Krakowie najpóźniej do dnia 30 kwietnia 1927 roku włącznie.

Podania nieuwzględnione pozostaną bez odpowiedzi.

Kraków, dnia 6 kwietnia 1927 r. P. O. Prezesa: (-) Józef Balanda m. p. np 5560

Konkurs

Magistrat m. Kępna (Wielkopolska) ogłasza konkurs na posadę dyrektorki żeńskiego gimnazjum humanistycznego z poborami według pragmatyki państwowej i 15% dodatku komunalnego. Objęcie posady z dniem 1 września 1927 r. dw 3947

Podania należy złożyć udokumentowane należy wnieść w terminie najpóźniej do 3 tygodni od daty niniejszego ogłoszenia.

Magistrat m. Kępna.

Licytacja przymusowa.

W środę, dnia 20. IV. 1927 r. o godz. 13 w Rudkach sprzedam publicznie najwięcej dającym za gotówkę:

żniwiarkę (marki Diva) wagę do ważenia bydła, biurko amerykańskie.

Zbiórka przed majątkiem w Rudkach. dw 3961 Tata, kom. sąd z p. w. Obornikach.

Konkurs

Wydział Powiatowy w Inowrocławiu ogłasza KONKURS

na stanowisko kreślacza przy dziale drogowym. Do posady jest przywiązane uposażenie według X. grupy uposażeniowej urzędników państwowych i 15% dodatku komunalnego.

Kandydaci winni przedłożyć własnoręcznie napisany życiorys i dowody wykształcenia.

Posada jest natychmiast do objęcia. Termin składania ofert do dnia 23. bm. nw 5784

Przewodniczący Wydziału Powiatowego. (-) Dietl.

Przetarg ofertowy.

Magistrat stołecznego miasta Poznania zamierza wydać w drodze przetargu publicznego wykonanie:

- a) Instalacji centralnego ogrzewania, b) instalacji do odpływowej, c) prac blacharskich, d) prac ślusarskich, e) prac stolarskich, f) prac szklarskich,

w domu mieszkalnym Park Wilsona.

Oferty należy składać w zalakowanych kopertach z napisem: „Oferta na prace w domu mieszkalnym Park Wilsona” najpóźniej do godziny 11, dnia 2 maja 1927 r. w pokoju 11 naszego biura.

Wzory ofert wydaje się za opłatą w pokoju 12 podpisanego Urzędu.

Magistrat zastrzega sobie prawo swobodnego wyboru oferenta, podziału prac pomiędzy kilku oferentów lub też nieuwzględnienia żadnej oferty.

Blizszych informacji udziela się w pokoju 17-tym naszego Wydziału.

Miejski Urząd Budownictwa Należemego w Poznaniu Ulica Nowa 10, III p. nw 5888/9

Konkurs.

W Sulmierzycach, powiatu odolanowskiego, wakuje z dniem 1 lipca r.b. posada BURMISTRZA.

Pobory według IX. kl. pragmatyki urzędników państw. Kandydaci od lat 30-45, obeznani w administracji samorządowej, zechcą się zgłosić do dnia 1 maja r.b. z dołączonymi świadectwami, na ręce przewodniczącego Rady Miejskiej, kupca p. Walentego Garyantesiewicza. dw 3936

Napisowy wiersz tuzi 30 groszy, każde dalsze słowo 15 groszy, 5 liczb = jedno słowo, i, w, z, a = każde stanowi 1 słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 50 słów.

OGŁOSZENIA DROBNE

Znak oferty (na przykład: z 18 924, a 2 733, d 4 790 i t. d.) = 1 słowo. Drobne ogłoszenia przyjmują się do godziny 10.

Dwuliniowa średnica strony: milimetr 80 groszy.

SPRZEDAŻE

GOSPODARSTWO 120 móg. przedmieście Poznania. zabudowania maszynowe. cena 36 tys złotych sprzedam Agencja ul. Kantacka 8/9. dw 28 491

SLUBNE obrączki gładkie, rytowane oraz etosowne podarki narzeczonim i drogim osobom w zegarkach i biżuterii poleca Chwilkowski, św. Marcina 40. dw 28 474

NA RATY i za gotówkę meble najtaniej poleca Szpryngacz ul. W. ełka 13. Pw 7046-033 45

TANIO zakupisz półoczoły, fartuchy i bieliznę w firmie „Galanterja”. Poznań ul. Wielka 10. dw 13 428.

GOSPODARSTWA kompletnie z inwentarzem, maszynami zabudowaniami: 170 móg. 70 000 160 - 55 000 120 - 45 000 100 - 30 000 90 - 26 000 70 - 18 000 60 - 16 000. (osobliwie szkodne). Około 60 mniejszych i większych gospodarstw. Stanisław Cyranik, Poznań, ul. Podgórna 7 i I piętro, lewo. dw 28 428

SKŁAD galanterji z towarami, mieszkaniem, ładnym urządzeniem, przy głównej ulicy tanio sprzedam. Potrzeba 4 000 „Tani Bazar” w Nakle. dw 28 393

ROWERY za gotówkę i na raty poleca Rymliewicz, Poznań, Wielkie Garbary 9. dw 3100

RADJO słuchawki od 10,25 zł; aparaty detektorowe 9,50 zł; detektory 2,10 zł; kryształki 0,30 zł Najtańsze źródło zakupu Firma W. Stajewski Poznań St. Rynek 65. dw 27 863

SKŁAD kolonialno-deliakatesowy z butelkowaną sprzedażą wódek, w przynajmniej jednym mieście, gdzie wojsko, gimnazjum itd. przy składzie mieszkanie, z powodu zmiany stosunków na sprzedaż. Do objęcia potrzeba ok. 12 000 zł. - Oferty Kurjer zdw 28 393.

MAJATKI siemskie od 50-8000 móg. miejskie i ogrodnictwa poleca Pomorskie Biuro Komis. Handlowe, Lidzbark Nowy Rynek 15. Tel. 31. dw 5946

REZYDENCJE 15 pokojach zabudowaniami gospodarstwach z ośmiomorgowym ogrodem warzywno-owocowym w najzupełniej dobrym stanie, 15 minut drogi pieszej od miasta Grudziądz sprzedam - Adres: Gątkowski Nowawies 74. Grudziądz. nw 5856

TYLKO w Hurtowni D H „Potestas” można dostać herbatę z Kopernikiem” Warszawskiego Towarzystwa Handlu Herbatą Poznań, Dąbrowskiego 69 albo Grobla 27a telefon 63-70. dw 28 685

TANIO sie ubierziesz i umiłowiesz w Domu Komisowym św. Marcina 78a Pw 1073-14472

MASZYNE do pisania „Underwood”, używana tanio sprzedam. Maleckiego 4. II. prawo od godz 5 wiecz. dw 28 475

MEBLE najtaniej poleca Kalkus Wrocławska 19. dw 27 908

SPRZEDAM parę ładnych koni (walachy) wyjazdowych 7-letnich około 165 wysokich, maści ciemnokasztanowej. Zgłosz. do Kurjera zdw 28 504

SAMOCHOŁ Ford w dobrym stanie zaraz na sprzedaż. Zgłoszenia do Kurjera zdw 28 464.

PRAGE limuzyna 5/18 P. S. mało używana motor najnowszej typu „Alfa” sprzedam zaraz. Cena 7 000 zł. Fabryka maszyn. Pawlak. Żerków. pow. Jarocin. dw 29 420

WOZEK sportowy tanio na sprzedaż. Za Bramka 12 parter. Dunst. zdw 28 446.

GOSPODARSTWA majątki kamienice wille, domki, składy, młyny, piekarnie, rzeźni, kawiarnie, magazyny i wydzierżawia. także poszukuje takich biur Informator” plac Nowomiejski nr. 10a. Telefon 41-83. Pw 2416 017 41

SZTUCEŁE od 300 złotych srebrne cukiernice, koszyczki zastawy, serwisy brzozy kryształ, platory, porcelana, meble antyczne serwantki sekretery, biurka fotele, biblioteki, stoly krzesła, wiele innych okazji. sprzedam Antykwariat Braci Pióro Aleje Marcinkowskiego 23. tel. 31-04. Pw 7413-15-57

GOSPODARSTWA 2 100 móg. 1 000 lasu wplaty 25 tys do ratów: 410 wplaty 30 000; 250 wplaty 40 000; 88 móg. przy Poznaniu wplaty 15 000; 43 1/2 morgi wplaty 5 000. Ogródz tego 43 folwarki, 410 gospodarstw, 3 dzierżawy 9 młynów, 22 składy, 47 kamienic 19 domków, 5 piekarni 4 rzeźniactwa. Dom Złocień „Mars”. św. Marcina 22. dw 28 439

NA sprzedaż książka p. t.: „Kobieta lekarka domowa”. duża szafa do książek prawie nowa i kilak (ko-z do kwiatów). Ogładz można od godz. 1-2 Fredry 6 wysoki parter. prawo. dw 28 465

SŁOMKOWE kapelusze przyjmuje do przeafonowania na najnowsze fasony. Fabryka kapeluszy Leon Szczawiński, Aleje Marcinkowskiego 25. dw 28 606/7

GOSPODARSTWA od 28 móg. do 500 móg. jakoteż i kamienice w Poznaniu i w prowincji wraz z ogrodami młyny, domki przy Poznaniu (przedmieście) i pięknymi ogrodami i wolnym 4-pokojowym mieszkaniem. natychmiast korzystnie poleca: Marynka Maserał Poznań Stary Rynek 44. rw 2 550/1

MASZYNE damska i krawiecka sprzedam. Rybaki 9 skład. zdw 28 571/2

100 zł taniej sprzedaje wybitnie Stolarz. Rybaki 16. dw 3524/3

MEBLE na raty i gotówkę poleca firma Pluciński Wodna 7. rw 28 639

FOLWARK 417 móg. pszenno-żytniej laka. las, budynki i inwentarze kompletne dobrze zagospodarzony. sprzedam za 130 000 zł. wplaty 80 000. Binro Handlowe. Walenty Kossmann. Fredry 6 II. Telefon 52-13. dw 28 541.

KORZYSTNIE sprzedam 25 mtr chodnika kokos. jak nowy, porcelana restauracyjna itd. Grobla 27 tylny dom. I. zdw 28 543

8x LORNETKE Touro & Moellera. Hamburg. światłosilna, płaska lekka, na połowiania i wycieczki, nowa okazynie sprzedam. Obejrzeć: Kaz Greger. 27 Grudnia 20. zdw 28 553.

ODSTAPIE ogródek działkowy przy ul. Bukowskiej Zgłoszenia Wł Kupka. Jeżyce, ulica Waska 6 I. zdw 28 554.

GOSCIENIE położony przy szosie do tego 100 móg. dobrej żytnej ziemi z łakami, ziemia przy budynkach, zabudowania gospodarcze murywane, inwentarz żywy i martwy kompletny na sprzedaż. Zgłosz. Gandecki. Kórnik pow. Śrem. zdw 28 316

SADZONKI mięty pieprzowej w różnych ilościach do sprzedania. Zamówienia pisemne przyjmuje Zarząd Ogrodu roślin lekarskich Poznań Wjazdowa 1. zdw 28 292

WŁAŚCICIELE kino-teatrów uwaga! Wykonanie wszelkie precyzyjne części do aparatów przedk. tanio, solidnie na zamówienie. Kompletny remont. St. Martynowski, Poznań, Al. Marcinkowskiego 22. zdw 24 277

SKŁAD papieru i galanterji, z mieszkaniem, doskonale prosperujący, w najlepszym punkcie miasta, tuż przy gimnazjum, seminarjum i szkołach zaraz na sprzedaż. Cena niska. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 28 387.

PIANINO Wolkenhauera, prawie nowe, z pięknym glosem, sprzedam. Adres wskaże Kurjer zdw 29 433.

IGLY do maszyn krawieckich szwskich i siodlarskich stale na składzie. Skład rowerów „Kastor” św. Marcina 55. nw 3741

WÓZKOW dziecięcych wybór. Szamarszewskiego 36. zdw 27 433/4.

GOSPODARSTWO prywatne 110 móg. pszenno-żytniej ziemi, dobrymi zabudowaniami, pełnym żywym martwym inwentarzem, obsiewami, cena 24 tys. zł. sprzedam Agencja, Poznań, Kantacka 8/9. zdw 28 492

SKŁAD artykułów piśmiennych, galanterji centrum Gniezna, z urządzeniem, towarem, przyległym pokojem za 3500 zł do odstąpienia. Dzierżawa 75 zł miesięcznie. Zgłoszenia „Skład” Agencja Kurjera Poznań, Gniazdo. nw 5861

FABRYKA wód mineralnych i hurtownia piw z najnowszymi maszynami, zapasem flaszek etc., dobrze prosperująca, natychmiast do nabycia za 9 tys. Zgłoszenia do Kurjera zdw 28 591.

SPLIZY dachowe po 4,25 zł za 1 000 - gonty po 6,00 zł za kopce ma stale na składzie. Berthold Hecke, Gilno 183, powiat Nowy Tomysl. zdw 28 576.

WILLA na sprzedaż, 7 pokoi, ładny morgowy ogród, 1 minuta od dworca. Swarzędz, Dworcowa 9. zdw 28 603.

SAMOCHOŁ Ford, osobowy, na balonach, 2 500 zł sprzedam. Wplaty 1 000 zł Gwarna 10. I pr., prawo. Pw 7500-15.296.

RADJO Dlaczego nie korzystasz z taniego zakupu? w Pracowni Radiotechnicznej Jana Pientoka, ul. Koźia nr 4, III. piętro. rw 2 546.

PLATFORMY 60-100 ctr. 35-40 ctr. wóz heła 2 1/2 cala, wózki ręczne korzystnie na sprzedaż. Krause, Za Grobla nr. 3/4. zdw 28 609.

NA raty książki z wszelkich galezi literatury: powieści najwybitniejszych autorów i polskich i obcych, książki rolnicze i go-podarcze albumy i dzieła sztuki, podróże itp osobom majątkowo odpowiedzialnym (urzędnicy, kupcy, presiebiorycy, rolnicy) - Katalog bezpłatnie Spółka Naki Odrodzenie Lwów, Pańska 16, nw 5195

GOSPODARSTWO 39 móg. pszenno-żytniej ziemi, 5 łaki, w powiecie wrzesińskim, budynki murywane, 100 drzew owocowych, z żywym i martwym inwentarzem na sprzedaż. Cena kupna 14 tys. wplaty 10-12 tys. złotych. Sowiński, Poznań, Chwałiszewo 7/8. II tel. 51-43. zdw 28 624

FREZARKE do drzewa i ślikerke do noży heblarskich sprzedam. M. Tyrchan, Poznań, Przemysłowa 27, zakłady mechaniczne. zdw 28 626

MOTORY na ropę 8-10 K. M., 9-11 K. M., 6 K. M., na benz 4 K. M., 2 K. M. używane okazynie sprzedam. M. Tyrchan, Poznań, Przemysłowa 27 zakłady mechaniczne. zdw 28 623

KAMIENICE wille, hotele, gościnnie, młyny, gospodarstwa folwarki 1050 móg. wplaty 150 000, 400 320, 200 150 móg. Rataczak, plac Sapieżyński 2a. zdw 28 620

ROWERY cześci i gumy stale na składzie, warsztat naprawy. Czerniak, ul. Półwiejska 11. zdw 28 694/5

PILKI nożne i kolorowe tanio. Czerniak Półwiejska 11. zdw 28 656/7

PIEKARNIA za 7 000 do oddania. Zgłoszenia Styziński, Poznań, Wroniecka 4. zdw 28 640

ROLWAGA (platforma) na 20-25 centn. nowa do sprzedania. Poznań, Grudziądz 49. zdw 28 644

RADJO cześci poleca po cenach konkurencyjnych. Pracownia Radiotechniczna, Jan Pientok, ul. Koźia 4, III. piętro. rw 2 547.

MAJATKI od 200-2 000 móg. różnej wielkości, gospodarstwa od 20-200 móg. ma na sprzedaż i poszukuje takich, Poza tem kamienice z składami na prowincji oraz willa na Solacu (opóźniona) za 50 tys zł poleca „Ziemiannin”, pośrednictwo nieruchomości, Poznań, Skarbowska 7. zdw 28 522

KANARKI wraz samice rozplodowe sprzedam, Pawelczak, Włda, ul. Gen. Umińskiego 25. zdw 28 519.

WROCLAWSKA 22 „Antykwariat” sprzedaje i zakupuje wszelkie używane książki po cenach najkorzystniejszych zdw 28 557

FOLWARKI 1 200 móg. dwa po 480 móg. wszystkie w kulturze, zabudowania murywane, inwentarze kompletne, do sprzedania. Informacja udziela Dubkiewicz, Poznań, Chwałiszewo 70. zdw 28 558

WILLA 12 pokoi, 3 morgi ogrodu owocowego, przy mieście powiatowym, wplata 12 000, Dom 2 pokoje kuchnia, chlewy, stodoła, 2 1/2 morgi ogrodu, 168 drzew owocowych, 12 pni pszczoł, 1/2 morgi laki, 8 500; wiadomość: Dobszewicz, Krotoszyn zdw 28 583.

KOSZULE meskie oksfordowe od 2,75 zł poleca „Galanteria” Poznań, ulica Wielka 10 Dla odsprzedających rabat. zdw 28 608

SKŁAD blawatów w większym mieście województwa Pozn. sprzedam. Zgłoszenia do Kurjera, filja Stary Rynek nr 2540

NA RATY meble kupisz najtaniej u Stanisławskiego Wodna 12 (Butelska). rw 2492/3

SAMOCHOŁ jak nowy, tanio sprzedam. Adres wskaże Kurjer zdw 28 537.

WILLA 13 pokoi w uzdrowisku, przy Poznaniu duży ogród garaż, cała wola sprzedam za 25 000 zł Walenty Kossmann, Fredry 6 II. Tel. 32-13. zdw 29 540.

SKŁAD kapeluszy damskich urządzenie, towar, w ruchliwym mieście powiatowym sprzedam. Oferty do Kurjera zdw 28 565.

RADJO odbiorniki każdego systemu naprawia; Pracownia Radiotechniczna, Jan Pientok ul. Koźia 4, III. piętro. rw 2 548.

KASA National registracyjna, z bonami, najnowszy typ amerykański mało używana jak nowa, wartości 6 000 zł na sprzedaż za 1 500 zł. Drogerja „Merkur”, Wroniecka nr. 10. zdw 28 553

33,30 zł za odbiornik z słuchawką i anteną, którem słyszysz koncerty w domu. Dopokj zapas starczy poleca: Pracownia Radiotechniczna Jana Pientoka, ul. Koźia 4, III. piętro. rw 2 545.

APARAT fotograficzny 9x12, z przyborem na sprzedaż. Wały Król. Jadwigi nr 5a, III. lewo. zdw 28 646

KON kary, średni do sprzedania Poznań-Jeżyce. Grudziądz 49. zdw 28 645

STALUGI do dekoracji okna wystawowego sprzedam. Oferty Kurjer pod zdw 28 648

GOSPODARSTWA od 10-800 móg. także dzierżawy, młyny kamienne w Poznaniu i prowincji korzystnie poleca Nowak, Poznań, Głogowska 112. zdw 28 653

DROGERJE w Poznaniu, dobrze zaprowadzone zaraz sprzedam - Kurjer zdw 28 652.

GOSPODARSTWO 75-morgowe, z dobrymi budynkami pod dachówką - pełnym żywym i martwym inwentarzem zaraz na sprzedaż. Heinrich Magnus, Łopiennica (poczta Łopienno) pow. Wągrowiec. zdw 27 583.

SPRZEDAM natychmiast biurko, krzesło, 4 krzesła, stół i szafa do książek. Zgłoszenia upraszam do Kurjera zdw 28 661.

BETONIARKI używane światowych fabrykatów 150 i 300 litrowe, kompletne remontowane, korzystnie do sprzedania. Juliusz Weiss, Koleje Poni. Lesne i Fabr. w Lwowie. nw 5 899.

KUPNA

DIWANY perskie i orientalne kupuje płacąc dobre ceny gotówką. Zgłoszenia z podaniem rozmiarów i cen do Kurjera zdw 27 671

KUPIE nieruchomość składająca się z małego domku mieszkalnego z obszernymi szopami lub obszernym podwórzem. Zgłosz. do Kurjera zdw 27 701

SAMOCHOŁ lepszej firmy, czteroo-obywo najchętniej kryty, mało używany, za gotówkę zaraz kupię. Oferty do Kurjera zdw 28 263.

DOM możliwie śródmieście, z wolnym składem albo mieszkaniem lub podwórzem do pobudowania garażu kupię bez pośrednictwa. Oferty Kurjer zdw 28 255.

KUPIE dwa motory po 4-5 K. M., 220 volt prądu stałego. Fabryka Inst. Pleszew. zdw 28 273.

SKŁAD przy 27 Grudnia placu Wolności, wydzierżawie lub kupię. Oferty Kurjer zdw 28 296.

FORTEPIAN kupię. Cena Kurjer zdw 27 990.

CEGLE pusta (balkonowa) kupię 1-2 wagonów Cz. Leitgeber Poznań plac Wolności 17. zdw 28 375

KUPIJE wszelkie starożytności Antykwariat Braci Pióro, Aleje Marcinkowskiego 23 telefon 31-04. Pw 6543-12,7a.

KRYSTALY
obrazy do jadalni kupie. Oferty Kurjer zdw 28 432.

PARCELE
pod budowę fabryki kupie. Kantorczyk St. Rynek 10. wejscie ulica Kurzanoga rw 2 521.

MAJATEK
ziemiaki 150-300 morg kupie lub zadzierzawie wiekszy majatek. Oferty upraszam do „Par” Al. Marcinkowskiego 11 pod 15 238. Pw 7472-15 238

KUPIE
zaraz w porządku utrzymany dom mieszkalny ewtl ze skladem w mieście pow. albo w wiekszym przedmiem Wlkp przy wplatce około 10 000 zł. Dokładne oferty do Kurjera zdw 28 497.

WOZ
meblowy używany, w dobrym stanie 6-8 mtr długi kupie. — Kazimierz Wisniewski spedytor kolejowy. Rogoźno (Wlkp.) zdw 28 496

POSZUKUJE
sie placu z bocznicą kolejową w Poznaniu. Zgłoszenia do Kurjera zdw 28 102.

KUPIE
za gotówkę meble wszelkiego rodzaju maszyny, dywany, wózki, także przyjmuję w komis garderobe, obuwie i inne rzeczy. Dom Komisowy. Podgórna 2a. P 7079-14 162

KUPIE
skład kolonialno-deliatesowy, z przyległym mieszkaniem przy ruchliwej ulicy, ewtl. na prowincji. Oferty Kurjer zdw 28 550.

SKŁADU
artykułów spożywczych, z przyległym mieszkaniem, choćby i przedmieście Poznania poszukuje. Zgłoszenia do Kurjera pod zdw 28 339.

TYGIEL
recepty używany kupie. Zgłoszenia Zakład fotograficzny. Mosina. zdw 28 451

AKCJE
Tow „Material Budowlany” Poznań kupie. Oferty z podaniem ceny za mk 1 000 nadsyłać do Kurjera pod zdw 28 461.

KUPIE
do 200 morg w pobliżu stacji, wplata 27 000. Agenci wykluczeni. Oferty Kurjer zdw 28 528.

WROCŁAWSKA 22
„Antykwariat” sprzedaje i zakupuje wszelkie używane książki po cenach najkorzystniejszych. zdw 28 556.

CHŁODNIE
i maszyny do fabrykacji lodu kupie. Oferty Kurjer zdw 28 563.

SKŁAD
nadający sie na krótkie towary i bielizne kupie lub wydzierzawie. Oferty Kurjer zdw 28 563.

ZŁOTO
srebro, platyna i brylanty kupuje i sprzedaje. Z. Kutner, skład biżuterii okazyjny. Al. Marcinkowskiego 16 zdw 28 577

LOKOMOBILE
jedna 75 K M., druga 350 K M. kupie. Oferty do Kurjera pod zdw 28 581.

KUPIE
okazyjnie kolejkę waskatorowa lub szyny z wagonikami, szerokość 60 cm. Szczegółowe oferty pod „Kolejka” do Biura Ogłoszeń Pietraszka. Warszawa. Marszałkowska 115. nw 5 890.

TYLKO
ja płace za używana garderobe i obuwie najwyższe ceny. Iz. Zygmontowski. Jeżyce, ul. Staszica 3. skład. zdw 28 638/9

KUPIE
chłodnice, starter i dynamówkę, starego typu do samochodu Chevrolet. Adres wskaże Kurjer zdw 28 643.

MASZYNE
do szycia, płaska (uszkodzona) kupie Malolepszy. Tama Garbarska 25/23 zdw 28 670

KAMIENICE
w Gnieźnie przy najruchliwszej ulicy, z składami i przemysłem sprzedam za 8 500 dolarów. Zgłoszenia Gniezno, Dąbrówki 23. nw 5738

DLA
rzeźnika sprzedam dom w Toruniu w ulicy Szerokiej, najlepszy punkt handlowy, jedyny przedsiębiorstwo w tej najgłośniejszej ulicy. Wplata 60 do 70 000 zł; po kupnie natychmiast wolne również mieszkania 7-pokojowe. Reflektanci zechcą zgłosić się pod zdw 28 394 do Kurjera Pozn.

KUPIE
kamienie na Matejki, okolice parku Wilsona lub Mickiewicza, Słowackiego. Wplata 50 000 zł. Oferty Kurjer zdw 28 416.

KAMIENICA
dwupiętrowa, ze skladem białawo-istniejącym od szeregu lat, w centrum miasta powiatowego, gimnazjum meskie, żeńskie wszelkie szkoły i urzędy w mieście, z powodu choroby zaraz za 42 000 zł do sprzedania tylko Polakowi. Istnieje niebezpieczeństwo przejścia w ręce żydowskie. Oferty Kurjer zdw 26 891

KAMIENICE
w śródmieściu sprzedam na dogodnych warunkach. Kurjer pod zdw 28 552.

DOM
nowy na własność za 1 200 zł. obok Poznania może każdy mieć, kto zgłosi sie ulica Wroniecka 18, II piętrowo. lewo. zdw 28 434.

KAMIENICE
w dobrym stanie w cenie 100 000 zł lub więcej wplata 50 do 60 000 zł kupie zaraz. Szczegółowe oferty Kurjer zdw 28 613.

2 KAMIENICE
po 14 lokatorów, każda mieszkała 4, 3 i 2 pokojowe, z komfortem, za 125 tys przy wplatce 90 tys. ewentualnie każda pojedynczo po 65 tys. przy wplatce 45 tys. na sprzedaż Kamienice są bardzo dobrze utrzymane. Zgłoszenia Kurjer zdw 29 590.

KAMIENICE
śródmieście i innych dzielnicach na korzystnych warunkach do sprzedania. Wiza. Aleje Marcinkowskiego 5 I. front. zdw 28 612

KAMIENICE
do 200 000 zł kupie za gotówkę. Oferty z dokładnym opisem i warunkami do Kurjera zdw 28 615.

KAMIENICA
trzypiętrowa, 15 lokatorów, teren pod budowę cena 25 000 zł, wplata 16 000 (Jeżyce). Zgłosz. Nowak. Poznań Głogowska 112. zdw 28 656

KAMIENICE
tylko w dobrym stanie, wprost od właściciela kupie i zalicze do 80 tys. zł. Oferty Paczkowski, Poznań, Hotel Bazar. zdw 28 657

PIENIĄDZ

PRZYJME
zaraz stanowisko kierownicze, w poważnej instytucji, najchętniej zbrojowej. Mam lat 36, zajmowałem przez długie lata stanowisko kierownika. Kaucji mogę złożyć 12-15 000 zł. Łaskawe oferty upraszam do Kurjera Poznańskiego zdw 24 642

WSPÓLNIA
z kapitałem 50 000 zł poszukuje, celem obciążenia wydzierzawy majątku ziemskiego, dzielnicy, rutynowany agronom. Łaskawe oferty do Kurjera zdw 28 412.

POSZUKUJE
wspólnika do fabrykacji dobrej zaprowadzonego artykułu codziennego potrzebny, z kapitałem 15-20 000 zł. Zysk kapitałowy. Zgł. Kurjer zdw 28 435

POWAŻNY
zakład graficzny poszukuje obrotowego kapitału od 4 000-10 000 zł. Zgłoszenia Kurjer zdw 28 517.

KTO
mi pożyczysz 10 000.— do wykończenia, temu wynajme duże, słoneczne, komfortowe mieszkanie, w centrum Poznania, minucie od Starego Rynku 4 pokoje i kuchnia, gotowe, 15 maja br. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera zdw 28 597

600
złoty potrzebuję na trzy miesiące. Wysoki procent. Solidna zwarancja. Oferty Kurjer, filja Stary Rynek rw 2552.

4 000 zł
do fabrykacji poszukuje. Dam stała posadę i dobry procent. — Złotych. Kurjer zdw 28 651.

DO WYNAJECIA

MIESZKANIA
składy, pokoje umeblowane, pokoje dla małżeństw i ubikacje na bura wskaże i poszukuje biuro „Informator” plac Nowomiejski nr. 10a. Tel 41-83 Pw 5955-017 45

SKŁAD
i mieszkanie 5-pokojowe, z wygodami. Stary Rynek 91. Czynsz zgrzy według urody. Wiadomość gospodarz. telefon 65-54. zdw 28 666.

KTO
mi pożyczysz 10 000.— do wykończenia, temu wynajme duże, słoneczne, komfortowe mieszkanie, w centrum Poznania, minucie od Starego Rynku 4 pokoje i kuchnia, gotowe, 15 maja br. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera pod zdw 28 595

MIESZKANIE
5-pokojowe i 7-pokojowe, przy ul. Matejki, do oddania. Oferty do Kurjera zdw 28 627

MIESZKANIA
pokoje próżne, składy wszelkiej branży, ubikacje stale wynajmuje także poszukuje „Pawilon”. Głogowska 112. zdw 28 655

SZUKA MIESZK.

WYNAJME
mieszkanie 3-4 pokoi, wprost od gospodarza. Komorne za rok zgrzy. Oferty Kurjer zdw 27 824.

MIESZKANIA
4-5 pokojowe poszukuje się możliwość zaraz Czynsz dzierżawny zaplać zgrzy. Oferty Kurjer zdw 28 452.

3-4 POKOJE
w centrum miasta wprost od gospodarza poszukuje. Zaplać komorne za rok zgrzy. Wiadomość tel 61-16. od godz 10-12 i 13-14 zdw 28 538.

POSZUKUJE
pokoju z kuchnią lub bez od gospodarza. Czynsz zgrzy. Zgłoszenia Kurjer zdw 28 542.

MIESZKANIE
3-5 pokojowe w któremkolwiek mieście na prowincji od 1 lipca lub wcześniej poszukiwana. Zgł. Kurjer zdw 28 106.

POKOJU
słonecznego z kuchenką, do drugiego piętra, poszukuje samotna pani wprost od gospodarza. Oferty Kurjer zdw 28 091.

5.POKOJOWEGO
ładnego, słonecznego mieszkania w Poznaniu, możliwe w centrum poszukuje młode małżeństwo zaraz lub najpóźniej 1 czerwca rb. wprost od gospodarza. Czynsz przedwójnym dam za filka lat zgrzy. Piśmienne oferty do Kurjera zdw 29 441.

PROFESOR
poszukuje dwóch próżnych pokoi lub dwupokojowego mieszkania. Zgłosz. Kurjer zdw 28 515.

UDZIELE
pożyczki za odroczenie 2-3 pokoi, z przynależnościami — wprost od właściciela. Najchętniej na Jeżycach. — Zgłoszenia do Kurjera zdw 28 589.

MIESZKANIA
3-5 pokojowego spiesznie poszukuje. Warunki obojętne Oferty Kurjer zdw 28 611.

MIESZKANIA
5-8 pokojowego poszukuje do brze sytuowane małżeństwo. Zgłoszenia Kurjer zdw 28 620.

MIESZKANIA
1-2 pokojowego poszukuje. Oferty Kurjer zdw 28 625.

3-4 POKOJOWEGO
mieszkania poszukuje bezdzietne małżeństwo (bankowiec oficer rezerwy), najchętniej wprost od gospodarza za kilkuletnim czynszem zgrzy. Zgł. Kurjer zdw 28 632

MIESZKANIE
od 4 do 6 pokoi z przynależnościami plac dzierżawie zgrzy, wzgl. kupie meble, natychmiast. Oferty Kurjer zdw 28 660

ZAMIANA MIESZK.

ZAMIENIE
2-pokojowe mieszkanie z kuchnią i korytarzem, na drugim piętrze z frontu, w Jeżycach na 3-pokojowe w zachodniej części miasta Oferty Kurjer zdw 22 627.

ZAMIENIE
ładne, frontowe, 2-pokojowe mieszkanie, kuchnia i korytarzem, centrum na 3-pokojowe, możliwe centrum; zaplać odeszkodowanie. Oferty Kurjer zdw 28 582.

POKOJE UMEBL.

UMEBLOWANY
pokój frontowy, widok Stary Rynek, dla dwóch panów zaraz do wynajęcia M. Sgaller. Kozia 19, w podwórzu, lewo II ptr. zdw 28 246

OD I. V. 27.
przyjme kilka panienek uczących sie lub pracujących. Zgłoszenia ul. Zielona 7 II. lewo. godz. 4-6 zdw 28 442

POKOJE
umeblowane od 20 złotych poleca „Mare” św Marcin 22. zdw 28 487

POKOJE
jeden na biuro z telefonem drugi umeblowany, zaraz. Kreta 23, III. lewo. zdw 28 598.

POKÓJ
frontowy Stary Rynek 37. zdw 28 619

SZUKA POKOJU

CHCECIE
wynająć pokoje? Zgłaszajcie Informator plac Nowomiejski 10a Pw 4725-017 70

POKOJU
umeblowanego poszukuje dla 2 panów od 25 kwietnia. Oferty do Kurjera zdw 27 825.

POSZUKUJE
od 1 maja pokoju umeblowanego z utrzymaniem, niekierującego, w śródmieściu z używalnością telefonu i czystej łaźni. Oferty Kurjer zdw 28 501.

POKOJU
skromnego, czystego poszukuje panienka od 1 maja, najchętniej w śródmieściu. Oferty z ceną Kurjer zdw 28 514

MAŁŻENSTWO
bezdzielne poszukuje 1-2 pokoi umeblowanych od 1 maja. Zgłoszenia Kurjer zdw 28 516.

SZUKAM
od 1 5 pokoju umeblowanego, zupełnie niekierującego, wejściem ze schodów, pościel własna. Oferty Kurjer zdw 28 596.

LOKALE

DWA
składy do wydzierżawienia. Dutkiewicz. Ohwaliszewo 70. zdw 28 559.

SKŁADY
27 Grudnia, Gwarna, św. Marcina, Wielka, Szkolna, Wodna, Pocztowa, plac Wolności i Stary Rynek i innych częściami do oddania. Wiza Aleje Marcinkowskiego 5, I. front. zdw 28 610.

SKŁADNICE
ubikacje fabryczne, biurowe, na pracownie i hurtownie do oddania. Wiza Aleje Marcinkowskiego 5 I. front. zdw 28 616.

LOKAL
z restauracją z pełną koncesją, dobrem położeniem, oddam uczciwej osobie na rachunek. Do objęcia potrzeba 2-3 000 zł. Zgłoszenia zdw 28 664.

DZIERŻAWY

RESTAURACJE
z mieszkaniem przy ruchliwej ulicy miasta, nadająca sie również na hurtownie lub inne przedsiębiorstwo wydzierżawie. Zgłoszenia Kurjer, filja Stary Rynek rw 2 586.

W KÓRNIKU
21 km od Poznania, miasto 3 000 mieszkańców, do wydzierżawienia od 1. 7. 27. oberża z zajazdem i obszerne mieszkanie. Pierwszeństwo mają inwalidzi wojenni. Następnie skład reżencki, warsztat, mieszkanie, piwnice i chlewy do wydzierżawienia od 1. 7. 27 r. Zgłoszenia przyjmują Wacław Urbanowski właściciel zamieszkały w Mosinie. zdw 27 823.

DZIERŻAWA
150 morg pszenno-buraczanej ziemi, z kompletnym inwentarzem, powiat Znin spiesznie do objęcia. Zgłosz Nowak Poznań, Głogowska 112. zdw 28 654

DZIERŻAWY
majątku, o ziemi pszennej około 1 wyżej 1 500 morg szukam zaraz lub od 1 lipca rozporządzając gotówką około 140 tys złotych. Ewentualnie laskawe zgłoszenia proszę skierować dla „Inżyniera Rolnego nr. 53-418”. do „Par”. Aleje Marcinkowskiego 11. Pw 6797-53 418.

POSZUKUJE
kupna wzgl dzierżawy cukierni, kawiarni, piekarni, kofolnarki. — Zgłoszenia z warunkami do Kurjera nw 5836

GOSPODARSTWO
do 100 morg w okolicy Gniezna Inowrocława wydzierżawie zawolowy rolnik — Zgłoszenia pod zdw 29 018.

GOSPODARSTWO
120 morg, ziemia pszenno-żytnia, inwentarz kompletny, wydzierżawie na 9 lat, gotówki potrzeba 12 000 zł. Biuro Handlowe Walenty Kossmann, Fredry 6, II. Tel. 32-13. zdw 28 539

WYDZIERŻAWIE
lub sprzedaż miodosytnie, urządzone nowoczesnie (długoletnia, dobrze wprowadzona firma), ew. z wolnym mieszkaniem i stajnią, w większym mieście w Malopolsce — Zgłoszenia piśmienne pod „Lukratywny” Generalna Ekspedycja Ogłoszeń Krzysztofowicz, Lwów, Legionów 1. nw 5747

SKŁAD
i mieszkanie 5-pokojowe z wygodami, Stary Rynek 91. Czynsz zgrzy według urody. Wiadomość: gospodarz, tel. 65-54. zdw 28 569

UBIKACJE
2 duże sale na piętrze, w śródmieściu, ze światłem elektrycznym odstąpi. Zgłoszenia Kurjer zdw 28 574

GOSPODARSTWO
60 morg, 7 laki, orząd owocowy, budynki murowane, od miasta Kozia 4 km, od Poznania 25 km zaraz do wydzierżawienia 6 lub 10 lat. Obiecie żywego i martwego inwentarza i dzierżawy za 3 lata zgrzy potrzeba 7 tys zł. Sowiński, Poznań Chwaliszewo 7/8, II. p., tel. 51-43. zdw 28 622

KARCZMA
z mieszkaniem w małym mieście w rynku do wydzierżawienia 11 tylko polskiemu inwalidzie z wojny polskiej. Zgłosz do Kurjera dw 2957.

SKŁAD
wraz z mieszkaniem w małym mieście w rynku, nadający się na każde przedsiębiorstwo, najbardziej na skład balaza, obuwia, maszyn, aptekę gdyż na miejscu niema. Reflektant, 11 tylko zawodowi kucharze mogą sie zglosić do Kurjera dw 3956.

OSOBISTE

OGŁOSZENIE
zamieszczone w Kurjerze Poznańskim, z dnia 15 marca 1927. „Za długą mi żony” niniejszym odwołuje. Mieczysław Śliwiński. zdw 28 580

OBELGE
rzucona na p. Bronisławie Stefana cofam. Marta Bajerlein, Strumykowa 5 zdw 28 601.

ZGUBY

PIESEK
biały, malutki pudełek zgnał z ulicy Libelta w piątek po południu. Znalazca zechce oddać za wynagrodzeniem Libelta 12 II p. prawo. zdw 28 618

LETNISKA

LETNISKO
około Poznania, okolica lesista, rybne jezioro do wynajęcia od 1 maja, 3 pokoje z utrzymaniem. Mile widziane towarzystwo dobrane, sobie znajome. Na wycieczki konie do dyspozycji. Zgłoszenia Ziembowa, Promieko, poczta Biskupice, stacja Promno. zdw 28 241.

POKOJE
do wynajęcia na letnie miesiące z śniadaniem, 4 km od Poznania, połączenie koleja powiatowa — Blizsze warunki podług umowy. Zgłoszenia piśmienne do Kurjera zdw 28 484.

WYNAJME
na sezon letni pokoi, z używaniem kuchni, 1 lub 2 osobom. Zgłoszenia uprasza Górczak, Zabikowo, Omentarna 90 zdw 28 533

LETNISKO
w Klekru pod Poznaniem 5 minut od dworca, piękny park, jeziora, pokoje z utrzymaniem bez pościeli wydzierżawi od 1 maja. Kamiński zdw 28 551.

CIECHOCINEK
pensjonat „Samotna” pokoje słoneczne, elektryczność, kuchnia pierwszorzędna, ceny umiarkowane. — Zgłoszenia: Ciecchocinek, willa „Samotna”. nw 5769

LETNISKO
Morminówka, poczta Ostrobród (Wlkp.), położone w uroczej, leśnistej okolicy nad pięknym jeziorem, otwiera sezon z dniem 1-go maja, gdzie letnicy korzystają z wszelkiej swobody, zdrowego powietrza i dobrej, polskiej kuchni. Warunki przystępne. zdw 28 142

DOM WYPOCZYNKOWY
„Stanisławówka”, klimatycznie zdrowo i nad jeziorem, na wzgórzu leśnym pięknie położony, przyjmują już teraz letników oraz osłabionych. Informują dr. Świdorski, Leszno, Wkp. dwp 3 903.

MŁODY
urzędnik poszukuje na czas letni letniska o zdrowych warunkach klimatycznych i dorodnej komunikacji. Oferty z szczegółowym określeniem okolicy i warunków uprasza sie skierować do Kurjera zdw 28 592.

NA
leśniczkę prosi o przyjęcie, za mała opłatą i pomocą w leśnej pracy, z powodu niezdrowego mieszkania, cierpiąca na duszność, religijna, starsza pani. Zgłoszenia Kurjer zdw 28 597.

KRYNICA
pensjonat „Stanisławka” poleca pokoje z utrzymaniem od pierwszego maja. Informacje do 1-go maja Grabowska, Kraków, Lublicz 24 np 5631

ORŁOWO
kapsle morskie, pensjonat „Halina” (ziemiańska), słoneczny, dobre utrzymanie. Adresować: Dobre Piewko M K. zdw 28 391

ROZMAITE

WSZEKIE
skrypta przepisuje na maszynie i powieła „Poprawa” Poznań ul. Działkowskich 8 zdw 28 490

PENSJONAT
dla przyjezdnych, Poznań, Gwarna 17, II. Pokoje umeblowane, większe i mniejsze. Ceny przystępne. T. Rowecka. zdw 28 283.

TOKARSKIE
wroby z drzewa wykonuje i przyjmuję zamówienia wytwórnia Iko. Bydgoszcz Jagiellońska 11, w podwórzu, prawo. nw 5576

ZNIŻKOWY
abonament dla pp studentów w wypożyczalni książek Z. Hulanicki. Wszystkie nowości literatury polskiej i francuskiej Książki dla młodzieży. Dąbrowskiego 1, róg Jasnej, otw. od 9-6. Pw 5083-9 63.

PUSZCZYKOWO
kawiarnia w willi „Dworek”, muzyka taneczna. Otwarcie w pierwsz. Świąto zdw 28 262.

KSIEGOWOŚĆ
zakładam i prowadzę, zestawiam bilanse, salawatiam wszelkie sprawy biurowe, w zastępstwie lub doradczo, także na prowincji — Łask. oferty do „Par”, Al. Marcinkowskiego 11 pod nr. 15 213. Pw 7480-15 213.

ELEGANCKIE
suknie i płaszcze wykonuje. Ceny niskie. Salon M6d. Kantaka 2. zdw 28 508

OBIADY
tanie i smaczne, także pokój do oddania. Św Marcin 52/53. zdw 28 647

KSIEGOWOŚĆ
bilans salawatia lekcji udziela. — Kurjer zdw 28 666.

OZENKI

BOGATE
cudzoziemki, majątne Niemki pragną wyjechać zamaż. Stabrey Berlin, Stolpischestrasse Korespondencje proszę w języku niemieckim. zdp 00 630

KAWALER
rzeźnik, lat 24, posiadający własny skład reżencki na prowincji, szuka dla braku znajomości panny do lat 23, z pewną gotówką, i o ile możliwe z tego fachu, celem przyszłego ożenku. Panie, szukające szczęścia rodzinnego zechcą laskawie nadesłać oferty wraz z fotografią do Kurjera Poznańskiego, filja Stary Rynek rw 2 517

MECZYŻNA
57 lat, mający stała pracę i codziennie gotówki, pragnie poznać kobietę, może być biedna pracownica. Cel matrymonialny. Zgłoszenia Kurjer zdw 28 547.

„INTERNATIONAL”
Najpoważniejsze biuro matrymonialne w Polsce Zachodniej z główną siedzibą w Poznaniu. Pośredniczy z odpowiedzialną dyskrecją. Posiada wielki wybór. Korespondencje w siedmiu językach. Przesyła prospekt bezplatnie. Przyjęcia incognito od 10-13 i 15-19, w niedziele od 15-18. Adres: „International”, Poznań, Piekary 18, I. nw 5756

KAWALER
lat 39, średni urzędnik państw., posiadający 9 000 zł gotówki, mieszkanie z umeblowaniem, pozna panna do lat 30 celem ożenku. Panie z dobrym wychowaniem zechcą laskawie zgłoszenia wraz z fotografią nadesłać do Kurjera zdw 27 800. — Dyskrekcja zapewniona.

INTELEKTUALNA
panna, z bezaganna przeszłością, wesola, muzykalna i gospodarna, z lepsz. rodziny z 5 pok umebł., pragnie poznać pana szlachetnego charakteru, na poważnym stanowisku, nie niż lat 35. Cel matrymonialny. Oferty z fotografią która sie pod słowem honoru zwraca, proszę

GDZIE może się panią gruntownie na gitarze wyuczyć? Oferty Kurjera dw 3950

SZUKA PRACY

Ozłozena do 30 słów w tej rubryce obliczamy na jednej trzeciej cenie drobnych

PRACOWNIK emienny i gorliwy w 22 roku. poszukuje stałej posady. Zgłoszenia Kurjer zdw 28 239.

EKSPEDJENT młodszy. branży blawatów. znający także książkowość. poszukuje posady. Zgłoszenia do Kurjera zdw 28 448.

BILANSY przedsiębiorstw przemysłowych i handlowych sporządzam. Zgłosz. między 4.30—6. Wierzbiciele 15. II piętro. dom ogrodowy Maciejewski zdw 28 666

KSIĄŻKOWY siła pierwszorzędna. prowadzi książkowość godzinami. podatki. upadłości. Zgłoszenia Kurjer pod zdw 28 227.

PANNA lat 20 z małego miasta. poszukuje zajęcia. najchętniej do dzieci (zna szycie). Oferty do Kurjera zdw 28 299.

INWALIDA wojenny wykonuje odpisy na maszynie. Prace odstawią starannie. bezbiednie i szybko. Również zastawia wszelkie korespondencje. wniośki. reklamacje i t. p. Tłumaczenia w kilku językach. — Tow. Pomocy Inwalidom Wojennym poleca zwracać się do p. Wacława Nowakowskiego. Poznań. ul. Ogrodowa 19. III p. zdw 28 509/10

INTELEKTUALNA pani. znająca języki. poszukuje pracy biurowej. Adres wskaże Kurjer zdw 28 410.

INWALIDA wojenny elektromonter poszukuje pracy. Łaskawe zgłoszenia uprasza Tow. Pomocy Inwalidom Wojennym. Poznań. Fredry 7. pokój 47. telef. 29 94. zdw 28 511/12

STARZA kuchmistrzini poszukuje posady zaraz lub później. Zgłoszenia do Kurjera zdw 28 493

BYŁY policjant inteligentny poszukuje jakiegokolwiek posady. stawia ewtl. kaucje. Zgl. Kurjer zdw 28 490.

MARSZANTKA Wielkopolanka. z ukończoną 3-letnią nauką i dobrym egzaminem złożonym przed Izba Rekodziełniczą w Katowicach. lat 21. szuka odpowiedniej posady w Poznaniu lub na Pomorzu o ile możliwość z wolnym stołem. Posada chętnie przyjechałabym od 1 maja r. Łaskawe oferty wraz z podaniem ewentl. pensji upraszam: Irena Kuczkowska. Katowice. ul. Mickiewicza 4 (G. Śl.). zdw 28 409

POMOCNIK kupiecki. z pierwszorzędniemi świadectwami i referencjami (branża obojetna) poszukuje posady. Zgłoszenia do Kurjera pod zdw 28 550

HANDLOWIEC z branży blawatów i konfekcji damskiej poszukuje posady. Zgłoszenia Kurjer zdw 24 331.

MUZYKA duet. dwie panie. skrzypaczka. pianistka. poszukują posady. Oferty Kurjer zdw 28 534.

PIANISTKA rutynowana. własny repertuar. wolna. Oferty Kurjer zdw 28 535

KUPIEC lat 34. poszukuje zastępstwa na dobrze zaprowadzony artykuł. Branża obojetna. Łaskawe oferty do Kurjera zdw 28 549.

PANNA przerabia i szyje wszelką garderobę kościelną. Zgłosz. Kurjer zdw 29 317.

KRAWCOWA pierwszorzędna szyje płaszczki i kostiumy w domu i poza domem. Zgłoszenia Kurjer zdw 28 380.

WARSZAWIANKA pierwszorzędna krawcowa poleca się w domu. Zgłoszenia Kurjer zdw 28 381.

OSOBA starsza. inteligentna i pracowita. umiejąca dobrze gotować z kilkoletniemi. dobrymi świadectwami. poszukuje posady do kłeszenia lub samotnej osoby. Miejsowość obojetna. Oferty proszę Kurjer zdw 28 436.

MŁODA mężatka. znajdująca się w krytycznym położeniu przyjmie posadę biuralistki. Pisze biegle na maszynie. Oferty Kurjer Poznań. zdw 28 438.

KAWALER lat 29. był właściciel ziemski ze znanej rodziny szlacheckiej. mający częściowe studia ekonomiczne na Uniw. Pozn. oraz dłuższą służbę skarbową. poszukuje odpowiedniego zajęcia. przyjmie posadę osobistego sekretarza w większym majątku ziemskim. Oferty Kurjer zdw 28 447.

DZIEWCZYNA Małopolanka. z dobrym gotowaniem. z własną posiadłością. poszukuje posady od 1. 5. najchętniej do dwóch osób. Zgłoszenia Wyspiańskiego 1 III. prawo zdw 28 525

OGRODNIK równocześnie gospodarz-rolnik. rutynowany. wiek średni. pierwszorzędna siła fachowa. podług najnowszych wymagań wzorowych. mający chlubne zaświadczenia. poszukuje posady. Skromne warunki. wynagrodzenia. Miejsowość obojetna. Łaskawe zgłoszenia pisemnie: Kolański Posesja Korfanteo. Chartowo. p. Poznań. rw 2 543/44

MŁODY czeladnik stolarski do polerowania potrzebny. Zwierzycy. Górna Wilda 17. zdw 28 658

PODROZUJĄCYCH potrzebny. Adres wskaże Kurjer zdw 28 560

SZOFRER kawaler. trzeźwy. sumienny. poszukuje posady. Łaskawe oferty Kurjer zdw 28 523/4

MŁODY pomocnik ogrodnicy. biegły. w swym zawodzie. z ukończoną Szkołą ogrodniczą w Kozminie. poszukuje posady. Łaskawe zgłoszenia proszę Kurjer zdw 28 527

OGRODNIK młodszy pomocnik poszukuje posady zaraz. Oferty do Kurjera zdw 28 555.

BONA skromna. znająca szycie. haft. kochająca dzieci. przyjmie posadę do dziecka. miejscowość obojetna. Najchętniej na wsi. Zgłoszenia Kurjer zdw 28 564

POMOCNIK techniczny. u mnie wolny. Nadzwyczaj porządny. sumienny i akuratywny. bezwzględnie zefelny. Nadaje się na magazyniera. dozorca placowego. pomocnika biurowego. kasowego. do rysunków itp. Zgłoszenia do Kurjera pod zdw 28 573.

POSZUKUJE posady inkasenta w godz. po południowych. za małym wynagrodzeniem lub za procent. Wysokie zabezpieczenie. Oferty Kurjer zdw 28 602

ZA KREDENSOWEGO pragnie się chłopak lat 18. uczelny. pilny z dobrej rodziny. przyuczyć. Oferty do Kurjera pod zdw 28 605.

TECHNICZNO administracyjny kierownik poszukuje posady. Studia politechniczne. budowy maszyn. 11 lat praktyki wszechstronnej na poważnych stanowiskach. Doświadczenie. przedsiębiorczość. chlubne świadectwa. Praktycznie zna budowę obrabiarek. Doświadczenie budowlane gruntowne. Adres wskaże Kurjer zdw 28 614.

KRAWCOWA dzielna poleca się poza dom. — Oferty Kurjer zdw 28 642.

KUCHARKA z dobrymi świadectwami szuka posady do re-tauracji. kasyna. pensjonatu. M. Bogoli. Siemianowice (Górny Śląsk). zdw 28 671

PIELĘGNIARKA z długoletnią praktyką przyjmie posadę do dzieci lub do starszej osoby od 1. 5. lub później. Oferty Kurjer zdw 28 688

WOLNE MIEJSCA

APTEKARZ aprobowany. szybki i czysty receptariusz. potrzebny zaraz do dużej apteki. Zgłoszenia z referencjami i warunkami do Kurjera dw 3929.

PIELĘGNIARKI zdrowej milej. z rocznym. ewtl. półrocznym kursem w klinice dla dzieci. poszukuje zaraz do chłopczyka 7-miesięcznego na Pomorze. Podanie pensji. referencji i dołączenie fotografii uprasza się do Kurjera Pozn. dw 3 919.

POSZUKUJE książkowego z kapitałem 3—4 000 złotych jako wspólnika. Zgłoszenia Kurjer zdw 29 479.

AGENCI do sprzedaży obrazów poszukiwani. Zarobek dzienny 10—20 zł. Wymagana kaucja lub zabezpieczenie. Zgłoszenia pod „Zorza” zdp 20 801 do ekspedycji.

GOSPODYNI potrzebna od 1 maja do dworu. tylko pierwszorzędna siła. znająca doskonale dobra kuchnie. wszelkie zaprawy. wypiekanie ciast i hodowlę drobitu. Zgłosz. z kopją świadectw i podaniem pensji Kurjer zdw 28 250.

PRACZKA znająca też prasowanie. potrzebna od 1 maja do dworu. Zgłoszenia z kopją świadectw do Kurjera zdw 28 258.

MAGAZYNIER inspektor. dla fabryki na prowincje. zaraz potrzebny. Pensja 200 zł. kaucja 3 000 zł. która będzie zaliczona. Posada stała. Refektuje się na pracownika. sumienną osobę ewentualnie nieznaną. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 28 252

TASMIARZ do pily taśmowej. wprawny z dłuższą praktyką. potrzebny. Leon Zurowski. skład drzewa i obróbka. Poznań. ul. Raczynskich 3/4. przy placu Bernardyńskim. Tel 10-87. Pw 7397-15 15

POTRZEBNA pomocnicza siła handlowa. meśka (lub żeńska) z branży zbożowej. lub mącznej. ze znajomością książkowości. pisania na maszynie. do młyna handlowego w Wielkopolsce. Zgłoszenia z podaniem wymagań. odpisem świadectw. których się nie zwraca. własnoręcznie skreślonym krótkim życiorysem. ewentualnie polecaniami. skierować „Par”. A. Marcinkowskiego 11. pod 34.119. Pw 7432-54.119.

DZIELNY podróżniacz potrzebny zaraz. — Pertek. Pocztowa 16 zdw 28 649

DZIELNY blacharz-instałator. zaraz potrzebny. Koska. Aleje Marcinkowskiego 21. zdw 28 021/2

Zawiadomienie

Niniejszem zawiadamiam moich P. T. Odbiorców, iż filje moją przy Starym Rynku I (ratusz) odstąpiłem, a tem samym niemam nic wspólnego z równobrzmiącym nazwiskiem. Natomiast proszę uprzejmie wszystkich moich P. T. Odbiorców zwrócić się z całym zaufaniem do mojej nowo

otworzonej filii przy Starym Rynku nr. 35

(wejście w ulicę Wiankowej wprost figurę św. Jana)

Równocześnie zawiadamiam, iż wszelkie sprawy i pretensje moje zalecać proszę tylko przy ul. Wronieckiej nr. 16. Z prośbą o dalsze zaszczycanie mojego przedsiębiorstwa, pozostaję

z poważaniem

LEON ŚLEDZINSKI

Wytwornia Cukierków i Czekolady

Poznań, ul. Wroniecka 16

Filje: Skład fabryczny

Wroniecka 16 i Stary Rynek 35

Telefon 12-42 z w 10488

(wejście w ul. Wiankowej wprost figurę św. Jana)

W drugie święto Wielkanocne
WIELKA ZABAWA
Kola Śpiew. im. „Surzyńskiego”
w salach Ogrodu Zoologicznego
Na sali pierwszorzędna orkiestra. Początek o godz. 7.30.
Zarząd.

Kapelusze słomkowe
przyjmuje do przerobienia na najmodniejsze fasony
Fabryka kapeluszy
Leon Szczawiński
Aleje Marcinkowskiego 25. z 10 479-80

BRYLANTY
NAJKORZYSTNIEJ W FIRMIE
B. TARKOWSKI-POZNAŃ
PLAC WOLNOŚCI 11 (POD FILARAMI)

Na sezon wiosenny
polecamy:
BENZYNY - OLEJE
TŁUSZCZE i SMARY
w pierwszorzędnych jakościach
„CENTRALA OLIW”
J. Dworzańczyk dw 3954
Poznań, Wąły Zygmunta Augusta 10, II.
Telefon 53-71 Telefon 53-71

2 UBIKACJE
przy ul. św. Marcjana w pobliżu ul. Fr. Ratajczaka położone na wysokim parterze z centralnym ogrzewaniem i oświetleniem elektrycznym na biura natychmiast wprost od górnika do wydzierżawienia. Spieszne zgłoszenia uprasza się do Kurjera pod zw 10 485

Pewna egzystencja
skład stroju i kapeluszy damskich
dobrze prosperujący, na ruchliwej ulicy Krotoszyńska z powodu zmiany stosunków rodz. aynch na sprzedaż. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego W. Frąckowiak, Krotoszyń. dw 5-01

ŚLUSZACA zaraz do wszystkiego. „Asteria” restauracja. Matejki 48/49. zdw 28 501.

WOZNIKA do rozwożenia piwa z kaucją. wprowadzony u odbiorców. potrzebny. Dokładne oferty Kurjer zdw 28 562

UCZEN który ma zamiar się wyuczyć techniki dentystycznej może się zgłosić. Warunek: dobry rysownik i lepszym wykształceniem szkolnym. Krenc. dentysta. Górna Wilda 36 zdw 28 599.

GOSPODYNI wiejska potrzebna zaraz na majątek przeszło 200 morg. przeważnie buraczanej ziemi, blisko dużego miasta z kapitałem 6 000 zł. może przystąpić jako cicha wspólniczka. Gwarancja zapewniona. Zgłoszenia Kurjer zdw 28 604

MODYSTKA tylko dobra siła na kierownicze stanowisko i stała posada zaraz lub później potrzebna. Oferty z fotografią i podaniem pretensji. przy wolnym utrzymaniu. pod „1927”. do „Par”. Bydgoszcz. ul. Dworcowa 72. Pw 7495-63.371.

UCZNIKA z dobrej rodziny i wykształceniem odpowiadającym ukończeniu szkoły wydziałowej poszukujemy. Oferty upraszamy tylko pisemnie z odpisami świadectw. Towarzystwo Ubezpieczeń „Przeźroczność”. S. A. Poznań plac Wolności 14. zdw 29 603

POSZUKUJE człowieka silnego do rozwożenia koleja wyrobów cukierniczych. Posada stała. kaucja 200 złotych. Zgłoszenia Kurjer Pozn. filia St. Rynek rw 2554

UCZEN z średnim wykształceniem szkolnym. mający zamiłowanie do kupiectwa może się zgłosić. Oferty pisemne z dołączeniem świadectw szkolnych należy skierować pod: Dom Sportowy. Poznań św. Marcina 14. zdw 28 663

KUCHMISTRZYNI do restauracji i hoteli zaraz potrzebne. Związek Zawodowy Pracowników Przemysłu Gastronomiczno-Hotelowego w Polsce. Okr. Poznań. ul. Fr. Ratajczaka 11a zdw 28 659

DAM dobra posada książkowej z wypożyczeniem 4 000 zł. Dobry procent i gwarancja. Oferty Kurjer zdw 28 650

JAZZ-BANDZISTA który gra zarazem czeło zaraz poszukiwany. Spieszne zgłoszenia przyjmujcie Hotel Vorbach Starogard (Pomorze) nw 5395

PANIENKE młoda do pomocy w ekspedycji przyimie. Bezność języka niemieckiego konieczna. S. Winięcki. skład broni i amunicji. Poznań. 27 Grudnia 2. Pw 7501-54.153

STOLARZA dzielnego na kierownicze stanowisko poszukuje fabryka mebli. St. Iluzjowiec. Jarocin. ul. Krakowska 3. Oferty proszę skierować z podaniem wymagań zdw 28 579

POTRZEBNY zaraz samodzielny czeladnik młynarski kawaler. znający się na motorze Diesla”. Kaucja 500 zł. Zgłoszenia osobiste. Tomczyński. Komornicki. stacja Szreniawa. pow. Poznań zdw 28 528.

AGENCI podróżniacz. starsi. wymowni. energiczni. władający polskimi i niemieckimi którzy przez dłuższy czas po wsiach podróżowali i sa dobrze zaprowadzeni pomiędzy gospodarzami w Pozn i na Pomorzu poszukiwani na stała dobre płatna posada. Zarobek 600 zł miesięcznie. Zgłoszenia z podaniem zaprowadzonych powiatów oraz dotychczasowej działalności z dołączeniem znaczka do Kurjera zdw 28 520.

POSZUKUJE podróźniaczego na male obrazy akwarelowe. z 50 zł kaucją. Poznań Lesiński. Jezuitska. „skład obrazów” zdw 28 546

MONTER radiowy. dobra siła. potrzebny na prowincje. Oferty Kurjer zdw 28 368.

CZELADNIKOW na meśka pasowa poszukuje. — 27 Grudnia 2 zdw 28 462

PRZEDSTAWICIELA poważnego do dobrze prosperujących preparatów samochodowych z gwarancją poszukujemy. Oferty Warszawa skrzyżna pocztowa 531 nw 5362

POSZUKUJE człowieka silnego do rozwożenia koleja wyrobów cukierniczych. Posada stała. kaucja 200 złotych. Zgłoszenia Kurjer Pozn. filia St. Rynek rw 2554

UCZEN z średnim wykształceniem szkolnym. mający zamiłowanie do kupiectwa może się zgłosić. Oferty pisemne z dołączeniem świadectw szkolnych należy skierować pod: Dom Sportowy. Poznań św. Marcina 14. zdw 28 663

KUCHMISTRZYNI do restauracji i hoteli zaraz potrzebne. Związek Zawodowy Pracowników Przemysłu Gastronomiczno-Hotelowego w Polsce. Okr. Poznań. ul. Fr. Ratajczaka 11a zdw 28 659

DAM dobra posada książkowej z wypożyczeniem 4 000 zł. Dobry procent i gwarancja. Oferty Kurjer zdw 28 650

JAZZ-BANDZISTA który gra zarazem czeło zaraz poszukiwany. Spieszne zgłoszenia przyjmujcie Hotel Vorbach Starogard (Pomorze) nw 5395

PANIENKE młoda do pomocy w ekspedycji przyimie. Bezność języka niemieckiego konieczna. S. Winięcki. skład broni i amunicji. Poznań. 27 Grudnia 2. Pw 7501-54.153

STOLARZA dzielnego na kierownicze stanowisko poszukuje fabryka mebli. St. Iluzjowiec. Jarocin. ul. Krakowska 3. Oferty proszę skierować z podaniem wymagań zdw 28 579

POTRZEBNY zaraz samodzielny czeladnik młynarski kawaler. znający się na motorze Diesla”. Kaucja 500 zł. Zgłoszenia osobiste. Tomczyński. Komornicki. stacja Szreniawa. pow. Poznań zdw 28 528.

AGENCI podróżniacz. starsi. wymowni. energiczni. władający polskimi i niemieckimi którzy przez dłuższy czas po wsiach podróżowali i sa dobrze zaprowadzeni pomiędzy gospodarzami w Pozn i na Pomorzu poszukiwani na stała dobre płatna posada. Zarobek 600 zł miesięcznie. Zgłoszenia z podaniem zaprowadzonych powiatów oraz dotychczasowej działalności z dołączeniem znaczka do Kurjera zdw 28 520.

POSZUKUJE podróźniaczego na male obrazy akwarelowe. z 50 zł kaucją. Poznań Lesiński. Jezuitska. „skład obrazów” zdw 28 546

MONTER radiowy. dobra siła. potrzebny na prowincje. Oferty Kurjer zdw 28 368.

CZELADNIKOW na meśka pasowa poszukuje. — 27 Grudnia 2 zdw 28 462

PRZEDSTAWICIELA poważnego do dobrze prosperujących preparatów samochodowych z gwarancją poszukujemy. Oferty Warszawa skrzyżna pocztowa 531 nw 5362

POSZUKUJE człowieka silnego do rozwożenia koleja wyrobów cukierniczych. Posada stała. kaucja 200 złotych. Zgłoszenia Kurjer Pozn. filia St. Rynek rw 2554

UCZEN z średnim wykształceniem szkolnym. mający zamiłowanie do kupiectwa może się zgłosić. Oferty pisemne z dołączeniem świadectw szkolnych należy skierować pod: Dom Sportowy. Poznań św. Marcina 14. zdw 28 663

KUCHMISTRZYNI do restauracji i hoteli zaraz potrzebne. Związek Zawodowy Pracowników Przemysłu Gastronomiczno-Hotelowego w Polsce. Okr. Poznań. ul. Fr. Ratajczaka 11a zdw 28 659

DAM dobra posada książkowej z wypożyczeniem 4 000 zł. Dobry procent i gwarancja. Oferty Kurjer zdw 28 650

JAZZ-BANDZISTA który gra zarazem czeło zaraz poszukiwany. Spieszne zgłoszenia przyjmujcie Hotel Vorbach Starogard (Pomorze) nw 5395

PANIENKE młoda do pomocy w ekspedycji przyimie. Bezność języka niemieckiego konieczna. S. Winięcki. skład broni i amunicji. Poznań. 27 Grudnia 2. Pw 7501-54.153

POSZUKUJEMY kotlarzy i ślusarzy zupełnie samodzielnych. Inowrocławska Fabryka Maszyn Rolniczych św. Ducha 27 Pw 7367-15.531

EKSPEDJENT obeznany z fabrykacją natychmiast do fabryki wódek w Poznaniu potrzebny. Zgłoszenia z odpisami świadectw. życiorysem i referencjami uprasza się do Kurj. zdw 28 662.

POSZUKUJE osoby do samodzielnego prowadzenia butelkowych wódek i cukierków. Uprasza się osoby z gwarancją. Zgłoszenia Kurjer zdw 28 665

WOZNEGO i podróźniaczego z dobrimi świadectwami i gwarancją zaraz przyjdź me. Zgłosz. Kurjer zdw 28 663.

APTEKA Jurkowskiego w Nakle poszukuje zastępcy od 20 maja na około 4 tygodnie. Uprasza się o oferty z referencjami i warunkami. dw 3935

POTRZEBNA od 1 maja służąca do wszystkiego z gotowaniem. Gawrońska Hurtownia tow. kolonj. św. Wojciech nr. 2a zdw 28 532.

POSZUKUJE podróźniaczego na male obrazy akwarelowe. z 50 zł kaucją. Poznań Lesiński. Jezuitska. „skład obrazów” zdw 28 546

MONTER radiowy. dobra siła. potrzebny na prowincje. Oferty Kurjer zdw 28 368.

CZELADNIKOW na meśka pasowa poszukuje. — 27 Grudnia 2 zdw 28 462

PRZEDSTAWICIELA poważnego do dobrze prosperujących preparatów samochodowych z gwarancją poszukujemy. Oferty Warszawa skrzyżna pocztowa 531 nw 5362

POSZUKUJE człowieka silnego do rozwożenia koleja wyrobów cukierniczych. Posada stała. kaucja 200 złotych. Zgłoszenia Kurjer Pozn. filia St. Rynek rw 2554

UCZEN z średnim wykształceniem szkolnym. mający zamiłowanie do kupiectwa może się zgłosić. Oferty pisemne z dołączeniem świadectw szkolnych należy skierować pod: Dom Sportowy. Poznań św. Marcina 14. zdw 28 663

KUCHMISTRZYNI do restauracji i hoteli zaraz potrzebne. Związek Zawodowy Pracowników Przemysłu Gastronomiczno-Hotelowego w Polsce. Okr. Poznań. ul. Fr. Ratajczaka 11a zdw 28 659

DAM dobra posada książkowej z wypożyczeniem 4 000 zł. Dobry procent i gwarancja. Oferty Kurjer zdw 28 650

JAZZ-BANDZISTA który gra zarazem czeło zaraz poszukiwany. Spieszne zgłoszenia przyjmujcie Hotel Vorbach Starogard (Pomorze) nw 5395

PANIENKE młoda do pomocy w ekspedycji przyimie. Bezność języka niemieckiego konieczna. S. Winięcki. skład broni i amunicji. Poznań. 27 Grudnia 2. Pw 7501-54.153

STOLARZA dzielnego na kierownicze stanowisko poszukuje fabryka mebli. St. Iluzjowiec. Jarocin. ul. Krakowska 3. Oferty proszę skierować z podaniem wymagań zdw 28 579

Humor zagraniczny.

— Ona: Co mam teraz nałożyć, mój drogi?
— On: Pokrywe! Na miłość boską! („Tatler”)

Także praca.
— Na mój majątek składa się dziesięć lat pracy i bardzo intensywnego pilnowania.
— A ja słyszałem, że to spadek po ciotce?
— Owszem, to spadek po ciotce! („Matin”)

Owszem, ale...
On: — Podobno ojciec bardzo mię dziś chwali?
Ona: — Owszem, ale tylko żartem, aby mamę ugniewać. („Matin”)

Uproszczone.
— Pożycz mi 150 złotych.
— Na co?
— Mam sposobność kupienia taniego ubrania.
— W takim razie będzie prościej, gdy pożyczysz sobie ubranie. („Journal”)

Ma rację.
Klijent wpada wściekły do sklepu cygar i wota:
— Mój panie, to cygaro, które mi pan sprzedał, jest prawdziwe świństwo, a nie cygaro!
— Niechże się pan uspokoi — odpowiada kupiec — pan ma tylko jedno, a my mamy ich tysiące! („Jugend”)

Przedpłata za oba wydania razem na maj: w Poznaniu w ekspedycji zł 3.50, w agencjach w